

Zu der

am 4. November 1888 Mittags 12 Uhr

stattfindenden

feierlichen Einführung

des

neuen Rectors der Universität

ladet ein

der zeitige Rector

Ferdinand Justi,

Doctor der Philosophie, Professor der vergleichenden Grammatik und der germanischen Philologie.

Inhalt: Catalogi studiosorum Marpurgensium cum brevibus annalibus coniuncti fasciculus
decimus quintus annos ab 1629 ad usque 1636 complectens.

MARBURG.

C. L. Pfeil'sche Universitäts-Buchdruckerei.

1888.

Studiosorum Academiae Marpurgensis catalogi partes quattuor ex codicibus tribus Marpurgi asservatis in publicum edidit C. I. Caesar vir venerandae memoriae in programmatis quattuordecim, quae annis huius saeculi ab 1872 ad 1886 ad natalicia amplissimi regis et imperatoris celebranda hac in urbe prodierunt. Particulam novam et paene ultimam hanc qua deficientia suppletur, Caesari quidem non ignotam, sed quae in codice alio eoque Gissensi latuerat *), ex eo codice suadente Varrentrappio collega, adiuvante Koenneckio archivi praefecto diligenter transcripsit is, cui mandatum est, W. Falckenheinerus phil. doctor. Id supplementum sane haud spernendum, ut ne truncus esset senis optimi optima opera, iam et ipsum quoque hoc loco in vulgus emittendum nobis esse visum est. Ipsam autem editionis curam omnem fere idem quem dixi doctus iuvenis suscepit.

Catalogi studiosorum Marpurgensium cum brevibus annalibus coniuncti fasciculo decimo quinto ea, quae inde ab anno 1629 usque ad annum 1636 huic Academiae acciderunt, perscripta continentur praeter res anno 1635 gestas, cuius anni nihil nisi Rectoris et Decanorum nomina enotata invenerimus. Quod vero iam anno 1628 universitas ad Ludovicum Darmstadinum demandata est propter discidia ex hereditate Marpurgensi inter Philippi Magnanimi nepotes exorta, inde factum est, ut album nostrum, quod quartum dicitur, etiamnunc Gissae asservetur (in bibliotheca academica sub no. 34. mss.) Folia albi sunt 175, eorum vacua 110. Quae ibi leguntur ea plena exprimenda curavimus, nisi quod quam in primo et in extremo folio codex inscriptam exhibet enumerationem Rectorum et gymnasii Gissensis annorum. 1605 et 1606 et academiae Gissensis

*) Cf. catalogi particulae decimae quartae (ed. a. 1886) p. 34.

IV

conditae a. 1607 omnium qui fuerunt usque ad annum 1769 omnino praetermittendam esse putavimus.

In edendo albo eandem fere quam v. c. Iulius Caesar p. m. secuti sumus rationem. Comprehenditur hoc volumine temporis spatium septuennae, nomina autem studiosorum collecta leguntur 495, quibus accedunt paedagogicorum 310. Nos numeros ante studiosorum nomina scriptos praetermisimus, praetermisimus etiam nomina ipsa paedagogicorum, quae paedagogiarcha Rectori inferenda tradebat; primum enim ista nomina postmodo in gymnasii Marpurgensis scholari programmata scholarchus edenda occupavit ibique qui volet inveniet, deinde vero eadem etiam in plenis illis indicibus nominum continebuntur, quos ipsi ad totum hunc catalogum per varia programmata dispersum confecturi sumus.

Ad ea quae annales nostri de rebus tradunt in Hassia tum gestis, cum bellum illud tristissimum tricenarium patriam devastaret, quidquam afferre noluimus, quippe quae res ab huius aetatis scriptoribus abunde expositae sint. Non pauca vero hisce in paginis sciti curiosique lectores ipsi comperient, quae ad mores proprios saeculi XVII. pernoscendos illustrandumque doctum eius aevi ingenium plurimum valere videantur, id quod eo acrius monemus, quia illa Acta universitatis, quae rerum talium copiam multo uberiores obtulerant quaeque in ipso hoc quem edimus catalogo identidem adlegantur (cf. pag. 3 sqq.), oblivione obruta et frustra anquisita sunt ac deperiisse videntur.

Quia codex noster descriptus est ex ipsis schedulis Rectorum (cf. quae leguntur fol. 30 a), erit fortasse, qui sperari posse existimet fore, ut reliqua autographa a singulis Rectoribus a. 1635 et 1637 seqq. conscripta aut Gissae aut Cassellis in lucem protrahantur. Quam spem exiguam dicimus et quasi umbram spei. Si tamen eveniet, ea simul cum albo et annalibus Academiae Cassellanae, quorum illud quidem in huius Academiae tabulario, hi vero in archivo regio servantur, propediem edenda curabimus.

(*Volumen quartum.*)

Fol. 1. a.

DEO TER OPTIMO MAXIMO ANNUENTE ET DIRIGENTE,

Anno a nato Θεανθρωπον, IESU CHRISTO, Domino et Salvatore nostro unico,

1629.

Votis et suffragiis Dnn. Professorum, Theologorum, Iureconsultorum, Medicorum
et Philosophorum Rector electus et renunciatus fuit:

IUSTUS FEWRBORNIUS, S. THEOLOGIAE Doct., Professor, et in Templo oppi-
dano Marpurgensi divini verbi praeco.

Decani, in Theologica Facultate Dn. D. Iohannes Steuberus, S. Theol. Profess.
Stipendiarius Ephorus, et in Aede Teutonica Pastor, (qui ob Iustum Fewrbornium,
in Rectorem electum, nec Decanatu simul fungi commode valentem, Decanus hoc et
anno permansit) in Facultate Iuridica Dn. D. Antonius Nesenus, Pandectarum Professor,
et Consiliarius Hassiacus spectatissimus; in Medica Dn. D. Iohannes Kempffius, Medi-
cinae Professor, et denique in Facultate Philosophica Dn. M. Iohan-Henricus Tonsor,
Physicae Professor et Paedagogiarcha, electi fuerunt.

Quia Deus, ceu iustus iudex, dysenteria et peste nos hic inviserat, famaue tam
ficti praviue tenax, quam nuncia veri, horum morborum gravitatem plus iusto passim
divulgaverat et exaggeraverat, multosque, huc venturos, absterruerat, ideo hi pauci
tantum studiosi sua nomina Albo Academico inseri petierunt.

Anthonium Güntherus a Rüdigkheim in Rückingen. 8. Ian.	Christopff a Kreckemitz } Sigismund a Kreckemitz } fratres Silesii. 16. Febr.
Iohannes Ludovicus Mollerus Kittinga- Francus. 13. Ian.	Nicolaus ab Hauckwitz, Silesius. 16. Febr.
Fol. 1. b. Dn. Baro Sigismundus a Burgthaus et Stolz, Dominus in Gonßdorff et Peters- witz etc. 12. Febr.	Iohann Iacobus Zöbell Wimphenensis. 9. Martii.
Ioachimus Hammermeister, Schwivelbeinen- sis Neomarchicus, huius Baronis Ma- gister Aulicus. 12. Febr.	Tobias Colbius Sibaleibensis, ex pago prope Gotham. 16. Martii.
Valentinus Ebertus Francofurtanus Mar- chicus. 12. Febr.	Mordianus Otto a Canjtein. 20. Martii.
Samuel Meck, Francosteina-Silesius. 12. Febr.	Franciscus Cubach Susatensis. 26. Martii.
M. Iohannes Riem, Nurnbergensis. 13. Febr.	Gerhardus Grever Aldenburgensis. 27. Martii.
Conradus Kleinius, Francofurtensis, Medic. Candidatus. 16. Febr.	Eilhardus Mencke Oldenburgensis. 27. Martii.
	Eberhardus Gfidj Bremensis. 27. Martii.
	Nicolaus Bartels Bremensis. 27. Martii.
	Adolphus Benedictus Marschalk Bremensis. 27. Martii.

- Ioachimus Göderßen Hamburgensis. 27. Martii.
- Wilhelmus Beckmannus Rostochiensis. 5. Aprilis.
- Henricus Sibrandus Rostochiensis. 5. April.
- Iohannes Georgius Zur Rloffen Wormatiensis. 7. Aprilis.
- Iohannes a Reck, Nobilis ex Dioecesi Monasteriensi. 7. Aprilis.
- Iohannes Iacobus Ramm, Argentinensis. 8. Aprilis.
- Luderus Röper Bremensis. 11. Aprilis.
- Georgius Groß, Essvecensis Hassus. 13. Aprilis.
- Franciscus Mincavius Cassellanus. 13. Aprilis.
- Thomas Meiburgius Susatensis. 17. Aprilis.
- Iohannes Carnemus Susatensis. 17. Aprilis.
- Levinus ab Sanstein Bornhagensis. 18. Aprilis.
- Iohannes-Eowaldus Sylvius Usingensis. 23. Aprilis.
- Iohannes Daniel Säbentreger Wildungensis. 28. Aprilis.
- Iohannes Reineman Wildungensis. 1. Maii.
- Iodocus Wilhelmus Krugius, Blanckensteinensis. 4. Maii.
- Antonius Itterus, Langensis Hassus. 4. Maii.
- Fol. 2. a. Philippus Rloße, Wormatiensis. 11. Maii.
- Petrus Lange, Wormatiensis. 11. Maii.
- Simon Muhn, Michelstadiensis. 11. Maii.
- Iohannes Iulianus Klein, Wormatiensis. 13. Maii.
- Daniel Betten Röver, Wormatiensis. 13. Maii.
- Iustus Bielstein, Martismontanus. 16. Maii.
- Georgius Herding de Plattenberg, Westphalus. 23. Maii.
- Degenhartus Ioachimus Happen, Bürena-Westphalus. 23. Maii.
- Iustus Tripstein, Reichen-Saxoniensis. 28. Maii.
- Henningus Georgens, Luneburgensis. 1. Iunii.
- Iohannes Hofe, Arnstattensis. 20. Iunii.
- M. Georgius Casparus Lanius, Melbacensis Wetteravius. 22. Iunii.
- Hieronymus Bland, Norinbergensis. 23. Iunii.
- Ludolphus a Stückenbergh, Oldendorpiensis Schaumburg. 29. Iunii.
- Iacobus Voleus, Micro Almerodensis-Hassus. 30. Iunii.
- Eberhardus Baringius Brunsvicensis. 8. Sept.
- Iohannes Georgius Phisterus Rodenburg. 15. Sept.
- Iacobus Maevius, Bretta-Palatinus. 23. Sept.
- Iodocus Bernhardus Glan, Ievera-Frisius. 25. Sept.
- Iohannes Gothofredus Artus, Maeno-Francofurtensis. 28. Sept.
- Iohannes Reinhardus Witt, Argentinensis. 28. Sept.
- M. Iohannes Daniel Rauch, Maiore-Carbensis Wetteravius. 1. Oct.
- Antonius Lansius, Binstadensis Wetteravius. 7. Oct.
- Felix Schaller, Nurnbergensis. 10. Oct.
- Iustus Eckhardus, Alsfeldianus. 13. Oct.
- Daniel Schleicher Saltzungensis. 18. Oct.
- Iohannes Morhart Saltzungensis. 20. Oct.
- Benedictus Schröder Saltzungensis. 21. Oct.
- Hermannus Kräck, Mindensis. 21. Oct.
- Iohannes Grymmeus, Susatensis. 26. Oct.
- Iohannes Schaevenius, Marsbergensis Westph. 26. Oct.
- Nicolaus Wichmannus, Arsburgo-Livonus. 4. Nov.
- Hermannus a Iossa, Smalcaldensis. 4. Nov.

Adamus a Ioessa, Dittorffensis. 4. Nov.
Iohannes-Philippus Tilmannus, Nassovio-
Idsteinianus. 7. Nov.

Anthonius Wilhelmus Wirbung, Kittinga-
Francus. 17. Nov.
Ignatius Ludovicus Marpurgensis Hassus.
31. Dec.

Paedagogici sequentes, quos Dn. M. Iohan-Henricus Tonsor, Paedagogiarcha, Fol. 2. b.
Rectori inscribendos stitit, praevia ad pietatem et diligentiam admonitione, eiusque sti-
pulata manu ab ipsis data promissione, die 22. Decemb. inscripti sunt.

Inscripti sunt quinquaginta quinque.

Fol. 3. a.

Summa publicorum Studiosorum et Paedagogicorum iunctim — 129.

1. Gesta ἀξιολογηθέντα in Academia.

5. Ianuarii inter Clariss. virum Dn. Doct. Iustum Sinoldn, cognomento Schützen, Iuris
Professorem, et spectatiss. Virum Dn. Michaelim Stoeßn, consulem, duos vicinos,
de aedificiorum suorum ratione contendentes, amicabiliter | fuit transactum, abolitis Fol. 3. b.
Actis, quae hinc inde enata fuerant; Compositionis autem Formula ab utraque
parte et adhibitis arbitris et testibus, est subscriptione et Sigillatione confirmata,
et parti utriusque tradita.
19. Ianuarii Consistorialiter conclusum est, quod contributionem, per 20. Annos ex
communi Statuum Hassiacorum Decreto continuandum, fideliter velimus praestare,
et quot annis in festo purificationis Mariae, et insuper die 5. Bartholomaei, de 100.
floreis 10. albos certo exponere. Contributio autem de Bonis Academicis minor im-
petrari, quamvis demisse petierimus, nequivit. Et acquiescere visum fuit; quia hacte-
nus de 60,000 floreis, quos Illustriss. et celsiss. Princeps et Dominus, Dominus
Ludovicus Hassiae Landgravius, Sanctissimae recordationis, Clementissime nobis
donavit, nulla contributio exigatur. Eodem die Consistorialiter conclusum fuit, ut
Rector in Aula peteret, ne pensionarii et Debiteres ulterius adigerentur ad 12 obolos
pro quolibet albo exponendos. Quod et tandem fuit impetratum.
20. et 27. Ianuar. et 5. Febr. quibusdam Iurisdictioni Academicae subiectis ex gravibus
causis Summa contributionis annuae fuit quidem aliquantulum diminuta, ast Rati-
ficationi Illustrissimi et Celsissimi nostri Principis et Domini, Domini Georgii,
Hassiae Landgravii res tota fuit reservata. Vide Designationem Actorum Rectora-
lium in Archivo Academico, class. 4. numero 34.
29. Ianuarii Consistorialiter perlegimus Illustriss. nostri Principis literas, quibus Celsi-
tudo ipsius iusserat, ut Systema legum Academicarum ex nostrae, aliarumque Aca-
demiarum, Statutis industrie collectum, ordineque digestum et a multis praeclaris
vi | ris revisum, diligenter perlegeremus, totaque Academia, singuleque Facultates Fol. 4. a.
sua Saluberrima Monita comportarent et conscripta exhiberent. Proptereaque die
5. 6. 10. et 14. Februarii Consistorialiter istud Systema perlegimus, deque aliquot
punctis humiliter monuimus, quae etiam pure descripta, subscriptione nostra die

20. Februarii communivimus, et in Archivum Academicum, propter nostros Successores, reponi, proficuum esse iudicavimus. Quae autem singulae Facultates (excepta Iuridica Facultate, quae nihil sigillatim monuit) seorsum monuerunt, illa quidem pure descripta Illustrissimo nostro Principi sunt simul transmissa, ast Dn. Decani a Rectore sua Autographa sibi restitui petierunt. Qua in re Rector ipsis annuit. Postea, nempe 26. Februarii Illustrissimus Princeps omnes et singulos Professores ad caenam clementissime invitavit. Ex aedibus itaque Rectoris ipsi in aulam, ubi Comoedia agebatur, cui etiam illi intererant, sese contulerunt. Finita Comoedia, Rector iussus duobus Professoribus secum assumptis, Dn. Cancellarii conclave adire, Dn. D. Hunnium, Procancellarium, et Dn. D. Steuberum Ephorum secum assumpsit, et hypocaustum Dn. Cancellarii accessit. Ubi aliquot Illustrissimi Principis accepit literas, quibus ipsius Celsitudo omnibus et singulis Professoribus 50 florenos, valoris Cameralis, clementissime dederat, simulque nonnullis sua stipendia adauxerat. Evestigio Rector, pariformiter id iussus, una cum Dn. D. Hunnio, et Dn. D. Steubero, sese contulit in Conclave Aulicum, quod olim Illustrissimae Principis, p. m. instructissima Apotheca fuit, ubi a Dn. Propincipe, Georgio Riedeselio in Eysenbach et Dn. Marschallo, Chunone Qvirino Schützen ab Solthausen, et Dn. Cancellario, D. Antonio Wolffio a Dodenwardt, benigne excepti, ex verbis facunde disserentis Dn. Cancellarii animadverterunt, Illustrissimum nostrum Principem omnia, quae Professores de Systemate Legum Academicarum ipsis transmissis, humilime admonuissent, gratiosissime percepisse: ipsiusque Celsitudinem Principali Clementia | et singulari gratia suae Academiae semper et constanter addictam fore. In cuius rei testimonium ipsius Celsitudo non solum insinuandas iusserit literas, Rectori iam tum exhibitas, in quibus 50. florenos singulis Professoribus benignissime donarit, et quibusdam Professoribus sua salaria annua adauxerit, sed etiam insuper iam Poculum eximium inauratum, Insignibusque Principum Hassiae insculptis egregie exornatum, Academiae clementer donet, nihil quicquam dubitans, quin Professores in Dei honorem et in Academiae salutem, suumque ipsorum honorem et emolumentum, suum officium fideliter et gnaviter sint facturi. Rector pro his Principalibus Muneribus omnibus et singulis nomine Academiae humilimas egit gratias (quas et post Academia peculiari Epistola in Archivum reposita repetiit, Class. 2. num. 10.) promisitque debitam fidelitatem et sedulitatem: quin et statim Professoribus hanc rem gestam recensuit, epistolasque Celsissimi Principis ipsis exhibuit.

Fol. 4. b.

Tandem Illustrissimus Princeps caenaturus, singulis Professoribus benignissime porrexerat manum, et intra caenandum ipsis, in salutem Academiae, poculum inauratum, recens Academiae donatum, ex singulari gratia propinavit, variaque clementiae suae documenta ostendit.

Etsi vero haec mense Februario ita gesta sint, non tamen confestim, sed demum mense Novembri, eiusque die 15. Academia recepit Systema illud Legum Academicarum, pure descriptum, subscriptioneque Illustriss. Principis (ut et Dn. Cancellarii) ipsiusque Celsitudinis maiori sigillo, in capsula appenso, communitum (videantur

Acta Academiae class. 1. num. 36). Quod pure descriptum Exemplar denuo perlegimus, et quae porro rescripserimus, ex literis nostris ad Illustriss. nostrum Principem proxime sequenti anno datis, patet.

Die 2. Febr. scripsimus ad Illustriss. Principem, submissequae petivimus, ut Fol. 5. a. hisce temporibus, ubi vinum maximo pretio, quod non omnes exponere queant, coëmendum sit, bona ex aliis oris cerevisia huc transveheretur: bonusque ordo, quem, studiosi, Paedagogici Civesque in publicis conventibus observare debeant, constitueretur. videantur Acta Academica class. 2. num. 4. et 5. ubi Optimus princeps nostris Precibus clementer annuit.

24. Febr. nostro Illustrissimo Principi nostras ambas sylvas humiliter obtulimus, quae de re videantur nostrae literae in Actis Academicis classe 2. num. 8. Illustriss. equidem clementer deliberare caepit, qui Academiae pro istis sylvis optata quaequam remuneratio fieri possit; ast conclusivè nondum rescripsit.
28. Febr. deliberatum fuit, num ad Illustriss. Principem, pro maiori vini cerevisiaeque annua copia, ab oneribus Accisii libera, quam iam constitutum sit, literas supplices dare deberemus? Et consultum visum fuit, pro hoc tempore, quo Princeps Celsissimus aliis donis Professores benignissime exornasset, ab istis literis abstinere
- Eodem die Decretum est, Rector a Dn. Cancellario peteret, ut promovere dignaretur, quo a Caesarea Maiestate haec Academia adipisceretur Comitativam et ius creandi Notarios. Quod Rector fideliter expedivit, hocque responsum tulit, hanc rem, prout deceat, consideratum iri.
21. Febr. iussit Illustrissimus Princeps, ut Quaestor Gissensis illa Collegii laquearia, ubi frumentum Academicum hactenus repositum fuit, Praefecto nostro restitueret: ad quem simul Illustrissimus Princeps propterea scripsit. videantur Acta Academica class. 4. num. 27.
6. Martii. conclusum fuit, procurandum esse, ut Testamentum Linsingianum a Notario Fol. 5. b. iurato descriptum acciperemus. Quod etiam ad manus nostras ita accepimus, et deprehendimus, in illo nullam Legati Academici (quippe quod oretenus tantum institutum fuerat) factam esse mentionem. Quare 7. Martii Rector vocandum ad sese curavit Gentiſſon Sauren, aedes Nobilissimi Ludovici a Linsingen, hic inhabitantem, cui, in praesentia Dn. D. Iohannis Kempffii, et Dn. M. Theodori Vietoris significavit, Academiam velle cum ipsius Nobili de quopiam Legato tractare: proindeque cupere, ut hoc Academiae institutum suo isti Nobili retegeret, adventumque ipsius, quam primum iste obtingat, Academiae aperiret. Quod ipse in sese recepit. Cum autem Nobilis ille ad Illustriss. nostrum Principem hac de re post perscripsisset, amicabilis tandem facta est Compositio, de qua videri queunt literae, in Archivo Academico, class. 1. num. 41. et 45. et class. 2. num. 28.
15. Martii stili veteris Academia oblegavit Dn. D. Iohannem Breidenbachium ad conventum in urbe Treisa Zigenhaina institutum, ubi Praelati, Nobiles et reliqui congregati consularunt de persolvendo aere alieno, sub Regimine Illustrissimi Prin-

cipis Mauriti, Hassiae Landgravii, contracto etc. videatur Relatio Dn. D. Breidenbachii class. 4. n. 25.

24. Martii. Decretum fuit, ut Academia neminem ad Examen Scholae oppidanæ transmitteret, usquedum leges publicatae et confirmatae, nobis essent restitutæ.
25. Martii. testimonium amicabile transactionis inter Generosum Baronem Dn. Sigismundum, Liberum Baronem a Bördhaußen etc. et Ernestum Ericum Hillebrandum, Cellensem, institutæ, sub minori Academia Sigillo, prædicto Dn. Baronis Magistro Aulico, qui id operose expetiit, exhibitum est. Pænam tamen Hillebrando huic, pro merito infligendam, Academia sibi reservavit, et post inflixit, prout deinceps narrabitur.

Fol. 6 a.

26. Martii (ut et deinceps die 2. aprilis Dn. D. Nicolaus Braun petiit, ut vidua D. Petri Nigidii p. m. iuberetur virum aliquem Supputationi Hermannii Ulneri, quippe quæ etiam ipsius maritum, pie defunctum, concerneret, adiungere. Quod etiam per Pedellum expediit Rector. Videantur literæ Class. 4. num. 2.

Eodem die Cancellaria a Rectore petiit, mandaret D. Crucigeri ancillæ, Elisabethæ, ut ea die proximo Lunæ, quæ erat 30. Martii, in aedes D. Helfrici Gerlaci veniret, ibique in causa Dn. Consulis Michaelis Stœßer contra Henricum Effern, atque eius coniugem, Annam, testimonium perhiberet. Rector, prævio Dn. Professorum, quos die 27. Martii propterea consuluerat, consensu, ancillæ isti per Pedellum id imperavit.

7. Aprilis Dn. D. Georgius Herdenius, Superintendens Marpurgensis, Rectori misit Illustrissimi Principis literas, in quibus ipsius Celsitudo clementer consensit, ut Academia in templo Cathedrali circa primum Altare, ubi S. sacra dispensatur, aliquam contignationem reficiendam curaret, veruntamen aliquanto altius, quam ea ante 20 annos fuit, ne prospectui noviter erecti altaris officeret. Quod, quia Academia pro hoc tempore multos impendere sumptus haud valet, hactenus effectui datum non est.
13. Aprilis conclusum fuit, supputationem annuam, et ab Illustrissimo Principe ad illam datam Resolutionem, præsentem Dn. Pro Rectore, M. Tonsore, ante instantem calculationem, mature esse percurrendam.

Fol. 6. b.

| Quod et factum est.

Eodem die Decretum fuit, mandatum Illustrissimi de rebus et suppellectilibus Academicis Gissensibus huc transvehendis, quæstori Gissensi esse insinuandum, ut satisfactione peracta, Rustici illi mandato satisfacerent. Quod et post præstitum est. Videantur literæ Principis class. 1. num. 5.

22. Aprilis Doctoribus et reliquis, Academicæ Iurisdictioni subiectis (exceptis Dn. Professoribus, quos Illustriss. Princeps eo onere clementer levarat) in consistorio, ex mandato Illustrissimi indicatum fuit, ut instanti die Mercurii hora 12. in Consistorio de centenis florenis duos capitatos persolverant. Illi ergo petierunt dilationem (prætendentes, se ad Illustrissimum supplices propterea transmittersse velle literas). Quæ ipsis quidem fuit concessa ast admonitio hæc superaddita, ut, quia Illustriss. solutionem hanc maturari iusserit, suum ipsi institutum maturarent. Tandem (quia talis cunctatio intervenerat) 10. Iunii Rectori obtulerunt literas supplices, in quibus

petierunt non solum mandati Principalis ἐνδειξιν, verum etiam intercessionem apud Illustrissimum. Quarum illa ipsis obtigit; haec vero ex gravibus causis intermissa fuit. Videantur Acta class. 4. num. 6. et. 7.

1. Maii fuit annua computatio Academica incepta, et post finita.
29. Maii Rever. et Clarissimus Vir, Dn. D. Meno Hannekenius, S. Theol. et linguae Hebraeae Profess. insignem orationem de omnipraesentia Iesu Christi, in memoriam huius fundatae Academiae habuit. Videatur programma class. 5. n. 36.

| Eodem die, habita ista oratione, Rector significandum curavit Amplissimo Di- Fol. 7 a.
casterii Marpurgensis Dn. Vicecancellario, D. Reinkingio necesse esse, ut nonnulli cives, ipsorumque uxores coram Rectore testimonium dicerent de tumultu, coram diversorio ad Liliū, quod vocant, nuper exorto: Rectorem proinde petere, ut testibus illis, quos nominatim proferre vellet, mandaret, quo ad Rectorem venirent; sicuti Academia, id rogata, Academicos cives in negotio testimonii perhibendi iuberet Cancellariam accedere. Dn. Cancellarius, quamvis Academiae fautor insignis, respondit, sese hac de re cum suis Dnn. Collegis deliberaturum; quo facto, Rectori per Pedellum respondit, sibi dictum, esse veterem observantiam et stilum, ut Praetor oppidanus, interrogatoria ab Academia adeptus, Cives et reliquos, Cancellariae subiectos, examinaret, ipsorumque attestaciones Academiae communicaret. Quod dum Rector Dn. Professoribus aperuit, responderunt ii, se quidem parem benevolentiam de Cancellaria sibi pollicitos esse: quia tamen reciproca illa testium requisitorum copia pariter obtineri nequiverit, deliberandum esse, num et Academia imposterum sese pariter gerere deberet. Interim consultum visum fuit, ut Rector ad maturandum negotium, interrogatoria Dno. Praetori urbano transmitteret, et examen testium ab eodem peteret. Quod ille libenter etiam praestitit, et testium responsa Rectori exhibuit.

Eodem die conclusum fuit, ut, quoniam Illustrissimus Princeps Recessum Rudolphi Wilhelmi Stammii, Oeconomi Gissensis, nobis clementissime donarit, ille iuberetur, omnia illa restantia debita propriis Creditorum Scriptis, vel a Magistratu consignatis testimoniis liquido demonstrare: Sicut is et postea id aliquoties, tandemque et praeterca iussus fuit, universa ista debita a Creditoribus exigere, et Academiae persolvere: | Siquidem de istis annis, de quibus ista debita restent, ille suum Fol. 7. b.
stipendium nactus sit.

Eodem die Rector indicavit Dn. Professoribus, quod in aedibus suis, quas Dn. Praetor oppidanus rogatus accessisset, praesente Dn. Praetore, aliquod studiosos et Civium filios, qui de sessione sua in templo contenderant, ita composuerit, ut illi Rectori, et hi Praetori sancte promiserint, se nullas amplius turbas esse daturus, sed tranquille victuros. Quin et Praetor civium filiis gravissimam paenam fuit minatus, si illas templi sellas et loca, quae studiosis pro more veteri debeantur, denuo sint occupaturi.

15. Iunii Colonorum Callerensium liticula fuit decisa. Videantur Acta class. 5. num. 10.
17. Eiusdem aliquot studiosi, qui a iunioribus symposium exegerant, ad refusionem sumptuum, quos et Rector iis, quorum interest, reddidit, fuerunt condemnati, et

gravius etiam fuissent puniti, nisi intervenientes circumstantiae aliquam mitigationem postulassent.

Die eodem de hospitibus, ad Rectorale prandium invitandis fuit actum. Ubi licet primo de certo hospitem numero determinando et arcte tenendo fuerit dissertatum: nihilominus tamen post fuit conclusum, quod Rector Bonum publicum studiose respicere amicitiamque inter Cancellariam et Academiam etc. pro omni parte virili illaeram conservare, et eos pro sua dexteritate invitandi *ἐξουσίαν* habere debeat, quos curae operaeque pretium sit, honestasque svadeat invitari, relictis tamen superfluis sumptibus.

- Fol. 8. a. 22. Iunii Civis Grunbergensis, dictus *Seip Erbe*, | *M. Wigando Ruhl*, praefecto Grunbergensi, partem aliquam prati sui, ad Haeredes *Waltheri Happels* sitam, sponte et ultro concessit, ita tamen, ut partem pensionis annuae, quantam ipsa aequitas ipsi imponeret, ipse etiam Praefectus imposterum persolveret. Quod ille in se recepit.
29. Iunii consistorialiter per plura vota decretum est, ut per literas ab Illustrissimo nostro principe humilime peteremus, ne hac vice ipsius Celsitudinis Edictum, sed tantum Academiae Programma, de aedium oppugnatoribus, fenestrarum perfractoribus, iuniorum studiosorum vexatoribus etc. severe puniendis, publice affigeretur. Cui Academiae petitioni Illustriss. Princeps clementissime annuit. Videantur literae class. 1. num. 13. et 16. et class. 2. num. 12. et 13.
1. Iulii Rector Lectioni Academicarum Legum praemisit de hominis conscientia, quam leges humanae, divino verbo conformes, obligent, orationem, qua finita, Notarius Leges ipsas, noviter promulgatas, studiosis, per publicum programma invitatis, distincte praelegit. Videatur programma. class. 4. num. 36.
- Fol. 8. b. 14. Iulii. lis inter *Clausen Holzsmüllern* et *Johansen Heßenn* est composita, et per sortem finita. Videantur Academica Acta class. 5. num. 7. Eodem die conclusum fuit, quod Rector (quem Magister lusoriae pilae, sphaeristerio praefectus, accusaverat, eo quod tantam pecuniae summam, quantam ille precise volebat, a iuniore quopiam studioso Nobili, in ipsius gratiam extorquere noluerat). Illustrissimo Principi deberet circumstantialiter rescribere, simulque petere, ut ipsius Illustrissima Celsitudo per Dn. Proprincipem et Dn. ViceCancellarium | Dicasterii Marpurgensis, praesente Rectore et Vice Cancellario Academico, Sphaeristerii Praefectum graviter admoneri iuberet, ne ipse iuniores studiosus, insciis ipsorum Informatoribus, et iis, quibus commendati sunt, ad pilae ludum, per quem in ingentes devolvantur expensas, admitteret, neque ab eis, vel etiam aliis studiosis, plus iusto aequoque exigeret, sed aequitatem ubique et semper observaret: utque, quando iuniores studiosi suum debitum ipsi non exolvunt, id ipsorum Inspectoribus statim indicaret. Illustrissimus Princeps huic petitioni clementer annuit, et per Proprincipem et Vice Cancellarium praedictum, praesente Rectore (Dn. enim Vicecancellarius Academicus vocatus, negotiis aliis impeditus, comparere nequivit) totum hoc negotium ita, prout dictum, expediri iussit, Videantur literae Class. 1. num. 14. et 21.

29. Iulii ad Illustriss. de dysenteria et peste apud nos uspiam gliscere incipiente scripsimus. Deus autem misericors nobiscum ita benigne egit, ut hic permanere potuerimus. videantur Acta Class. 2. n. 14.
3. Augusti Consistorialiter praelectae fuerunt Illustrissimi nostri Principis literae, quibus viduae Doct. Dñrs Recessum sui generi M. Reinharti Happelii, Clementissime remisit. Class. 1. n. 20.

Eodem die Recognitiones et obligationes Academiae de mutua accepta pecunia, Fiscus Provincialis Dn. Provisoribus datae, sunt praelectae et approbatae, et ex Consistoriali Decreto, per Rectorem Sigillo Academico communitae.

4. Septembr. Dicasterii Marpurgensis literae, quibus | Acta, litem inter Nicolaum Fol. 9. a. Hampelium et Henricum Heinen, Bibliopolam Corbacensem agitatam, concernentia, ab Academia postulavit, fuerunt praelectae: et quia Hampelius ab Academiae decreto ad Illustrissimum nostrum Principem appellaverat et Cancellaria nomine Illustrissimi, qui appellationi Hampelianae clementer annuerat, Acta haec requisivit, conclusum unanimiter fuit, illa Acta, pure descripta, esse Cancellariae exhibenda. Quod et factum est. Videatur Class. 3. num. 10.

Eodem die, sicut et aliis distinctis vicibus, de Mellificio Lampadiano, ab Hampelio excuso, sollicite egimus et ad Illustrissimum scripsimus, responsaque distincta recepimus, de quibus videantur Acta Class. 1. num. 30. 34. et Class. 2. num. 19. et 23. et Class. 3. num. 11. 12.

22. Septembr. Grünbergae, quo Academia Clariss. et Consultiss. Virum Dn. D. Johannem Breidenbachium, cum plena Instructione ablegarat, unanimiter a statibus Hassiacis conclusum est, duos Schreekenbergeros, unum festo nativitatis Christi anno 1629 alterum die Walpurg. anno 1630 persolvendum, contributum iri, ut Illustrissimus militem conscriberet, eoque propugnacula sua communiret. Videantur Acta Class. 4. num. 10. cum annexis literis et conclusis lit. A. B. C. D. et E. insignitis.
5. Octobr. perlegimus literas Dnn. Assessorum Dicasterii Marpurgensis, die VI. sept. ad nos datas, quibus nobis indicaverant, die 9. Octob. M. Happelii, et Iacobi Bonackeris causam in Cancellaria ventilatum iri, num forte nostrum Syndicum vel Oeconomum Examini Testium adiungere velimus, sicut literae Cancellariae class. 3. num. 13. uberius testantur. Consultum itaque visum fuit, ut Rector Dn. Vice Cancellarium Dicasterii, data optata occasione, compellaret, eique exponeret, ambos Fol. 9. b. illos viros praedictos esse Academiae Iurisdictioni subiectos, utpote illum Magistratum, hunc autem Academiae praefectum: proptereaque innueret et urgeret, causam illam pertinere ad forum Academiae. Rector, Dn. Vice Cancellarium Dicasterii alloquens, ex verbis eius percepit, ipsum nescivisse, Hampelium gradu Magisterii ornatum esse, et sic eum ad forum Academiae pertinere. Pro insigni itaque sua benevolentia statim dixit, longe a se abfuturum, ut Academiae iura laedere unquam velit. Proinde nos die 19. Octobr. et M. Hampelium et Bonackerum ad consistorium vocavimus, eisque, prout promeriti fuerant, exprobravimus, quod in Cancellaria sic contenderent. Illi regesserunt, se id sub hoc intuitu fecisse, quod illi Dn. Consilarii in nupera supputatione Academica fuerint Commissarii, ad quos huius

suae causae decisio pertineat. Respondimus ipsis, eos non esse perpetuos Commissarios, et M. Happelio hunc praefiximus terminum, ut intra hoc tempus et futurum mensem Februarium anno 1630 ex Camera Erfurtiensi fide dignum testimonium nobis adferret, in quoniam valore pecuniam de anno 1622 accepisset: de anno autem 1623 coram Academia invicem transigerent. Quod ipsi in sese receperunt.

- Fol. 10. a.
7. Octobris convocavit ad se Rector utrumque Typographum, Nicolaum Hampelium et Casparum Chmelinum, iisque in memoriam revocavit, quod ipsis in Consistorio et in aedibus suis, praesentibus Dnn. Professoribus, aliquoties nomine Illustrissimi nostri Principis indixerit, ut omnino nihil prius imprimerent, quam ab eius Facultatis Decanoque res imprimenda pertineret, sufficienter esset | revisum et approbatum, et nova statuta, quae ipsis Rector antehac praelegerat, plane et industrie observarent. Illi stipulata manu, et subscriptione sua, in Protocollo obvia, hoc ipsum denuo polliciti fuerunt sanctissime.
20. Novembr. Consistorialiter conclusum fuit, Illustriss. Principis literis omnino esse parendum, et templum nudipedum repurgandum: vide Class. 1. num. 37. sicut et Illustriss. Princeps ex singulari pietate commotus, Rectorem et D. Sigfridum Happelium commissarios suos benigne constituit, qui illius templi reparationem procurent.
26. Novembr. conclusum est, Dn. D. Theodorum Höpingk Illustriss. Principi Henrico, Hassiae Landgravio, p. m. parentare debere.
4. Decembr. praelectae sunt Illustrissimi Principis literae, Dn. M. Conradi Matthiae extraordinariam professionem Critices concernentes: de quibus praedictus Magister certior factus, promisit, se proxime significaturum, quosnam authores et quanam methodo esset propositurus. Videantur Acta class. 1. num. 43.
- Eodem die conclusum est, mandato Illustrissimi Principis de Dnn. Professoribus depingendis esse parendum: sicut et optimus Princeps nobis praecepit, Clarissimo Poetae, Dn. Eobano Hesso, Epitaphium aliquod esse extruendum. Videantur literae Principis class. 1. num. 8. 9.
- Fol. 10. b.
9. Decembr. de eo egimus, quidnam Illustriss. Principi de supplicatione contra Genosiss. Dn. Comitem a Leiningen, Camerae Imperiali Spirensi pro impetrando mandato sine clausula, de solvendo | vel hypothecam dimittendo, insinuanda, rescribendum sit. Class. 1. num. 44. 46. et Class. 2. n. 27.
16. Decembr. in Cancellaria, Rectore ibi praesente, ad Mandatum Illustrissimi nostri Principis, Chirurghi stipulata manu, loco iuramenti, sancte promiserunt, sese, quoties vel ipsi, vel ipsorum famuli sauciatum studiosum sint curaturi, id statim Rectori significaturos; quin etiam si suspectae personae emplastra ab iis sint requisiturae, diligenter sese inquisituros, num forte vulneratis studiosis illa sint allata. Et si id rescriberint, id pariformiter Rectori sese fideliter manifestaturos.
24. Decembr. in consistorio conclusum est, quod quia vi tituli 11. de personis Academicis, Advocati et procuratores iurati, iurisdictioni Dicasterii Marpurgensis iam subiecti sint, illi non in Academia amplius, sed in Cancellaria suas contributiones exolvere deberent.

31. Decembr. Ignatius Ludovicus Marpurgensis, sese iuscribi, et adversus senatum oppidanum, qui ipsi onera civica imponere attentavit, defendi petiit: quia etsi uxorem duxisset, nihilominus tamen nullum vitae genus, a Musis dissentiens, amplexus esset, sed lectiones adhuc visitaret, et promotionem ad functionem Ecclesiasticam expectaret. Conclusum est Cal. Ianuarii ante depositum Rectoratum, quia leges Academicæ studiosos uxoratos Iurisdictioni nostræ non eximant, sed indefinite eos eidem subiiciant, quatenus et quamdiu actu discentes sint, ipsius petitioni locum relinquendum esse, Class. 4. num. 42.

2. GESTA ἀξιολογηθέντα EXTRA ACADEMIAM.

Fol. 11. a.

Quam plurima hoc anno, ubi bellici tumultus adhuc furunt, obtigerunt, e quibus hæc libet adscribere.

Ferdinandus II. Romanorum Imperator Augustus, die 6. Martii huius anni Edictum publicavit, in quo ipsius Maiestas aperte sese declaravit, quod nonnisi veteres Catholici (ut vocantur) et invariatae Augustanae Confessionis, Carolo V. anno 1530 die 25. Iunii Augustae exhibitæ, socii, sub pace Religionis contineri debeant, omnibus aliis Sectariis hinc exclusis: quodque ipsius Maiestas per deputatos Commissarios velit illos ArchiEpiscopatus, Episcopatus, Praelaturas, Monasteria, Hospitalia, aliaque Bona Ecclesiastica, quæ quidem Catholici tempore Transactionis Passaviensis, vel postea possederint, illegitime autem iis destituti fuerint, ab iniustis Detentatoribus reposcere, suisque genuinis possessoribus restituere etc. Refractariis etiam Caesarea Maiestas comminata est paenam fractæ pacis religiosæ et prophanæ. Executio etiam huius Caesarei Edicti passim fieri coepit.

Die 18. Iunii et seqq. ex Mandato Illustrissimi nostri Principis certi constituti Commissarii, vigore huius Edicti Caesarei in Cancellaria Nobiles et alios Calvinianos, quos vocant, a Calvinismo, dehortati, et ad religionem Aug. Confessionis invariatae capessendam industrie hortati sunt, ne illi, secus agentes, et sibi et nobis damnum aliquod accerserent. Quin etiam omnibus et singulis Calvinianis satis evidenter indicarunt, non esse nostri Illustriss. Principis mandatum, neque ipsorum Commissariorum institutum, contra fas | et aequitatem conscientias ipsorum turbare Fol. 11. b. et inquietare, sed tantum adversus impendentia mala, quibus mature occurrendum sit, fideliter praemunire et praemonere. Insuper Commissarii Theologi de aliquot fidei controversiis cum ipsis collocti, amice et modeste ipsos informarunt et hoc per divinam assistentiam impetrarunt ut quidam eorum ad nos iam tum transierint, reliqui vero (paucis exceptis) sese dociles fore, concionesque nostras industrie visituros, et erroribus sufficienter ipsis demonstratis valedicturos, promiserint. Deus ipsos emendet, omnesque errores ipsis misericorditer eximat.

Die 8. Augusti Reformatio Ecclesiarum August. Confessionis invariatae sincere ad dictarum in urbe Augusta vindelicorum facta est.

Die 7. Decembris est in Imperiali Camera Spirensi sententia pro Serenissimo Dn. Electore Coloniensi contra Illustrissimum Ducem Brunsvicensis lata et publicata,

qua hic condemnatus fuit ad Episcopatum Hildesiensem cum omnibus ipsius urbibus, oppidis, Arcibus, Monasteriis et pagis, et ab anno 1521 perceptis fructibus, ut et interesse, nec non cum omnibus Iuribus et privilegiis Ecclesiasticis et civilibus, restituendum et persolvendum.

3. Novi PROFESSOR. PRAECEPTORES Classici et Praefecti et Pedellus.

Fol. 12. a. Vir Clariss. Dn. M. Caspar Ebelius, Gymnasii Wormatiensis Rector, iussu Illustriss. nostri Principis ad ordinariam Logices Professionem, in locum defuncti Clarissimi Philo | sophi, Dn. Rodolphi Goeleni, vocatus, vocationi Aedemicae annuit, seque nobis praesentem stitit, orationem suam inaugurale de abusu Logices die 11. Maii habuit, literas Reversales exhibuit, et Iuramentum Professorium praestitit, in quo Actu Rector et Dn. Procancellarius Academicus, vi novorum statutorum, Commissarii Principis nostri Illustrissimi fuerunt. Videantur de his omnibus Class. 1. num 6. et Class. 4. num. 1. 12. et 36.

Quin etiam Eruditione et virtute Clarissimus Vir Dn. M. Cunradus Matthias ad extraordinariam Critices Professionem vocatus est, de quo supra, quam vocationem ille acceptavit.

Porro Eruditissimi Viri, M. Iohannes Honstorpffius, M. Ionas Gebhardi, et M. Hartmannus Mogius, Classici Praeceptores, literas Reversales exhibuerunt, et Iuramentum suum die 4. Decembr. praestiterunt, Class. 4. num. 13. 14. 15.

Spectatissimus Vir et Senator Gissensis, Iohannes Gerlacus, Praefectus noster Gissensis, die 23. Ian. iuravit, literasque Reversales, ut et Cautionem suam exhibuit, Class. 4. num. 16. 17.

Fol. 12. b. Quoniam vero ipse ob alia negotia, hac praefectura porro fungi nequivit, supplices pro suo filio Balthasare, ad hanc Praefecturam promovendo, dedit literas, quibus Academia benigne annuit. Quamobrem Balthasar hic Gerlacus die 18. Decembr. fidem suam paestito iuramento nobis obstrinxit, literasque, quibus suam ὁρθοδοξίαν attestatus est, exhibuit, et cautio patris ipsius in pristino vigore apud Academiam mansit, quam etiam ipsi vades peculiari Rescripto, a Quaestore Gissensi, ut et ab | ipsis, eorumque uxoribus subscripto et obsignato pro Balthasare Gerlaco nominatim repetierunt. Class. 4. num. 18. 19.

Insuper Iohannes Lotzius, Nomenclator Academicus, suum iuramentum 19. Ian. praestitit, itidemque literas Reversales, religionem concernentes, exhibuit, Class. 4. num. 21. 22.

4. TESTAMENTA SVB SIGILLO Academico et subscriptione Rectoris data sunt.

1. M. Iohanni-Georgio Hötzelio, Wormatiensi, stud. Theol. die 21. Martii.
2. M. Martino Ottoni Franco, studioso Theologiae, die 9. septemb. Class. 4. num. 24.

5. RELEGATIONES publicæ.

14. Aprilis publice relegatus est Ericus Ernestus Hillebrandus Cellensis, qui etsi cum Generoso Dn. Sigismundo, Barone a Borckhauß etc. amicabiliter die 25. Martii transgerat: ob insignem tamen *ἀνομίαν*, quam in nocturnis actionibus patrarat, Academia sibi reservavit paenam. Proindeque ipsi 13. April. poena carceris fuit denunciata; quam ille subire nolens, et Diabolo sese devovens, si ingrederetur carcerem mandatque Academiae sub poena Relegationis aliquoties ipsi denunciatum, contumaciter et superciliose contemnens, per publicam Relegationem ex Academia et Urbe eiectus fuit, Class. 4. num. 36.

Quia tamen Illustrissimi nostri Principis Dnn. Commissarii et alii pro ipsius Fol. 13. a. receptione, quam et ipse demisse petierat vitæque suæ emendationem sancte promiserat, apud nos intercesserunt, et ipsius Nobiles Discipuli, quasi oves errantes circumviverunt, hinc die 8. Maii ipsius receptio fuit decreta. Unde die 10. Maii in urbem reversus, syngrapham de non vindicando, solitam Rectori dedit, de qua videatur. Class. 4. num. 41.

22. Novembr. M. Laurentius Eckharti, et Felix Schaller Nurnbergensis ob tumultus, vociferationes, actiones et dicteria iniuriosa, quæ, iniuste vindicaturi carceris paenam aliis aliquibus studiosis inflictam, ante Oeconomi nostri aedes, una cum famulis suis ita enormiter evomuerant et exercuerant, ut etiam rumor ad Illustriss. nostrum Principem devenerit, publica Relegatione typis exscripta, ex Academia et urbe fuerunt exterminati. Class. 1. num. 38. et Class. 4. num. 36.

6. CATALOGI LECTIONVM. typis impressi et publice affixi.

8. Martii Catalogus lectionum æstivarum Academicarum: Et
16. Augusti Catalogus lectionum Hybernarum ibidem affixus fuit. Videtur Class. 4. Actor. Academicorum num. 36.

7. HONORES.

Etsi belli strepitus et morbi contagiosi grassati, non exile damnum nostræ Academiae intulerint; nihilominus tamen Deus T. O. M. nobis benigne adfuit, et ea nobis Fol. 13. b. Halcedonia concessit, ut aliquot praeclare doctis viris promeritos honores conferre quiverimus.

In Facultate Theologica Vir Reverendus et Clarissimus Dn. Iohannes Hülsemannus, Esena-Or. Frisius, pro gradu Doctorali, Praeside Dn. D. Iohanne Steubero, qui disputationem conscripserat, disputavit, et in Examine rigoroso Facultatis Theologicae, ut et publico totius Academiae ita laudabiliter stetit, ut ei 27. Aprilis publico Academiae totius Decreto, in Consistorio fuerit indicatum, ipsum a nobis iudicari dignissimum,

in quem, quodcumque voluerit, honores petiti Doctorales conferrentur. Hic Licentiatuſ Hülſemannuſ poſt in Acad. Wittebergeniſ Profefſor S. Theologiae designatuſ fuit.

In Facultate Iuridica Dn. Henninguſ Walbaum, Equeſtriuſ ordinuſ Mindenſiſ, et Civitatuſ Lübbecenſiſ Syndicuſ, Dn. Gothofreduſ Merckelbach, Suſatenuſiſ Weſtphaluſ, Dn. Iuſtuſ Oldekopp, Hildeſienſiſ, Dn. Iohanneſ Wilhelmuſ Röveſtrundſ, Marca-Weſtphaluſ, a Clariff. et Conſultiffimo Viro, Dn. D. Iohanne Breidenbachio in U. I. Doctoreſ die 30. Apriluſ. ſolemniter creati et renunciati fuerunt. Utque ſimul hi quatuor Candidati in I. U. D. creari poſſent, Academia die 29. Apr. per peculiare Programma affixum publice ſignificavit, quod hic Dn. Röveſtrundſ, nudiuſ tertiuſ ad noſ adveniſſet, publicam etiam Diſputationem, Academicuſ more conſuetuſ pro impetrandiſ in utroque Iure Doctoraliſ honoribuſ habere paratuſ eſſet. Quoniam autem craſtinuſ, tunc futuruſ, dieſ 30. Apriluſ, ſolemni Promotioni Doctorali iam tum eſſet indictuſ, ipſeque Candidatuſ non ſine multuſ magniſque viaruſ periculiſ huc appuliſſet, nec diutiſ,

Fol. 14. a. ſine inſigni ſuo incommodo hic permanere poſſet; ſimulque per publicam Diſputationem, quam ante aliquot annuſ hic habuiſſet, ut per aliquod eruditum ſcriptum, publice editum, Tractatumque alium Iuridicum, propediem typiſ excribendum, ſuam Iuriſ utriuſque laudabilem cognitionem nobiſ ſatiſ probaſſet, et inſuper in Examine cum rigoroſo privato, tum publico, talem ſeſe in reſpondendo praebuſſet, ut ab omniſ huiuſ Academiae Proceribuſ digniſſimuſ iudicatuſ fuerit, in quem petiti graduſ Doctoraleſ conferrentur, ideo noſ ſub intuitu harum et ſimiliuſ graviſſimarum circumſtantiarum, Diſputationem publicam ipſi remiſiſſe, ita tamen, ut hoc in Exemplum nemo poſthac trahere deberet. Videantur programmata excuſa. Claſſ 4. num. 36.

In Facultate Medica Vir Experientiſſimuſ Dn. Conraduſ Klein, Rodenavienuſiſ. Haſſuſ, eodem die 30. Apriluſ a Clariff. Viro Dn. D. Iohanne Kempffio, in Medicinae Doctorem iunctim promotuſ fuit.

In Facultate Philoſophica die 29. Decemb. a Clariffimo Viro, Dn. Conrado Bachmanno, Poëtiſ Profefſore, 12. Viri iuveneſ in Philoſophiae Magiſtroſ creati et proclamati fuerunt, nempe

Iohanneſ Iacobuſ Ebeliuſ, Giſſenſiſ Haſſuſ.

Henricuſ Velſteiniuſ Oldenburgenſiſ.

Thomas Faber Leigeſtranuſ Haſſo-Naſſo-
viiuſ.

Iohanneſ Conraduſ Bachmannuſ, Giſſenſiſ
Haſſuſ.

Iohanneſ Schlamhoviſ Alſfeldenſiſ Haſſuſ.

Nicolauſ Lantziuſ Bienſtato-Wetteraviuſ.

Bernharduſ Angeluſ Rüſſelſheimenſiſ ad
Maenum.

Iohanneſ Schwanckharduſ Butiſbacenſiſ
Wetteraviuſ.

Tobiſ Iuſtuſ Marpurgenſiſ Haſſuſ.

Fridericuſ Magnuſ Gernettuſ, Michelſtato-
Ottoſylvannuſ.

Philippuſ Naſemannuſ Kirchainenſiſ
Haſſuſ.

Iohanneſ Lucaſ Kirchainenſiſ Haſſuſ.

Fol. 14. b.

8. ACTA PROGRAMMATA publice affixa.

Die 8. Februar. ſtudioſoſ a turpiſſimo Bacchanaliorum Feſto, larvatiſque diſcuſſa-
etc. acriter dehortati ſumuſ.

10. Maii ad audiendam Dn. M. Casparis Ebelii orationem inarguralem de Abusu Logices, Cives nostros invitavimus.
18. Maii, ut et 25. Octobr. Rector studiosos ad prompte solvenda Pedellis annua munera admonuit.
26. Maii Rector ad audiendam orationem Dn. D. Menonis Hannekenii, de omnipraesentia Christi, in memoriam huius fundatae et conservatae Academiae, 29. Maii ab ipso habendam, studiosos invitavit.
28. Iunii Rector ad audiendas Leges 1. Iulii praelegendas, cohortatus studiosos, simul promisit, sese orationem de hominis conscientia, praelectioni legum praemissurum.
12. Iulii Rector significavit, circa dies Caniculares per aliquot dies a lectionibus Dnn. Professores feriaturus esse.
19. Iulii per excusum programma conpotationes Pennalitia, aedium, museorum, ianuarum fenestrarumque perfractiones et excussiones, et indigenarum criminationes, quibus et Pennales domestici vocitari solent, severiter fuere vetitae. Calend. Ianuar. anno 1630 Cives Academici ad publicam Panegyrim, qua | novus Rector ipsis sit Fol. 15. a. sistendus, fuerunt admoniti. De quibus programmatibus videatur Class. 4. num. 36.

9. FUNERA PERSONARUM Illustrissimarum.

Illustrissima et Celsissima Princeps et Domina, Domina ANNA-MARGRETHA, Hassiae Landgravia, Comes in Cattimeliboco, Decia, Ziegenhaina et Nidda, Domina nostra Clementissima, splendidissimum Christianarum virtutem iubar, die 9. Augusti in Butisbacensi Aula sua Illustriss. abstante et precante Celsissimo Marito, Heroe illo Inclyto, Dn. Philippo, Hassiae Landgravio etc. Domino nostro benignissimo, Viduo moestissimo, aliisque praesentibus, Deumque devote invocantibus, pie in Christo abormivit, die 1. sept. in Templo Aulico Butisbacensi, in medio permultorum hominum luctu et fetu ritibus ac solennitatibus Principalibus adhibitis, terrae, omnium nostrum matri, commendata fuit: in cuius memoriam et Marpurgi et in aliis oris, Illustrissimo nostro principi subiectis, conciones funebres solenniter tunc habitae fuerunt, Class. 4. n. 16.

Illustrissimus itidem et Celsissimus Princeps et Dominus, Dominus Henricus, Hassiae Landgravius, Comes Cattimelibocensium, Deciorum, Ziegenhainensium et Niddanorum etc. Dominus noster Clementissimus, die 11. Octob. stili veteris, circa horam 12. meridianam, in urbe Italiae, Siena, inter medias preces ardentissimas pie et placide in Christo, Salvatore suo, obormivit. Cuius Celsitudinis demortuum corpus, ex Italia allatum, Darmbstati ξὲν θεῶν, inhumabitur, ipsiusque Celsitudini dignis modis parentabitur. Class. 1. num. 40.

10. FUNERA ALIARUM Personarum.

Fol. 15. b.

Die 3. Ianuar. hora 7. matutina Iohannes, Consultissimi Viri, Dn. Iohannis Malcomesii, Secretarii et Consilarii Hassiaci filiolus, fuit mortuus, et 5. Ianuar. sepultus.

- Die 7. Ianuarii intra 3. et 4. horam promeridianam Clariss. et Consultissimus Vir Dn. Heidericus Blanckenheimius, I. U. D. et supremi Hassiaci Iudicii Assessor, huic mundo valedixit, et 11. Ianuar: ipsius corpus terrae redditum fuit.
- Die 10. Ianuar. inter 7. et 8. horam vespertinam David Philippus Myccius e vita migravit, et 13. eiusdem tumulatus est.
- Die 15. Ianuar. Nobilissimus Levinus Georgius a Iagow, Eqves Marchicus, diem suum obiit, et 22. Febr. tumulo reconditus est.
- Die 25. Martii. Iohannes-Marcus, Clarissimi et Experientissimi Viri, Dn. Iacobi Mülleri, Medicinae Doctoris et Professoris filiolus denatus, et 27. Aprilis contumulatus est.
- Die 6. Iulii intra 5. et 6. horam pomeridianam Nobilissima Matrona Sabina Riedeseliana, oriunda a Wigleben, Viri Perstrenui et Nobilissimi, Dn. Georgii Riebefels in Eysenbach, Senioris, Consilarii intimi et Proprincipis Hassiaci Marpurgensis, coniux dilectissima, in vera fide, qva Salvatorem suum perseveranter tenuit, animam suam efflavit, et VI. Iulii exequiis nobiliter peractis honorata fuit.
- Fol. 16. a. Die 24. Iulii circa horam 4. matutinam Nobiliss. Levinus à Schulenburg dysenteria correptus, ex aerumnoso vitae huius ergastulo ereptus, die 20. Aug. sepultura affectus fuit.
- Die 9. Augusti circa horam 9. antemeridianam Nobilissimus Mordian-Otto a Canstein, dysenteria extinctus, mortem pie oppetiit, et 18. Aug. inhumatus est.
- Die 16. Augusti hora 9. matutina Honesta Matrona, Gertrudis Heidenia, Dn. D. Iohannis Moltheri p. m. vidua, in fata concessit, et 19. Aug. tumulo illata fuit.
- Die 30. Augusti Sabina Clariss. et Consultissimi Viri, Dn. D. Helfrici, Consilarii Hassiaci, filiola, postqvam per morbum dysentericum vires eius fuerant exhaustae, e vivis excessit, et 2. Sept. humo recondita fuit.
- Die 17. Septembr. Matrona honesta Christina Schülerin, Domino Casparo Kellero, Registratori Hassiaco, iterum nupta, naturae concessit, et 20. Septembr. ultimus sepulturae honor ei obtigit.
- Die 19. Octobr. Nobiliss. Matrona Agnes Elisabetha Feigin, Nobilissimi Viri, Joften Mengerfen, Haereditarii in Mersheim et Schwallenberg dilectissima coniux, per difficilimum puerperium occubuit, et 30. Octobris iusta funebria ipsi facta sunt: de quibus omnibus programmata funebria, Classe 4. num. 37. obvia, fusius testantur. Ipsis et omnibus pie defunctis Christus, vitae et necis Dominus, beatam ad vitam aeternam resurrectionem largiatur.
- Fol. 16. b. Deus Pater, Filius et Spiritus S. pro omnibus bonis, | in statu et Ecclesiastico ac Scholastico, nobis hoc anno collatis, et universis malis, e medio nostrum misericorditer ablati, sit benedictus in secula, Amen.

Iustus Fewrbornius D. subscripsit.

RECTORATUS ACADEMICI ANNI MDCXXX BREVIS DELINEATIO.

Fol. 18. a.

1630.

Postquam ipsis Calendis Ianuarii, Anno a Christo nato MDCXXX consentientibus votis Dominorum Professorum, ego Anthonius Nesenus, I. U. D. ejusdemque Professor ordinarius in Academiae Rectorem electus et renunciatus fui:

Decani vero in Theologia Dn. D. Iustus Fewrbornius, SS. Theologiae Professor Primarius, et in templo oppidano Marpurgensi verbi divini Praeco; In Facultate Iuridica Dn. D. Iohannes Breidenbachius, Pandectar. Professor et Consiliarius Hassiacus spectatissimus;

In Medica Dn. D. Iacobus Müllerus, Medicinae Professor; Et denique in Facultate Philosophica M. Theodorus Vietor, Professor Graecus, electi fuerunt, officii ratione et in perpetuam rei memoriam, quae notatu digna, in hoc meo Rectoratu acciderunt, scripto consignare debui, et initio quidem nomina eorum, qui Matriculae inscripti fuerunt, referre.

STUDIOSI.

Ianuarius.

Adamus Simon Vigelius, Anglirodensis
Hassus. 4. Ian.

Februarius.

Iohannes Haxthausen Germersheimensis
antea quidem a D. Anthonio Matthaeo
inscriptus, sed renovationem Matriculae
petiit, et stipulato obedientiam promisit.
26. Febr.

Iohannes Henricus Tauber, Herbornensis.
28. Febr.

Martius.

M. Iustus Schidaeus } Mühlhustni. 31. Mart.
Augustus Reinhard }

Aprilis.

Fol. 18. b. Henricus von der Rippe, Rostoch. Megapolit.
1. April.

Vincentius Müller, Hamburgensis. 3. April.

Christianus Breithcüb, Dransfeldensis. 11.
April.

Iohannes Amia Aquisgranensis. 17. April.

Iohannes Christianus Wentrius Zwingen-
bergens. 18. April.

Wilhelmus Castritius Zwingenbergensis.
18. April.

Martinus Bornius Prenbazensis. 18. April.

Iohannes Held }
Iulius Adolphus Eißroß } Rintelenses. }
Georgius }
Otto Christophorus } Schveff } 19. Apr.
Iustus Volpertus Stroß Giessensis }

Casparus Müller Hamburgensis. 20. April.

Iohannes Tobias Weberus Itsteniensis.
21. April.

Iohannes Wilhelmus Zorn Wormatiensis.
22. April.

Iohannes Philippus Reiß Franof. 29. April.

Maius.

Iohannes Faber Silizia-Buchonius. 4. Maii.
Balthasar Dethmar Benninghausanus.

5. Maii.

Adamus Valentini Sachsenhusanus Wal-
deccus. 5. Maii.

Iohannes Eberhardus Camerarius Braun-
felsensis Solmensis. 6. Maii.

Stadius Knebell Hirsfeldensis. 9. Maii.

Ludovicus Schneidbacher }
Ludovicus Weber } Erbacenses. 12. Maii.

Henricus Dieterich Hannoveranus. 12. Maii.

Hieronymus Klenius Erbacensis. 12. Maii.

Iohannes Bernhardus Klawr. 13. Maii.
 Casparus a Berlepsch. 13. Maii.
 Conradus Camerarius Schlitens. 14. Maii.
 Balthasar Snorren Zellensis. 19. Maii.
 Christophorus Ludwig Hunnius. 20. Maii.
 Fol. 19. a. Iohannes Adamus Pauli Nassovicus. 26.
 Maii.

Iunius.

Iohannes Iacobus Schulzschad Hosstensis in
 comitatu Erbacens. 3. Iunii.
 Iohannes Gothofredus Haeg, Freibergens.
 Comitatus Erbacens. 3. Iunii.
 Vincentius von Holtte Hamburgensis. 8.
 Iunii.
 Iohannes Graßmeter, Echanus Hessus.
 17. Iunii.
 Sebastianus Pfhogenius, Friedbergensis.
 17. Iunii.

Iulius.

Stephanus Dromar Parisiensis. 12. Iul.
 Georgius Fabricius Giessensis. 13. Iul.
 Erhardius Bucherer, Reuttlingsis. 21. Iul.
 Iodocus Grafe, Osnabrugensis. 26. Iul.
 Augustus Lauth, Husensis Holsatus. 26.
 Iul.

Augustus.

David Morhard, Sveva-Hallensis. 6. Aug.
 Iohann. Christianus Stumphius, Giessens.
 27. Aug.

September.

Casparus Diebhauffen Tremonianus. 9.
 Sept.
 Melchior Bruno ex Archiepiscopatu
 Bremensi. 11. Sept.
 Conradus Schnell Bremensis. 11. Sept.
 Iohannes Philippus Stephanus a Kronstett
 Francof. 20. Sept.
 Anthonius Klotz Francofurtensis. 27. Sept.
 Alhardus Meyer Bremensis. 28. Sept.

October.

Dionysius Schmager Dresdensis Misnicus.
 2. Oct.
 Christophorus Christianus Reusius dictus
 Torga Coburgo-Francus. 4. Oct.
 Georgius Iacobus Brückner, Schweinfurto-
 Francus. 4. Oct.
 Georgius Wulf-Deinert, Misnicus. 4. Oct.
 M. Daniel Berbeck, Argentoratensis. 4. Oct.
 Iohannes Philippus Glandorffius, Wert-
 heimensis Franco. 12. Oct.
 Matthias Wernerus, Moeno-Francof. 15. Oct.
 Eckardus Rirften Oberweidensis. 15. Oct.
 Henricus Geil ex Muscovia. 19. Oct.
 Henricus Husemannus Susatensis Westph.
 23. Oct.

November.

Iohannes Wilhelmus Gerhard Wildungensis
 1. Nov.
 Philippus Fridericus Böldfer Laubacensis
 Solmens. 2. Nov.
 Georgius Valentinus Ebelius 6. Nov.
 Georgius Philippus Merckius Wins-
 heimensis. 7. Nov.
 Iohannes Holtkamp Lubecensis. 8. Nov.
 Iohannes Casparus Merckius, Wins-
 heimensis. 9. Nov.
 Georg Klac, Isenacensis Turing. 12. Nov.
 Iohannes Burckhard Girsch Geravianus.
 16. Nov.
 Bernhardus Gütstenaw Hervordiens. 17. Nov.
 Iohannes Dufaw Hamburgensis. 17. Nov.
 Statius Albrecht Bodemverdensis. 29. Nov.

December.

Iohann Dietrich von Brincke, Biekeburgensis.
 24. Dec.
 Hilmarus Ericus von Brincke, Biekeburgens.
 24. Dec.
 Casparus Rudolphus Heidwollf. 24. Dec.
 M. Iacobus Stroß Fritzlariens. 29. Dec.
 Daniel Reinemann Wildungo-Waldeccus.
 31. Dec.

Paedagogici a Viro Clarissimo, Domino M. Iohanne Henrico Tonsore, Physices Professore Ordinario et Paedagogiarcha mihi, ut Matriculae Academiae eorum nomina inscriberem, praesentati sunt, quod etiam a me factum 23. Decembris Anno 1630.

Inscripti sunt quinquaginta octo.

Fol. 20. a.

Fol. 20. b.

Hoc anno 1630, decimo sexto die mensis Decembris, praesentibus omnium Facultatum Professoribus, a Clarissimo Viro, Domino Iohanne Henrico Tonsore, Physices Professore Ordinario et Paedagogiarcha propter singularem eruditionem et vitae castimoniam summa Magisterii Laurea condecorati sunt

Fol. 21. a.

Ertminus Zuer Wohnung, Osnabruga-
Westph.
Henricus Schwart, Werthemia-Francus.
Casparus Fabricius, Niddanus.
Sebastianus Pfochenius, Fridberga-Wetteravus.
Bartholomaeus Rüdiger, Werthemia Francus.
Iohannes Mauritius Soldan, Wetteranus Hassus.
Iohannes Roslerus Darmstadinus, Rhenanus.
Nicolaus Girſch, Geravianus, Rhenanus.

Antonius Lantzius, Binstado-Wetteravus.
Iohannes Philippus Reus, Moeno-Francofurtanus.
Iohannes Sochtorpius, Lippia Westphalus.
Iohannes Balthasar Happelius, Kirtorfensis Hassus.
Iohannes Ludovicus Chelius Gviddersheimensis Wedderavus.
Iohannes Lotz Marpurgensis, Hassus.
Iohannes Georgius Endelius, Bingenheimensis Wetteravus.
Iohannes Draudius, Moeno-Francofurtanus.

Cum 8. Ianuarii Templo coemeteriano schedula comminatoria de expugnandis aedibus oenopolarum vini spurcati, nisi mature in bonitate naturali vinum relinquerent, et pretio tolerabili divenderent, esset affixa, autorque talis schedulae nesciretur, resque ad Ill. Eius Cels. per literas ab Academia esset delata, diversis rescriptis mandatum fuit, serio a tali proposito dehortari huius rei conscios, quod et per diversa publice affixa programmata factum est, eoque res deducta, ut istas suas minas conscii non sint ausi executioni mandare.

17. Ianuarii per publicum programma Cives Academici ad audiendam orationem, quae in obitum Illustrissimi ac Celsissimi Principis ac Domini, Domini Philippi, Hassiae Landgravii etc. Illustrissimae Coniugis, ANNAE MARGARETHAE, Hassiae Landgraviae etc. p. m. a Reverendo ac Clarissimo Viro, Iohanne Steubero, SS. Theologiae Doctore, Academiae nomine, ad contestandum Luctum, habebatur, invitati sunt, eique frequentes interfuerunt.

Fol. 21. b.

Caeteroquin initium huius anni felicissimum et gratiarum actione dignissimum fuit, eo quod Illustrissima Domus Hassiaca Lineae Darmbstadinae nova columna stabilita fuerit: Natus namque hoc anno, die 25. Ianuarii, ante horam undecimam noctis Illustrissimo ac Celsissimo Principi ac Domino Georgio, Hassiae Landgravio, Comiti in Catimeliboco, Decia, Ziegenhaina et Nidda etc. Domino ac Principi nostro longe Clementissimo ex Coniuge Illustrissima ac Celsissima, Principe ac

Domina, Domina SOPHIA ELEONORA, Landgravia Hassiae etc. Serenissimi Electoris Saxoniae Georgii Principis ac Domini nostri Clementissimi Filia, Filius Illustris, cui Deus ex alto omni vitae tempore largissime benedicat. Hoc Familiae Illustrissimae Germen sequentis mensis Martii die septimo per S. S. Baptisma Christo insertum fuit et sanctissimae Trinitati nomen dedit: Cuius rei lustricos testes, praeter Serenissimum supra dictum Electorem Saxoniae, Avum Maternum, qui Avi Paterni Ludovici Nomen Illustrissimo huic Nepoti esse voluit, et alios Illustrissimos Principes, ut et Hassiae Status, etiam Academiam hanc Clementissime esse voluit supra memoratus Illustrissimus Princeps noster. Quod ipsum etiam per me Rectorem et D. Iustum Fewrbornium 7. Martii in Aula Darmbstadina, iussu et nomine Academiae, humillimo affectu praestitum est, et pro munere lustrico oblato fuere ducenti floreni Ungarici.

Ad hunc actum expediendum clementissime sumus excepti; congratulatio nostra singulari affectu audita; tota septimana benignissime habiti, et tandem sequenti die Sabbathi, prout excepti, ita etiam Clementissime dimissi fuimus: | prout haec omnia Ill. Celsitud. iteratae ad Academiam datae literae 13. Martii et 11. Aprilis testantur.

Fol. 22. a.

14. Februarii Illustrissimus ac Celsissimus Princeps ac Dominus, Dominus Henricus, Hassiae Landgravius, Comes in Cattimeliboco, Decia, Ziegenhaina et Nidda etc. ubi Illustr. Eius Celsitudo proxime praeteriti anni mensis Octobris die undecimo in Italiae florenti Academia Siena sub circumstantium ardentibus precibus piissime Deo animam reddiderat, Darmstadi Avito sepulchro illatus fuit. In Ill. Eius Celsitudinis honorem praedictum diem lugubrem esse habendum, Academia Civibus Academicis programme publico iniunxit; et sequenti 17. dicti mensis die literis consolatoriis ad Illustrissimum nostrum Principem datis animi sui dolorem contestata est Academia.
25. Febr. ad Ill. Principis nostri rescriptum de dato Darmbstadi 18. Febr. in Extraordinarium Professorem Critices, ubi prius in Consistorio Iuramentum Professorium praestiterat, et scripto manu sua dato de syncera Religione sua contestatus erat, receptus est M. Conradus Matthias, qui etiam eodem die publice orationem inauguralem carmine comprehensam recitavit, cui Professores et Studiosi programme publico moniti frequentes interfuerunt
2. Martii datis literis ad Ill. nostrum D. Helfricus Ulricus Hunnius, Professor Iuris et Vice-Cancellarius Academiae dimissionem humiliter petiit et impetravit, quam clementem dimissionem Ill. noster postea 10. Martii ad Academiam perscripsit.
10. Aprilis Domini Consilarii Cancellariae Marpurgensis desiderarunt ab Academia sibi transmitti studiosum, ut coram illis testaretur in caussa matrimoniali: Quod, quia Iurisdictioni Academiae in studiosos non convenit, fuit denegatum, cum hac declaratione, Academiam certos Commissarios deputaturam, qui examen hoc, prout juris, sint expedituri, et postmodum attestaciones Dominis Consiliariis sub sigillis transmissuri. In quo tacite acquieverunt, cum ulterius nihil desiderarint.

16. Aprilis ad speciale Ill. ac Celsiss., Principis nostri mandatum Celsitudinis Eius Pro-Princeps Georgius Niebese et Theodorus Reinfingf D. Vice-Cancellarius Cancellariae Marpurgensis vacans officium Vice-Cancellarii Academici, vi specialis Commissionis, in Cancellaria loco ad hoc singulariter ab illis deputato mihi detulerunt, et post acceptationem et gratiarum actionem humiliter a me factam commiserunt | Iusto Fewrbornio, SS. Theologiae Doctori, ut tanquam Pro-Rector omnibus Professoribus in Consistorio Academico congregatis publice proponeret et ediceret, officium istud Pro-Cancellariatus debito modo mihi esse delatum; quod ab illo, prout iussus erat, factum, singulique Collegae et Professores, data dextra, huius officii ratione, mihi sunt congratulati. Fol. 22. b.

7. Iunii ad mandatum Ill. ac Celsissimi Principis nostri Eius Celsitudinis Pro-Princeps Cancellarius et secretiores Consilarii perscripserunt, cum 25. Iunii, stylo veteri, anno 1530 Invictissimo Imperatori Carolo V Protestantium Statuum Confessio fidei magna animi confidentia exhibita fuerit, et ex eo tempore Religio vera in Prophetis et Apostolicis scriptis comprehensa et postliminio in priorem nitorem restituta, et hactenus per singularem Dei gratiam longe lateque per Europam propagata et conservata sit, ideoque nil magis decere pie gratos animos, quam humili pietate tantum salutis beneficium agnoscere.

Proinde Academiam 26. praedicti mensis diem festo seculari consecrare et quidem tali modo debere; ut matutino tempore, peracto cultu divino, in Templo oppidano, in Auditorio maiori ad Lanum horis matutinis oratio, et post meridiem Carmen utrumque ad hunc finem accomodatum publice recitaretur, et sequente hebdomada Augustana Confessio a Theologis paucis disputationibus comprehensa ad ventilandum Studiosis proponeretur: cui clementi jussui et voluntati undiquaque ita humiliter fuit satisfactum.

20. Decembris Philippus Wilhelmus Fabricius Philippi Fabricii I. U. D. Consilarii Isenburgici et Syndici in Imperiali Castro Ganerbico Fridbergensi Filius pie obiit, et 24. ejusdem honeste terrae apud nos mandatus est.

22. et 27. Decembris jussi sumus ex Theologis unum vel duos, praeter tertium ex aliqua aliarum Facultatuum, Darmstadium ad 4. Ianuar. anni 1631 ablegare, ut cum aliis eo evocatis Statibus Provincialibus super proponendis consultarent et concluderent; quod et ita factum est, missis eo D. Iusto Fewrbornio, D. Iohanne Steubero, Theologiae, et D. Iohanne Breidenbachio, Iuris Professoribus.

Deus Ter Optimus Maximus ab alto benedicat clementis | sime laboribus docentium ac discipulorum, et sicut hactenus, ita in posterum ab omnibus malis hanc Academiam conservet ac tueatur. Fol. 23.

Anton. Nesenus. D.

sbept.

Agglutinata est Antonii Nesenii imago chalcographia aliunde desumpta his verbis circumscriptis:

Antonius Nesenus, I. C^{us}, Academiae Marpurgensis Pro-Cancellarius, Iuris Professor Primarius et Consiliarius Hasso-Darmstadinus, aetat. 58.

Subscriptio huius imaginis haec est:

Symbol.

Sui desiderium relinquere, rerum bene gestarum optimum testimonium.

Fol. 24. a.

Σ. Θ.

1631.

Anno Domini et Servatoris nostri Jesu Christi Millesimo sexcentesimo trigesimo primo, Calendis Ianuariis, concordibus Dominorum Professorum suffragiis et votis, in consistorio et frequenti civium Academicorum congressu ac conventu, pro more recepto, solenniter Academiae Marpurgensis Rector salutatus et proclamatus fuit

IOHANNES KEMPFIVS

Medic. Doctor, eiusdemque Professor Ordinarius. Decani hoc anno in Facultate Theologica D. D. Io: Steuberus, in Iuridica D. D. Iustus Sinolt cogn. Schütz, in Medica D. D. Nicolaus Braun, in Philosophica D. M. Conradus Bachmannus electi fuerunt.

Sub hoc vero Rectoratu in numerum Civium Academicorum recepti sunt sequentes optimarum artium studiosi, postquam secundum leges et statuta, pietatem, modestiam, legumque observantiam data fide sancte promisissent.

Matthias Alexander Lipsius Cittingensis
Francus. 21. Ian.

Andreas Franciscus Dethmarus Guelfer-
bitanus. 24. Ian.

Melchior Schraderus Huxuriensis Brun-
suicus, 25. Ian.

Hermann Nurnberger Herleshusanus
Hessus. 10. Febr.

Iohannes Georgius Kloht Tubingensis.
12. Febr.

Arnoldus von Balfen Brunsuigus. 5. April.

Arnoldus Wilstach. 5. April.

Bernhardus Wilstach Marco Hattnegenses
Westphali. 5. April.

Theodorus ab Ovelaker Westphalus.
5. April.

Iohannes Fabritius Tremonianus West-
phalus. 6. April.

Fol. 24. b. Theodorus Iohannes a Vos Marco West-
phalus. 6. April.

Bernhardus Wilhelmus a Galen, Marco
W. 6. April.

Iohannes zum Kumpf, Dermensis Westph.
6. April.

Theodorus Heilensis, Westphalus. 6. April.
Ioannes Zölnerus, Opherdicensis Westph.

7. April.

Franciscus Casparus Hokingius.

Hermanus Hokingius, fratres Westphalid.
7. April.

Henricus Horstman, Hausberga Mindanus.
9. April.

Henricus Gahle, Lemgovia Westphalus.
13. April.

Iohannes Baptista a Cassel, Spirensis.
13. April.

Iohannes Nicolaus Arnoldus Bobenhusanus.
13. April.

Iohannes Marcus Ursinus, Spirensis. 14. Apr.
Georgius Sonnenschein, Tremonia Westph.

16. April.

Samuel Scheiner, Schleiningensis. 18. Apr.

Iohannes Orwegen, Wursatus. 22. April.

Iustus Klinge Ufenia Lippiacus. 22. Apr.

- Christophorus Sojch Swinfurto Francus.
 24. April.
 M. Gerhardus Hermannus Uphoff Unna
 Westph. 24. April.
 Henricus Nicolai Mengerinkhusa Waldekus
 3. Maii.
 Iohannes a Nammen Candsteinensis Wal-
 deccus. 3. Maii.
 Franciscus Fridericus Lefeldus, Corbaeo
 Waldeccus. 3. Maii.
 Daniel Fridericus Hausmannus Trorbaco
 Mosellanus. 6. Maii.
 Anthonius Hetzelius Corbacensis. 7. Maii.
 Iacobus le Bleu Heidelbergensis. 7. Maii.
 Iodocus Henricus Schäfferus Wolfhag.
 Hassus. 10. Maii.
 Deppenius Hoyerman, Ernborg. West-
 phalus. 10. Maii.
 Iohannes Wichman Hildesiensis. 10. Maii.
 Iohannes Rosenhagen Hildesiensis. 10. Maii.
 Fol. 25. a. Bernhardus Cröger, Dethmoldia Westph.
 12. Maii.
 Adolphus Oberbach, Westphalus. 14. Maii.
 Marcellus Hagenbusch, Disseldorpiensis.
 16. Maii.
 Bartoldus Stapelius, Osteroda Gruben-
 hagus Saxo. 16. Maii.
 Martinus Mollerus, Langen Schwartzenis
 Hassus. 21. Maii.
 Iohannes Iacobus Reinhardi Usinga
 Nassovius. 21. Maii.
 Carolus Rudolphus Gans, Mespelbronna
 Francus. 1. Iunii.
 Daniel Philippus Schneidbacher, Heidbaco
 Francus. 1. Iunii.
 Gotschalculus Tilenius, Lemgovia West-
 phalus. 2. Iunii.
 Christianus Friderich, Lignicensis Silesius.
 2. Iunii.
 Iohannes Philippus Kelner, Moeno Francof.
 6. Iunii.
 Rutgerus Clemens Deuchman, Marpurgensis.
 8. Iunii.
 Iohann Wernerus a Gils, Alsfeldia Hassus.
 11. Iunii.
 Iohann Hieronymus Steffan a Cronstetten,
 Francof. 17. Iunii.
 Melchior Agricola Darmstadinus. 20. Iunii.
 Albertus Aleman Lubeccensis Westphalus.
 22. Iunii.
 Iohannes Ionas Saullus Gissensis. 12. Iul.
 Casparus Bergfeld Tremonia Westphalus.
 14. Iul.
 Iustus Christophorus a Thalhausen, Wal-
 deccus. 16. Iulii.
 Iacobus Martini ex Schampania Schaungen
 Gallus. 1. Aug.
 Conradus Hopf, Weninga Avimontanus.
 1. Aug.
 Nicolaus Budaeus Suecus. 10. Aug.
 Io. Peter Glitch Wildungensis. 12. Aug.
 Io. Martinus Heinemannus Wildungensis.
 12. Aug.
 Io. Daniel Schellenberger Wildungensis.
 12. Aug.
 Iohann Wilhelm Becman Cassellan. 14. Sept.
 Wilhelmus Schade Wildenhusa West-
 phalus. 20. Sept.
 Io. Balthasar Stromius Ottovilla Westriacus.
 21. Sept.
 Iohannes Philippus Greiner Hagenaensis. Fol. 25. b.
 31. Sept.
 Conradus Lonicerus Hervordiensis. 5. Oct.
 Gerhardus Furstenaw Hervord. 5. Oct.
 Hieronimus Augustus a Glauburg, Francof.
 11. Oct.
 Henricus Bangertus Sudecco Waldec. 15. Oct.
 Io. Daniel Mislus Minzenberg. 15. Oct.
 Eobaldus a Lettow, Pomeranus. 19. Oct.
 Andreas Cleiman, Mindanus. 29. Oct.
 Iohannes Wigandus Swarts Hanoviens.
 5. Nov.
 Hilmar Von Münchhausen. 15. Dec.

Paedagogici hoc eodem anno a Paedagogiarcha in Paedagogium recepti, et pro more in Album Academicum relati sunt, quorum nomina iam sequuntur.

Fol. 26. a.

Inscripti sunt triginta septem.

Status Academiae in hac annua gubernatione inter medios etiam armorum strepitus et Romani Imperii gravissimos motus, singulari Dei Ter Optimi Max. benignitate satis tranquillus, felix ac florens extitit, ut non adeo multa Academiam concernentia memorabilia acciderint.

Fol. 26. b. Mortalitati memor Illustrissimus ac Celsissimus Princeps ac Dominus, Dominus Georgius Hessiae Landgrafius, Comes in Cattimeliboco, Decia, Zigenheina, et Nidda etc. Dominus noster Clementissimus, sapienti, pio ac prorsus | salutari consilio praeterito anno testamentum condiderat continens modum et rationem pie educandi Celsitudinis Ipsius Illustrissimum ac Generosissimum filiolum, Dn. Ludovicum Hessiae Landgrafium etc. parce item et recte in aula, totoque territorio omnia administrandi et constituendi: de qua vere paterna clementissimaque et nunquam satis laudanda erga filiolum Illustrissimum, totamque Patriam nostram cura et sollicitudine, provinciae suae status certos facere cupiens, pientissimus Princeps conventum statuum provincialium Darmstati indixit, ad quem ipsis Calendis Ianuariis, paulo ante novi Rectoris electionem, Academia Clarissimos Viros Dn. Iustum Feurbornium, Dn. Iohannem Steuberum SS. Theologiae Doctores, et Dn. Iohannem Breitenbachinm I. U. Doctorem ablegavit, qui cum eo venissent, una cum reliquis Praelatis et ordinis equestris viris, ad praelectionem testamenti, tanquam testes accessiti fuerunt, et quae alias apud eiusmodi solennitates requiruntur, peregerunt; interim vigesimo sexto die Ianuarii literae reversales statuum provincialium praenominatum testamentum concernentes, ex aula Academiae mittuntur, quae ab omnibus Professoribus tam Ordinariis quam Extra Ordinariis subscriptae, sigilloque Academiae maiore confirmatae ac Darmstatum remissae fuerunt: contenta harum literarum apud acta Rectoralia videri possunt. Vigesimo nono die Iunii copia clausa testamenti, tribus illustrissimi nostri Principis sigillis munita, elementer ita mandante Celsitudine Ipsius, postquam omnes et singuli Domini Professores eam in Consistorio vidissent, in Archivum Academiae a Rectore praesente Dn. D. Kornmanno Universitatis Syndico, reposita fuit.

Fol. 27. a. Solemnitati nuptiarum Illustris ac Generosissimi Domini Dn. Huldrici, Comitis ac Domini Frisiae Orientalis, Dynastae Esensis Radisdorpie et Witmundae, Sponsi: nec non | Illustrissimae Celsissimaeque Principis ac Dominae, Dn. Iulianae Landgraviae Hessiae etc: Auriciae in Orientali Frisia pridie nonarum Martiarum hoc anno celebratarum, humilimo affectu Academia Marpurgensis, interprete Dn. M. Conrado Bachmanno Professore Poeseos publico, gratulabatur, et felicia cuncta precabatur; ut vero suam erga Academiam gratitudinem et benevolentiam Illustris ac Generosissimus Dn. Comes declararet poculum non exigui pretii, per strenum [*sic!*] et nobilissimum virum Dn. Iustum Burkardum Raw ab Holzhausen Academiae clementer offerri curavit, quod Rector, humilimis Generositati ipsius actis gratiis, nomine Academiae accepit.

Habuit et hic annus celebrem promotionem duorum Doctorum Iuris: nam XIX.

die Aprilis, Clarissimus et Consultissimus Vir, Dn. Iustus Sinolt, cogn. Schütz I. U. D. et Institutionum Prof. Publicus et Ordinarius, Promotor rite designatus, Viris Clarissimis ac Praestantiss. Dn. Iohanni Georgio Deuchmanno, Petershagensi; et Dn. Conrado Hoiero Hervordiensi, Westphalis ob insignem et exploratam in iure Caesareo et Pontificio scientiam, testimonium seu praemium publicum, Doctoratus nimirum gradum, honores, titulos insignia et privilegia solennibus ceremoniis et usitatis ritibus adhibitis, contulit. Pro dictis summis honoribus Doctoralibus consequendis, egregie doctas disputationes publice quoque habuerunt, et consueta examina magna cum laude sustinuerunt sequentes Viri Iuvenes Doctissimi, Dn. Henricus David Stippius Battenbergensis Hesus, Dn. Henricus Diterich Hanovera Brunswigus et Dn. M. Gregorius Tulfnerus, Lipsiensis, qui tamen Doctoratus gradum sub hoc Rectoratu non assumpserunt. Vigesimo nono Aprilis Iohannes Engel Stipendiatorum novus Praepositus et Philipps Staubinger librorum Compactor in Consistorio praesente Rectore, Dn. Vicecancellario D. Antonio Neseno Dn. D. Steubero, Stipendiatorum Ephoro, et Dn. Syndico D. Kornmanno iuramentum praestiterunt, et data dextra fidelitatem et deligentiam promiserunt.

Circa finem Iunii, Illustrissimi nostri Principis iussu, Dn. Ioannes Kornmanus ^{Fol. 27. b.} I. U. D. Politices et Philosophiae Moralis Professor, in numerum Iureconsultorum Ordinariorum receptus et Institutionum Iuris Professor declaratus fuit, cui in Professione Philosophica Dn. Ieremias Causenius I. U. Doctor successit.

Sapienter inquit Aeschylus, nulla illius urbis aut Reipublicae utilitas est aut usus, quae suis in praevaricantes nervis destituitur. Sicut enim nervi in omne corpus deducti, singulos eiusdem artus continent, quibus incisus, universa corporis compages illico solvitur: non aliter, violatis aut sublatis Legum sanctionibus necesse est universum Reipublicae corpus enervari penitus ac solvi. Proinde sapienti admodum ac gravi consilio sancitum est ab inclyto felicissimae recordationis et memoriae Heroë ac Principe, virtutum Heroicarum exemplo, Dn. Philippo Hessiae Landgrafio etc. fundatore huius Academiae longe benignissimo, ut Calendae Iuliae quotannis Academiae landabiliter a se fundatae solennes essent et sacrae, quibus Reipublicae literariae leges et statuta Academica sollemniter repeterentur, et in inventutis studiosae gratiam proponerentur explicatius, ne a quoquam culpa a se admissae quaeri posset velum, aut praetexti ignorantiae patrociniū. Quae legis sanctio, ut laudatissima est, nostro omnium bono facta, imperans recta, nobisque et toti Reipubl. salutaria ita modis omnibus iustum ac aequum fuit, salutiferae isti principali constitutioni quemque nostrum debiti obtemperare. Proinde ex veteri illa constitutione Cal. Iuliis in consueto auditorii Iuridici ad Lanum loco, et in frequenti omnium ordinum conventu praelectae sunt leges Academiae, postquam Rector Oratiunculam de studio sanctae Vitae, quod est temperanter, iuste et pie vivere, praemisisset. Quibus peractis Rector prandium Rectorale in suis aedibus invitatis Prof. Consiliariis, et Praecept. Paedagogicis exhibuit.

Cum hoc tempore bello omnia aestuarent hincque gemitu et lacrymis cuncta ^{Fol. 28. a.} personarent, metuque ac pavore impendentium aliorum graviorum malorum, tota Germania, patria nostra dulcissima contremisceret, et insuper Caesarea Maestas conventum Electorum, Principum et statuum Imperii, Francofurti ad Moenum indixisset,

Illustrissimus noster Princeps missis ad Academiam literis, singulari prorsus et plane paterna cura clementer ac serio illi mandavit, ut cives Academicos ad pietatem, verbi Divini sedulam auscultationem, precesque publicas, cum aliis piis Christianis ad Deum periculosissimo hoc tempore et maxime durante conventu Francofurtensi, fundendas, sedulo admoneret: cui mandato humilime morem gerens Senatus Academicus d. 7. Augusti publicum programma valvis templi affixit, in quo universis et singulis iurisdictioni Academicae subiectis civibus serio mandavit, ut vita morumque sanctitate et integritate pacis ac tranquillitatis publicae amore, rectitudinem animi et voluntatis, suamque erga Celsitudinis Ipsius clementissimam ordinationem et leges Academicas humilimam obedientiam, quam iurati omnes religiose promiserint, testatam facerent, ac proinde aeternum ac misericordem Deum amatorem pacis, a quo omnis ad nos concordia et unitas proficiscitur, precibus ardentibus orarent, ut corda Procerum Imperii ad Christianam pacem et unitatem inclinare, et si quae dissensio aut animorum acerbitas oborta fuerit, clementer concedere dignetur, quo convenientibus remediis concorditer omnia transigantur, ad honorem sanctissimi nominis eius, verbi divini propagationem et totius Christianismi promotionem.

Fol. 28. b. Erant tum feroculi nonnulli, qui licentius in agro Marpurgensi sclopetis grassabantur, et in urbe etiam ipsa nocturno tempore inhumanis boatibus et vociferationibus plateas complebant, bombardas explodebant, et optatam { aliorum quietem, excitatis tumultibus, conturbabant, studiosos cives et milites praesidiarios nulla de causa invadebant, calumniis proscindebant, verbisque iniuriis inclamant, quin et lapidibus clam ipsos petebant, quandoque nonnullos laedebant et securum ipsis per plateas transitum non permittebant: horum temeritati et petulantiae ut mature obviam iret Rector, re cum senatu Academico deliberata, publico affixo programme sub gravissima poena Civibus Academicis interdixit, ne imposterum intra civitatem tam diurno quam nocturno tempore bombardas exploderent, nec milites praesidiarios, vel cives aut quemvis alium armis invaderent, ac quod inhumanum et periculosum nimis est, lapidibus proiectis irritarent ac lacesserent, vel quovis alio modo damnum inferrent, sed tranquille quemvis suo officio fungi sinerent. Deterriti hoc programme pauci isti immorigeri ad meliorem frugem redierunt, sicque reliquum Rectoratus huius tempus satis tranquillum et pacificum fuit, imprimis, cum Vincentius Müller Hamburgensis Iuris Studiosus, homo immodestus, turbulenti et seditiosi ingenii, multarum malarum actionum author 13. Septembr. propter multiplicia quae admiserat et cumulaverat delicta, contumaciam item ac contemptum Magistratus sui, communibus Dnn. Professorum suffragiis ex urbe pariter ac Academia Marpurgensi privatim relegatus fuisset; qui tamen, cum admodum solícite restitutionem apud senatum Academicum peteret, morumque et vitae emendationem sancte promitteret, intercedentibus etiam pro illo nonnullis ex Dnn. Consiliariis Illustrissimi nostri Principis, in fine huius anni restitutus et rursus privilegiis academicis donatus est.

Bello durante urbs nostra circa initium Octobris in magno periculo et metu versabatur, imprimis cum Caesareae et Bavaricae copiae prope Lipsiam a Rege Suecorum profligatae per inferiorem Hassiam perrumperent et proximis locis multum

damni populo inferrent; verum Divina gratia urbs nostra incolumis et salva perstitit.

Sat multa quoque hoc anno funera satis tristia habuimus. Die 10. Ianuar. Fol. 29. a. Iohannes Neislerus Rosenthalensis Hesus, Theologiae Studiosus, cum ante annum honestam honesti Civis filiam in hac Urbe uxorem duxisset, hydrope correptus obiit, et animam Deo, qui illam dederat, reddidit, cuius funus terrae, magnae illi matri nostrae d. 13. Ianuar. commendavimus.

Idem morbus hoc anno abstulit nobis Virum admodum Strenuum et Nobilissimum Dn. Georgium Ridel in Eifenbach Seniore Illustrissimi nostri Principis Pro Principem et Consiliarium Secretissimum etc. Virum multis virtutum ornamentis insigniter decoratum, de tota patria nostra et hac Academia optime meritum, cuius praematurum et inexpectatum obitum verbis condignis non satis prosequi possumus. Exornatus ille fuit 1607 a Ludovico Iuniore Hassiae Landgrafio, felicissimae recordationis, Mareschalli aulici et consilarii secretissimi dignitate, quae splendida officia tanta dexteritate et fide sustinuit, ut Celsitudini Ipsius gratus acceptusque et a Dn. Successore Filio, Dn. Georgio Hassiae Landgrafio, ProPrinceps in hac civitate constitutus fuerit. Quam laudabiliter officio suo semper functus fuerit, et quas curas quosve labores Nobilissimus hic Vir in negotiorum gravissimorum tractationibus saepe susceperit, notius est quam ut hic verbosius exponi possit; His ille procul dubio expugnatus, et multum debilitatus, indultu Sapientis Dei, gravissimo morbo, hydrope affectus fuit, quod malum cum nulla medicamenta depellere aegrumque integrae sanitati restituere valerent; viribus sensim extenuatis, et tandem prorsus exhaustis, die 28. Martii circa horam tertiam matutinam aqua illa intercute veluti suffocatus inter preces et suspiria ad Deum ardentissima absque omni dolore et cruciatu sensim et placide expiravit. Funus 14. die Aprilis honorificentissime ad suum destinatum sepulturae locum deductum fuit. Die ultimo Aprilis Clariss. et Consultissimi Viri Dn. Sigfridi Happellii U. I. D. Consilarii Darmbstatini, filiulus Theodorus in primo quasi infantiae limine moritur, cui iusta funebria 3. Maii facta sunt.

Vigesimo quarto die Maii Clarissimi et Experientissimi Viri D. D. Iohannis Fol. 29. b. Moltheri Med. D. filiulus unicus Helfricus mortuus est. Die Iulii decimo Dn. Iohannis Malcomesii, Dicasterii Marpurgensis Secretarii filiulae Annae Elisabethae gravi alvi fluxu et catharro extinctae, exequias ivimus. Vir quoque admodum Reverendus, Strenuus et Nobilissimus Dn. Iohannes Fuchs Commendator Balliviae Hassiae ac Thuringiae, per annos aliquot gravissimis doloribus podagricis et nephriticis misere afflictus, accedentibus aliis gravissimis symptomatibus, in ardenti invocatione filii Dei et meditatione sententiarum ex sacra scriptura depromptarum inter vota et suspiria pia die Augusti 7. hora 7. animum suum Christo servatori reddidit: cuius exuvias 16. Augusti hora nona matutina ad spem laetae et gloriosae resurrectionis terrae Christiano ritu mandavimus.

Tertio Cal. Septembr. ultimum honorem praestitimus Matronae nobilissimae Annae Margretae Feugin, Viri Strenui et Nobilissimi Dn. Hilmari von Bardeleben Haereditarii in Rinteln et Ragenbruch, coniugi desideratissimae. Die Novembr. 2.

extremum pietatis officium praestitimus Optimae Foeminae Annae Iff Clarissimi Viri Dn. Marcelli Olivae Parisiensis, linguae Gallicae Professoris Ordinarii maritae dilectissimae 30. octobr. pie denatae. Nono die Decembr. matrona pudicissima Christina non Lettam, Viri Strenui et Nobilissimi Dn. Georgii a Lettow uxor charissima cum vitam ultra annos 80 perduxisset et in curanda domo partes obire vellet, subito expiravit et die 9. sepulta est.

Vigesimo nono die Decembr. Dn. M. Christophorus Tonsor Praeceptor Paedagogicus in consistorio praesente Rectore, Dn. Vice Cancellario, Dn. Paedagogiarcha, Dn. Syndico iuramentum praestitit, simulque literas reversales religionem concernentes tradidit.

Fol. 30. a. Praeter haec omnia et hoc addendum duco, die 14. Novembr. Illustrissimum nostrum Principem conventum statuum provincialium Gissae habuisse, cui nomine Academiae interfuit Rector, Dn. Vice Cancellarius et Dn. D. Feurbornius, et quia ob intervenientes motus bellicos conventus dissolvebatur, rursus ad diem 5. Decembr. Status provinciales Gissae convenerunt, et quae nuper ad finem perdu[c]i non potuerunt, expediverunt: Quid vero actum, decretum, conclusumque tandem fuerit, acta Rectoralia testantur.

DEO SIT LAUS ET GLORIA.

Haec ex autographo Viri Nobilis Clarissimi Dn. Iohannis Kempfii Med. D. et Professoris Excellentissimi, Archiatri eminentissimi, piae memoriae, sub meo Rectoratu Anno 1642 inscripsi

Io. Daniel Horst abscri.

ANNO A NATO CHRISTO

Millesimo Sexcentesimo Trigesimo Secundo Electus et publice renunciatus est

Academiae Marpurgensis

RECTOR THEODORUS HÖPINGK I. U. D.

Histor. et Orator. Professor.

1632.

Nemo hactenus sanae mentis hominum, eum, qui publico Rectoris muneri praeest, rem magis gloriosum, quam laboriosum tractare, existimavit. Si enim ullibi Magistratui huic Academico quiescendi cedit occasio, in labore haec subsidit, nec aliter datur quies in otio, quam, ut cum quiete magis magisque Curarum crescat acervus. Universique Professoris subeunt munus, in hac tot insidiosis Syrtibus et importunis fluctibus exposita vehuntur navi, solius Rectoris clavum tenentis est, omnes impetus primum excipere et moderari. Quod ipsum quam periculosum, contentiosum, et summe arduum sit, res ipsa cum experientia satis edocet.

SACRA.

Multis videre licet, quam res hominum DEO sint curae, ac quomodo bonos diligat, malos contra funditus eradicet. Non quidem sacrificiis delectatur DEUS, sed viris
Fol. 30. b. bonis et justis. Hi sunt, qui voluntati | eius et mandatis obsequuntur.

Cum igitur Illustrissimus ac Celsissimus Princeps ac Dominus, Dominus GEORGIUS HASSIAE Landgravius, Comes in Catzenelnbogen, Dietz, Ziegenhain et Nidda etc. Dominus noster Clementissimus, graviolem cervicibus Christianorum ultra belli malum, ob legis divinae et humanae contemptum, vitae insolentiam et impietatem, imminere poenam, vel illo, quem proximis diebus, etiam hic Marpurgi animadvertimus, terrae motu, agnosceret, pro salute totius Germaniae, ultimum fere trahentis spiritum, ut et subditorum, incolarumque, non minus gravissimo iudicio, quam pio paternoque ductus zelo, Sex integros novis sacris publicis, in poenitentia, jejunio et precibus consumendis, iussit esse dicatos dies. Hi, ut summa cum devotione III. Calend. Decemb. coeperunt primordia: ita quoque, ut in contrito poenitentis peccatoris corde finiantur, optamus.

Privilegia.

Cum certa et definita auri summa super Appellatione ad Supremum Imperii Romani tribunal, quod huc usque Spirae perstitit, Imperii Principibus data sint privilegia, et inter haec Illustrissimorum ac Celsissimorum Hassiae Principum DE NON APPELLANDO PRIVILEGIUM sexcentorum florenorum aureorum Rhenensium summam non excesserit, Invictissimus Caesar FERDINANDUS II. semper Augustus, in persona Illustrissimi ac Celsissimi Principis ac Domini, Domini GEORGII Hassiae Landgravii, Comitis in Catzenelnbogen etc. ex certa scientia et potestatis plenitudine, praevis et in ipso diplomate enarratis causis, Augusto sane exemplo, usque ad mille florenorum aureorum Rhenensium benignissime ivit extensum portionem.

Quod ipsum de non appellando privilegium, cum modo dictus Princeps, non solum ita extensive obtentum, cives Academicos scire: Sed etiam in futurum servare, poenam | privilegio insertam vitare, nec quicquam contra facere voluerit, ad Celsiss. Fol. 32. a. ipsius mandatum, citatis ad hoc Academiae membris, publice in Consistorio, una cum ORDINATIONIS IUDICIALIS SUPER PROCESSU IN CAUSA APPELLATIONIS EXTRACTU, a Procancellario Academiae transmissio, 29. Augusti per Oeconomum (carebat n[amque] hoc ipso tempore vniversitas Notario) praelegi et publicari fecimus.

Aequè augustum est COMITIVAE CAESAREAE a laudato Romanor. Imperatore Ferdinando II. Amplissimi, inclytæ huius Academiae Facultatis Iuridicae, Ordinis Decano, Clementissime concessum PRIVILEGIUM.

Quod ipsum ne sit in obscuro, deceatque angusta Imperatorum beneficia haud clam esse, in ipso publicationis Legum Academicarum actu anniversario, dictae Imperialis Comitivae autographum jussu Principali, in majori ad Lanum collegio e Cathedra civibus, et in universum omnibus Auditoribus in conspectum produximus, sigillum Caesareum majus, quod vulgo Bullam Imperialem vocant, aperuimus et insinuavimus: inde gratias, precesque pro incolumitate Caesaris et Principis per eiusdem Facultatis Decanum, Virum Amplissimum Dn. D. Antonium Nesenum Acad. Pro Cancell. primum in Facultate Iurid. Comit. Palatinum, audivimus devotissimas.

AUSPICATA.

Acerrimus monendi stimulus IMAGINES. Nam tanta eis inest Sanctitas, gravitas

etiam, ut possent senes ipsos provocare virtute, quibus alias honore adaequati sumus. Quo quidem honore, non modo defuncti memoriae et superstitum dolori, verum etiam Exemplo prospectum est. Acuunt ad bonas artes Iuventutem: adolescentibus quoque, (digni sint modo) tanta praemia constituta: acuunt Principes viros ad liberos suscipiendos, et gaudia ex superstitibus, et ex amissis tam gloriosa solatia. Etenim si defunctorum Imagines domi positae dolorem nostrum levant, quanto magis eae, quibus in celeberrimo loco, non modo species et vultus illorum, sed honor etiam et gloria refertur.

Fol. 32. b. Eiusmodi cum Celsissimae Principis, ac Domini, Dn. GEORGII HASSIAE LANDGRAVII etc. obversarentur menti, clementissime mandavit, omnium qui praeteritis annis in hac Academia bonas docuerunt, et adhuc docent literas, Iconas descriptas ac depictas asservare.

Verum cum de loco reponendi eas in diversas iretur sententias, tandem in Bibliotheca, haud insolito veteribus more, ut reponerentur, usque dum Principi aliud placuerit, majoribus obtinuit votis.

PROFESSIONES.

Cum ex praescripto memorati Principis, Clarissimus Vir Dn. M. Ioannes Henricus Tonsor Physices Professor Ordinarius et Paedagogiarcha, Theologicae professionis subiret provinciam, illamque submisso susciperet, factum ut Pr. Non. Maii, inauguralis orationis loco, illud, de insidiis, quas Diabolus variis illicitis divinationum modis humano generi struit, cavendis, thema assumpsit, ac de hoc verba fecerit.

Huic in vacante professione Physica successit Clarissimus Vir Dn. M. Petrus Haberkorn, qui non tantum ex recepto in Academiis more inauguralem super illo: An ex Astrorum situ praesagiri possit bellorum eventus, Regni huius vel illius Exordium, Religionis immutatio, Reipublicae devastatio, Regum et Magnatum ultima fata, qualia hodie multos praesignificare ex constellationibus constet? XVII. Calend. Maii habuit orationem; sed etiam in Consistorio solennia praestitit, et statutis subscripsit.

Idem fecit Clarissimus Vir Dn. Ieremias Causenius I. U. D. et philosophiae practicae Professor Ordinarius: cui licet praeterito anno per Principem dicta professio (translato Clarissimo Viro Dn. D. Iohanne Kornmanno, Syndico, ex Philosophica ad Iuridicam Facultatem) assignata erat, factum tamen, ut ex Principali Clementia, Spirae
Fol. 33. a. aliquan | diu moraretur, Orationemque suam inauguralem de Necessariis hominis politici studiis, experientia et qualitatibus, III. Id. Novemb. primum diceret, praestitit paulo ante in Consistorio solennibus, et statutorum Academicorum subscriptione.

HONORES.

Quoniam digna vox est Maiestate regnantis: virtutum praemia merentibus tribui convenit; ideo rarissimo ac insolito exemplo, duo diversi, separatis vicibus, pro imponenda Doctorali infula, hoc anno celebrati fuere Actus. Unum IX. Cal. Iunii rexit Clarissimus et Consultissimus Vir Dn. Iohannes Breidenbachius I. U. D. et Cod. Professor, promovendo et proclamando in U. I. D. Clarissimos Viros

Dn. Conradum Balthasarem Pichtelium Ambergensem Palatinum
et

Dn. Henricum Dieterichs Hannovera Brunswigum.

Alteri, eodem die celebrato praefuit Clarissimus et Experientissimus Vir, Dn. Iacobus Müllerus Med. Doct. eiusdem et Mathes. Profess. publicus, promovendo in Medic. Doctorem Clariss. Virum

Dn. Iohannem Stumpf Alsfeldia Hassum.

Non his honorum titulis contenta fuit alta petens virtus: rumpit moras, novaque dignitatum, Promotoribus, Viris Clarissimis, Consultissimo et Experientissimo, Dn. Iusto Sinolt, cognomento Schütz I. U. D. Pand. Profess. ut et Dn. Iohanne Kempfio Med. Doct. et Profess. publico, subsequentibus Viris Clarissimis:

Dn. Ioan. Cothmanno Lemgoviensi Westphalo,

Dn. Ioanni Bedter Statbergensi Westphalo,

Dn. Thomae Riemenſchneider Treisensi Hasso,

Dn. Theodoro Christophoro Goclenio Budinga-Isenburgico,

Dn. Georgico Valentino Gheff, Gissensi Hasso,

Fol. 33. b.

Illis tribus prioribus in Iure: His duobus posterioribus in Medicina, VIII. id. Sept., accumulatur praemia.

Non minor artium liberalium ac Philosophiae Candidatis hoc anno tributus fuit honos, quando Praeside et Promotore Viro Clarissimo Dn. Casparo Ebelio mox in principio et rursus in fine anni, primum XIIII: post XXIII. Eruditissimis Viris juvenibus Virtutis et exantlati laboris imposita fuerunt insignia.

GRATIAE.

Miserae condicionis personarum, viduarum scilicet et Orphanorum, cum in quavis Republica bene constituta, rationem habere conveniat, non minus pietissimo quam laudabili et Clementissimo afflatu Celsissimus Princeps noster ac Dn. Dn. GEORGIUS HASSIAE LANDGRAVIUS etc. nominis et vitae integritate Clarissimam viduam Helvicianam, largissimo debitae pecuniae munere, donavit, reliquis detrachi et ad accepta in rationibus Academicis transferri voluit.

Eandem, praevia principali, Illustrissimi ac Celsissimi Principis ac Dn. Dn. IOHANNIS CASIMIRI Saxoniae etc. Ducis intercessione, a praedicto Principe, obtinuit gratiam, illaesa fama coruscans vidua Finckiana, ita, ut instar coeterarum Acad. iurisdictioni subditarum Viduarum, omnibus privilegiis, immunitatibus et beneficiis gaudeat et fruatur.

STUDIA.

Adiuvandus cum sit potius literarum currens stadium studiosus, non absterrendus, ac nimio librorum precio gravan | dus principali rescripto iniunctum, huius loci Typo- Fol. 34. a. graphos advocare, iniquitatem in taxandis libris demonstrare, carpere, novam super omnibus Marpurgi excusis libris, adhibito ad hoc Deputarum Professorum auxilio,

Taxam designare ad servandam illam Typographos data fidei et religionis dextra, remittere, deque omnibus relationem ad aulam transmittere: quibus ut a deputatis paritum: ita quoque totum Taxae negotium, una cum Consistorii Decreto, debito modo ad Principem transmissum est.

Ne etiam Francofurti ad Moenum serpens Pestilentiae malum nostras turbet Musas, prudenti Consilio Senatus Academicus cavit, ut publico Programmate Civibus quoque Academicis, migrationibus, itinereque Francofurtum versus interdiceretur: quod ipsum IV. Id. Septemb. affixum, omnibus patuit.

DISCIPLINA.

Debacchationes et Pinalismos (uti vocant) corruptelam esse optimae legibus adornatae Reipublicae literariae, aliquoties deprehendimus: quibus, ut in tempore obviam eatur, iteratis Illustrissimus Princeps vicibus, severe mandavit, iuxta statutorum Academicorum rigorem eiusmodi delicta publice inhibere, transgredientes debito modo punire, disciplinamque Academicam sartam tectam conservare. Cum igitur HENRICUS HORSTMAN HAUSBERGA MINDANUS ex studioso sobrio, modesto, pacifico, sedulo, factus sit debacchator, turbo, rixator, digladiator, deses et otiosus, ita, ut ob haec delicta aliquoties carceris, exclusionis v. [*sic!*] et relegationis comminatione solum percussus fuerit, nec emendationis vitae ulla superesset spes, datamque verbis literis et dextra fidem sprevisset, factum, ut variis rixis, digladiationibus et provocationibus, non solum interfuerit, sed et ipse aluerit: in tantum, ut sine status et conditionis Studiosorum Theologiae, Iuris et Philosophiae respectu, modo hunc modo illum offenderit, Fol. 34. b. irritarit, armis invaserit, factiones | auxerit, atrocibus calumniis, contumeliaque affecerit, idque omne ad insaniam usque se inebriando: unde nihil quam turbae, et tumultus expectandi erant. Quamobrem cum haec delicta varie in vulgo nota fuerint, VI. Id. August. numero civium nostrorum, quo aliis sit exemplo, eum exclusimus et relegavimus.

OECONOMICA.

Non satis esse animadvertit Princeps noster Clementissimus, docentes et discentes in hac Academia, suo bene fungi officio, sed et oportere, ut sustentandi media, et rationes rite servantur [*sic!*] nihilque quod ad eius incrementum vergat, negligatur. Propterea ipsius Celsitudo XXII. Aug. hunc in finem clementissime deputavit Nobilissimum et Amplissimum Virum Anthonium Wolffium à Töbtenwartt Iuris-Consult. Comit. Palat. Caesar. ac Cancellarium: Clarissimos itidem et spectabiles Viros Sigfridum Happelium I. U. D. Ioannem Iacobum Gambß, Philippum Ludovicum Fabricium I. U. L. Consiliarios: et Iohannem Daniel Wizelium Scribam Provinciale, qui, sumpto ad manus statutorum libro, titulos, bonorum Academiae administrationem concernentes, articulatim relegerunt, singulorum observantiam percunctati sunt, neglectaque Recessibus, uti vocant, anniversariis inseri curarunt.

AEDILITAS.

Haec cum hactenus Oeconomatui adhaesisset, clementi Principis rescripto in

futurum assignata est praedicto Dn. Iacobo Müllero Med. D. eiusdem et Mathes. Profess. qui etiam hoc aedilitatis officium lubens suscepit; non tamen ob pecuniae defectum de futuris damnis se cavere posse aut velle, addidit.

HISTORICA.

Fol. 35. a.

Hoc ipso anno, IV. Non. Iunii, cum Illustrissimus ac Celsissimus Princeps ac Dn. Dn. PHILIPPUS HASSIAE LANDGRAVIUS, Comes in Catzenelenbogen, Dietz, Ziegenhain et Nidda etc. Dominus noster Clementissimus, secundas, cum Illustrissima ac Celsissima Principe ac Domina, Domina CHRISTINA SOPHIA Comite ac Domina Frisiae Orient. Domina Eseni, Stedesdorff ac Witmunt, Domina nostra Clementissima, Aurici in Orientali Frisia, auguste celebraret, Academia Marpurg. non solum de his, sed et de felicissimo in Hassiam reditu, V. Calend. Iulii, debitae observantiae et honoris ergo, Elegias Gratulatorias interprete Clarissimo et Excellentissimo Viro Dn. M. Conrado Bachmanno Poeseos Professore publico, animo humilimo scripsit et obtulit.

Non minorem, DEO TER OPT. MAX. auspice, conjugii fructum nactus est Illustrissimus ac Celsissimus Princeps ac Dn. Dn. GEORGIUS HASSIAE LANDGRAVIUS, Comes in Catzenelenbogen etc. Dn. noster Clementissimus, quando in ipso SS. Angelorum festo, secundo Genitum Generosissimum ac Illustrissimum Filium GEORGIUM Hassiae Landgrav. etc. primum amplexus est et salutavit. Quam ipsam largam Dei benedictionem, ut submisso animi culti venerata est Academia, ita quoque carmen Genethliacum humiliter obtulit, cujus

Vox Academiae est, Bachmanni et lingua Poetae.

FUNERA.

Illi felicitatem sunt adepti, quibus honestissimus vitae finis contigit, et quibus datum est, ut eorum vita feliciter acta, pariter et finita censeatur.

Inter hos primus omnium repertus Nobilis, Amplissimus et Clarissimus Vir Dn. IOHANNES GOEDDAEUS Iuris Consultus eminentissimus, diversorum Germaniae Principum Consiliarius meritissimus, ac Pandectarum in hac Academia Professor memoratissimus. Is cum ab anno 1594 Iura publice summa cum sedulitate et laude, Fol. 35. b. uti muti (!) ab eo relictis consiliari (libri sc. et scripta in publicum edita) attestantur, professus fuerit, tandem novennali tactus paralyti, sub novi anni auspiciis, funestrum [sic!] praesagens Rectoratum, 5. Ianuarii, aetatis suae Anno 76, vitam edidit. Itum exequias magno Patrum, Studiosorum et Civium concursu. Sepultus est III. Id. Ianuar. in PAROCHIALI huius urbis templo.

Ab huius obitu vicinas fortunata Mors VI. Id. Mart. properavit aedes, exhaereditaque honestam Viduam Catharinam Lersnerianam, ex praeclara Lersneriorum familia ortam, vitae fecit, postquam sex annos a morte mariti, Viri Clarissimi Dn. Catharini Dulcis, *Cod.* dulcis quondam Exoticarum linguarum Profess. huc usque in viduatu vitam peregisset solitariam. Deductum funus Id. Mart.

Descensum hinc appropinquans Mors fecit ad alteram, Viduam itidem honestissimam, Künigundam Nigidianam, patre Viro strenuo et militari Henrico Scheßer Capitaneo:

matre vero Adelheida Bellersheimia genitam. Quae cum a morte primi mariti Viri Spectabilis et Prudentissimi Adami Weingart Secretarii: ut et alterius, Clarissimi scilicet Viri Dn. P. Nigidii I. U. D. Ethices Professor[is] et Syndici, diu supervixisset, et duodecim liberorum mater facta esset, accidit, ut turbato naturae ordine, unis exceptis, omnes vitae longaevitate superaverit. Desperata crepera jam vita IV. Calend. April. finem ejus implevit: Sepulta III. Non April. quae fuit III. Feria Paschae, Patribus funus praesentia et laudatione nobilitantibus.

Nullam insuper respicientia vitae conditionem Fata, Iuvenis uon tam re et voluntate, quam spe et expectatione laudati, eruditioneque praestantis Ioannis Conradi Fol. 36. a. Finckii Giessensis Hassi, Philosophiae et Medicinae studiis ad | dictissimi pulsarunt fores. Is cum a morte admodum Reverendi et Clarissimi parentis Dn. Caspari Finckii S.S. Theol. Doct. antehac in Acad. Giessena Philosophiae et Theol. Profess. celeberrimi ac post Ecclesiarum in Ducatu Coburgico Superintendentis Generalis, Assessoris et Professoris, haud diu ob adversum vitae casum superesse quiret, tandem fatis properantibus effudit spiritum. Cohonestavimus exequias Pr. Non. Maii.

Eadem sors obtigit Praenobili Virgini, nominatissimis parentibus natae Annae Mariae von Bamberg, qua cum 11. April. Anno 1599 Cassellis vitali aura donata esset, hic Marpurgi causam praebente catarrho faucibus, palatumque corripiente, quam Vari insecuti fuere, reddidit animam. Sepulta jacet in templo III. Id. Iunii.

Exemplis certior redditus Iuvenis genio et ingenio Nobilis, doctrina alacris Iohannes Henricus von Ufflen corpus nostrum nil nisi animi pondus, et poenam esse, patienter tulit, quae sibi in itinere Sedanum Valesiae, in Gallia regionis, urbem versus constituto, praeter expectationem attulit. Quare Marpurgum rediens paulo post placide corpus deposuit. Concitavimus funus Pr. Id. Iun.

Agnovit quoque Puerpera Matrona castissima MARGARETA, Viri Nobilis et Clarissimi Dn. Philippi Matthaei Iuris Consulti, et in hac Acad. quondam Rhet. post Pandect. Profess. celeberrimi filia, in humanis rebus nihil firmum, nihilque perpetuum subsistere, ideo cum persentisceret puerperii dolores, maligna ali febre, ad pie placideque moriendum se composuit. Coluit illa ad anni spacium solertissimum Virum Dn. Georgium Ranger I. U. stud. nunc Viduum.

Ultimos Exequiarum honores exhibuimus IV. Cal. Iulii.

Fol. 36. b. Eiusdem vitae sortis, qua nascentes morimur, particeps | dilectissima Anna Catharina Viri clarissimi Dn. Iusti Sinolt, cognomento Schütz, I. U. D. Pandectar. Professoris Ordinarii, filiola unica: quae cum VI. Id. April. anni praeteriti hanc mundi videre coepit lucem, gravi Variolorum morbo VI. Calend. Iulii aeternae beatitudinis variavit gloria. Itum III. Calend. Iulii.

Idem contigit Iuveni Edecumatae Humanitatis et Elegantiae CHRISTOPHORO HELVICO Medicinae studioso, nato patre cognomine Viro admodum Reverendo, Clarissimo et Excellentissimo Dn. Christophoro Helvico S.S. Theol. Doct. eiusdemque, ut et Hebraicae ac cognatarum linguarum olim in Acad. Giessensi Professore celeberrimo, Chronologo ex Erycii Puteani Professoris et Historiographi apud Lovanienses Regii Sententia, quam meis auribus Pr. Cal. Octobr. Anni 1618 ipse suscepi, accu-

ratissimo. Postquam enim ob fragilem corporis valetudinem, (cuius etiam gratia Medicinae studium sectatus) morbo sontico correptus ac enectus. Prosecuti sumus funus IV. Non. Iulii.

Eadem fati necessitas Matronam honestissimam CATHARINAM SEIPPIANAM ursit. Etenim cum illa Anno 1593 communis vitae socia facta esset Viro spectabili et Prudentissimo Dn. Davidi Seipio, superioris Hassiae quaestori in Satrapia Marpurgensi fidelissimo ac Camerae Principalis Consiliario dignissimo, tandem pie cogitavit, delicatam quidem rem esse vivere, sed eum qui dicit, vixi, quotidie ad lucrum surgere, indeque IIX. Calend. Aug. Vitalem relaxavit spiritum.

Exequias haud ignotae hominis ivimus IV. Cal. Aug.

Denique ejusmodi sunt, quae Vir Praestantissimus ac Doctissimus Dn. ANDREAS WINDECKER, Secretioris Cancellariae Darmstatae Registrator accuratissimus, ex | pertus est, Vita illi non multum quidem patuit, sed multum pependit. Diem obiit Fol. 37. a. IIX. Sept. Ejus exuvias terrae mandavimus III. Id. Septemb.

ACADEMIAE IURA.

Ut Principes quidem mortales, Respublica vero aeterna, nullos habens annos Climactericos: ita quoque haec nostra Resp. literaria, quae decedente uno, vitave functo, alium reassumit. Eorum igitur, qui hoc anno privilegiis et immunitatibus huius Academiae donati, haec sunt Nomina :

Henricus ab Uffeln Immenhusanus Hassus. 10. Martii.	Chrysostomus Rölter Hildesiens. Saxo. 16. April.
Ioannes Neunes Smalcaldensis Hassus. 23. Martii.	Ioannes Reymundus Venator Bierstadensis Nassovius. 23. April.
Henricus Faustus Hersfeldensis Hassus. 28. Martii.	Ioannes Petrus Quantzius Wisbadensis Nassovius. 23. April.
Georgius Ernestus Schönerus Belritha Francus. 6. April.	Philippus Plaustrarius Zwingenbergensis Vicemontanus. 30. April.
Vitus Scheidenmantel Schleusinga Francus. 7. April.	Ioannes Georgius Raussius Zwingenberg. Vicemont. 30. April.
Conradus Balthasar Pichtelius, Ambergens. Palatinus. 10. April.	Georgius Daniel Moterus Darmstato- Rhenanus. 30. April.
Georgius Ludovicus Kirchen Kitzingens. Francus. 11. April.	Ioannes Michael Wentz Darmbst. Rhenanus. 30. April.
Tobias Brüstenbachius Kertzenhemo Nas- sovius. 13. April.	Ioannes Fridericus Riebelius Darmbst. Rhenanus. 30. April.
Fridericus Spoor Argentinensis. 13. April.	Michael Wonnemacharus Darmbst. Rhena- nus. 30. April.
Henricus Wilhelmus Kelner	Achilles Uffenbach Moeno-Francofortanus. 1. Maii.
Philippus Ludovicus Kelner	Petrus Faber Martisburgensis Saxo. 5. Maii.

- Iohannes Nicolaus Misler Mintzenbergensis
Wedderavius. 5. Maii.
- Ioannes Pivius Lemfordensis Westphal.
11. Maii.
- Fol. 37. b. Hartinus [*sic!*] Hart Ostheimensis Francus.
12. Maii.
- Georgius Christophorus Schlanhovius
Wormatiens. 17. Maii.
- Stephanus Gallius Holmia Succus. 19.
Maii.
- Andreas Schwarzenau Schlitza-Faginas.
31. Maii.
- Iohannes Henricus Kleinſchmidt Darmst.
Rhenanus. 3. Iunii.
- Ioannes Weisbeckerus Gelnhusanus Francus
6. Iunii.
- Hermannus Altfeldius Hammoniensis
Westph. 8. Iunii.
- Georgius Christianus Rugerus Wals-
torffensis Nassovius. 10. Iunii.
- Ioannes Daunius Dillenbergens. Nassov.
12. Iunii.
- Gotthardus Hoffmann Northeimensis Bruns-
vigus. 20. Sept.
- Ioannes Petrus Carbonarius Freyensteino-
Arimontanus. 22. Sept.
- Antonius Bruggeman Rintelio Scaum-
burgius. 23. Sept.
- Ioannes Werdemannus Almanshovia Lip-
piacus. 23. Sept.
- Wilhelmus Theodorus Varendorff Angri-
variensis. 23. Sept.
- Philippus Fridericus Arnoldi Bocken-
heimensis Westriacus. 1. Oct.
- Stephanus Löw Saranus Nassovicus. 1.
Oct.
- Ambrosius Teutfſchman Saranus. 1. Oct.
- Ioannes Philippus Schmitteborn Westriacus.
1. Oct.
- Simon Hermanus Cappel Dettmoldiens.
8. Oct.
- David Pestel Mindensis Westphal. 9.
Oct.
- Daniel Oberbergf Mindensis Westphal. 9.
Oct.
- Ioannes Georgius Bidnerus Moeno Franco-
furt. 11. Oct.
- Ioannes Wilhelmus Höpſtadt Moeno Francof.
17. Oct.
- Melchior Beckius Francofurtanus. 17.
Oct.
- Ioannes Nicolaus Roslerus Itstenio Nasso-
vicus. 17. Oct.
- Philippus Schlosserus Saraepontanus
Westriacus. 17. Oct.
- Ioannes Casparus Plusius Bellersheimensis
Solmeius. 24. Oct.
- Ioannes Eberhardus Leurelius Bellersheim.
Solmeius. 24. Oct.
- Hector Achilles Fichardus Francofurtens.
24. Oct.
- Iohann Hector Brom Moeno Francofurt.
24. Oct.
- Ioannes Boß Sachsenhusanus Waldecus.
30. Oct.
- Georgius a Scholley Nobilis Hassus. 5.
Nov.
- Conradus Wippermann Hervordiensis
Westph. 14. Nov.
- Reichardus Rengerus Spirensis. 27. Nov.
- Philippus Godofredus a Wachenheim Nobilis
Nassov. 28. Nov.
- Cunradus Cramerus Usinga Nassovicus.
28. Nov.
- Henricus Rulman Fridberga Wetteravius.
10. Nov.
- Philippus Henricus Sengelius Dillenbergens.
Nassovicus. 15. Dec.

Fol. 38. a. A praedicto M. Ioanne Henrico Tonsore Paedagogiarcha inscribendum adducti
et in Matriculam recepti sunt ultimo Decembr.

Inscripti sunt quinquaginta quatuor.

Fol. 38. b.

Theodorus Höpingk D.

m. pr.

Fol. 39. vac.

ACTA SUB RECTORATU

Fol. 40. a.

IOHANNIS STEUBERI, e. S. Victoris Aedibus, vulgo Svickershausen, S.S. Theol. D. et Professoris, item Stipendiariorum Ephori, ad D. Elisabethae Pastoris ac Bibliothecarii Academici, Anno Aerae Christianae MDCXXXIII.

1633.

Kalendis Ianuariis unanimi Professorum tam absentium, quam praesentium consensu IOHANNES STEUBERUS D. ILLUSTRIS ATHENAEI HASSIACI RECTOR ELECTUS, et in Auditorio Iuridico a Praedecessore suo, Viro Consultissimo et Clarissimo, Dn. THEODORO HÖPPINGIO, Susatensi Westphalo, I. U. D. Eloquentiae et Historiarum Professore, caetui Scholastico commendatus est.

Decani hujus Anni fuerunt:

In Facultate Theologica

Dn. Meno Hannekenius, SS. Theol. D. ejusdem et Hebr. Ling. Professor.

In Facultate Iuridica

Dn. Iohannes Breidenbachius, I. U. D. Consiliarius Principalis et Codicis Professor.

In Facultate Medica

Dn. Jacobus Mullerus, Medic. D. ejusdem et Matheseos Professor.

In Facultate Philosophica

Dn. Theodorus Höpping, I. U. D. Eloquentiae et Historiarum Professor.

Catalogus eorum, qui hoc anno nomina suo Albo Academico inseruerunt:

Fol. 40. b.

Franciscus Iacquetius Bethincuriensis Gallus. 6. Ian.	Georgius Thomas Mirus Necrola-Bohemus 24. April.
Sixtus Hirschman Schondorfa-Würtembergicus. 4. Febr.	Zacharias Helmshausen Numburgensis Saxo. 24. April.
Otho Mühlport Hamburgensis. 10. Febr.	Hieronimus Here Hamburgensis Saxo. 24. April.
Iohannes Laurentius Bleichenbach Lotringa Herbisheimensis. 11. Febr.	Bartholdus Bever Hamburgensis Saxo. 24. April.
Ioachimus Hirschman Schondorfensis Würtembergicus. 7. Martii.	Iohannes Coppenius Servesta-Anhaltinus. 24. April.
Philippus Christianus Lersnerus Moeno-Francofurtanus. 14. Martii.	M. Balthasar Fridericus Saltzman Argentinensis. 24. April.
Iohannes Georgius Fichtel Smalcaldio-Francus. 26. Martii.	David Zweifel Svevo-Halensis. 25. April.
Iohannes Nidderwalt Corbachio-Waldecus. 16. April.	Georgius Michael Jörg Landaviensis. 26. April.

- Hermanus Reichart Molhusinus Thuringus.
27. April.
- Balthasar Ioachimus Böhner Schleusinga-
Francus. 29. April.
- Iohannes Christophorus Creutzauer Worma-
tiensis. 1. Maii.
- Christophorus Iani Hannoveranus Saxo.
2. Maii.
- Iohann Oyer Steck Francofurtensis. 4. Maii.
- Georgius Gräve Butzbacensis. 11. Maii.
- Iohannes Iacobus Christ Grünungensis
Wetteravus. 11. Maii.
- Michael Sartorius Kilianopolitanus Wetter-
avus. 11. Maii.
- Iohannes Andreas Phyldius Corona-Mon-
tanus. 11. Maii.
- Philippus Theodorus Snabelius Budingensis
Isenburgicus. 14. Maii.
- Ioachim Rühltaw Hirschfeldensis Hassus.
17. Maii.
- Hermanus Mohr Corbacensis Waldecus.
17. Maii.
- Felix Hauswald Frisius. 20. Maii.
- Iohannes Beinckhaus Marco-Neapolitanus.
20. Maii.
- Tobias Moebius Laucha-Misnicus. 20. Maii.
- Fol. 41. Iohann Philippus Romanus Naumburgensis
Misnicus. 20. Maii.
- Henricus Eulalius Catto-Ziegenhainensis.
20. Maii.
- Iohannes Geisselius Treisano-Cattus.
20. Maii.
- Martinus Rasoris Moeno-Francofurtensis.
22. Maii.
- Philippus Iacobus Rloß Moeno-Franco-
furtanus. 22. Maii.
- Iohannes Gebhardus Crusius Wohnboco-
Solmejus. 24. Maii.
- Iohannes Iacobus Castritius Zwingen-
bergensis. 24. Maii.
- Henricus Steitzius Stockstato-Rhenanus.
24. Maii.
- Ludovicus Grynaeus Zwingenbergensis.
24. Maii.
- Iohann Peter Friederich Darmstadinus.
24. Maii.
- Dominicus Porsius Francofurtensis. 4. Iun.
- Gunther Samuel Hartman Wildungensis
Waldecus. 7. Iunii.
- Stephanus Negenborn Hildesiensis. 11. Iun.
- Iohannes Arnold Krudenberg Gruben-
hagiacus Osterodensis. 11. Iunii.
- Iohannes Wilhelmus Ringius Usingo-
Nassovius. 15. Iunii.
- Iohannes Simon Rosabachius Kirpurgensis.
15. Iunii.
- Nicolaus Sartorius Usingo-Nassovius.
15. Iunii.
- Iohannes Andreas Freylicius Usingo-
Nassovius. 15. Iunii.
- Iohannes Gerhardus Eulnerus Wer-
heimensis Nassovius. 15. Iunii.
- Matthias Beckerus Marco-Schwertensis.
15. Iunii.
- M. Georgius Zeidlerus Cala-Thuringus.
21. Iunii.
- Fridericus Otto Hersfeldianus Hassus.
24. Iunii.
- Georgius Stephanus Schelhase Coburgo-
Francus. 24. Iunii.
- Philippus Clemens Saraeopontanus. 7. Iulii.
- Iacobus Wolfgang Siebenfreudt Meininga-
Hennebergicus. 9. Iulii.
- Iohannes Sebastianus Steuerlin Meininga-
Hennebergicus. 9. Iulii.
- Iohannes Meister Wildungensis. 10. Iulii.
- David Benßlag Svevo-Halensis. 12. Iulii.
- David Wetzel Svevo-Halensis. 12. Iulii.
- Iohannes Tilemannus Werthemia-Francus.
13. Iulii.
- Iodocus Davidis Unnensis Westph. 23. Iul.
- Georg Fridericus Seufferhelt Svevo-
Halensis. 26. Aug.
- Hermanus Rife Lemgoiensus. 24. Sept.

Iohannes Albinus Riga-Livonus. 24. Sept.
Henrich Clawe Hannovera-Brunschwigus.

24. Sept.

Grunbergae inscripti

Iohannes Maternus Imhoff Martinsteinianus
15. Oct.

Iohannes Cuno Reterodensis. 15. Oct.

Nicolaus Müller Francofurtensis. 15. Oct.

Henricus Stier Grunbergensis Hassus. 15.
Oct.

Iohannes Henricus Cuno Reterodensis.
15. Oct.

Gissae inscripti

Vitus Marchtaler Ulma-Svevus. 31. Oct.

Chunradus Dieterich Ulma-Svevus. 31. Oct.

Beda Zoller Ulmensis. 31. Oct.

Iacobus Zeaemannus Palatino-Neoburgicus.
31. Oct.

Daniel Stalburger Francofurtanus. 31. Oct.

Hermannus Hackenberg Tremonianus.
31. Oct.

Iohannes Christophorus Scheiblerus Gisa-
Cattus. 2. Nov.

Petrus Arnoldus Scheiblerus Gissenus-
Hassus. 2. Nov.

Iohannes Wilhelmus Zühlius Nass. Id-
stenianus. 3. Nov.

Iohannes Weinblatt Norcopia-Svevus. 4.
Nov.

Georgius Iacobus Wolmersheuser Svevo-
Halensis. 4. Oct.

Iohannes Christophorus Keller Stut-
gardianus. 8. Nov.

Daniel Iohannes Montanus Westphalus.
20. Nov.

Olaus Magnus Astropheus Svevus Medi-
cinae Studiosus. 22. Nov.

Iohann Georg Lipparth Sensfeldensis. 5. Dec.

Iohannes Philippus Erckerius Usingensis
Nassovius. 10. Dec.

Iohannes Iacobus Guldneras Kirburgensis
Nassovius. 16. Dec.

Iohannes Nicolaus Ellenbergius Darmb-
statinus. 18. Dec.

Ferdinandt Christoph von Runsborg Eques
Francus. 30. Dec.

Iohannes Engelbertus Steuberus Gissensis
Hassus. 30. Dec.

Philippus Helfricus Steuberus Gissensis
Hassus. 30. Dec.

In Paedagogium recepti sunt sequentes:

Sequuntur nomina quinquaginta quinque.

Fol. 42. a.
Fol. 42. b.

Summa hoc anno inscriptorum Publicorum et Paedagogicorum — 147.

Principalia Edicta.

IV. Kalendas Martias Illustrissimi et Celsissimi Principis ac Domini, Dn GEORGII, HASSIAE LANDGRAVII etc. Domini nostri Clementissimi, literae nobis exhibitae sunt, quibus Illustrissima Ipsius Celsitudo Nonis Martiis, V. Kalendas Aprileis, et XIV. Kal. Majas jejunia et solemnes preces, pro belli aliisque imminentibus malis, et pace Germaniae restituenda, instituendas indixit, et Senatui Academico clementissime praecepit, ut programme, IV. Nonas Martias e tabula suspendendo, Cives Academicos ad seriam paenitentiam praemoneret, et, ne larvati viridique tempora pampino obvoluti discurrerent, dehortaretur, cui mandato humilime paruimus, et, quamvis ante indictas preces quidam larvati discurrissent, postea tamen a Diabolica Dionysiorum lascivitate plane cessatum est.

Kalendis Maji denuo literae Illustrissimi et Celsissimi Principis, Patroni nostri munificentissimi, quibus Illustrissima Ipsius Celsitudo rursus tres dies VII. Idus Majas,

IIIX. Idus Iunias et V. Kalendas Quintileis, jejuniis et solemnibus precibus sacros, et novitiorum studiosorum exagitationes severissime prohibitas esse voluit, Dresda Misniae ad nos latae sunt.

Fol. 43. a. Tertia vice per edictum principale duo dies, videlicet XI. Kal. Decembr. Anni hujus et Kalendae Ianuar. Anni MDCXXXIV, jejuniis et precibus destinati sunt. Ecce edicta, tanto Principe digna! En exemplum pietatis laudatissimum!

Consuetudines, iura et alia, quae Iurisdictionem Academicam concernunt, quotquot in hunc annum incurrerunt.

Pridie Kalend. Martii quidam Chalderiae et Michelbaciae inhabitatores, qui ligna ex sylvis Academiae Chalderanis suffurati erant, numero octo coram Rectore comparuerunt et mulctam, a Rectore dictatam, exolverunt.

Taxatio omnium librorum, hic impressorum, aliorumque venditioni expositorum, a Dnn. Professoribus praecedente anno instituta, Illustrissimo Principi Dresdam VI. Idus Mart. mittebatur.

Prid. Kal. April. Praefectus vigilum nocturnorum Rectori gladium, studioso in nocturno conflictu ademptum, pro more recepto tradidit.

Hoc jure gaudet etiam Academia alio translata, hinc pridie Kal. Decembris Gissae, quo ob pestem, hic Marpurgi grassantem, secesseramus, gladius, studioso a militibus praesidiariis ademptus, eo quod illo stricto per urbem noctu debacchatus deprehenderetur, jussu Dn. Georgii Philippi a Buseck, supremi in Propugnaculo excubiarum Praefecti, Rectori redditus est.

Pridie Kal. Sextil. Dominus Vice-Cancellarius et Dicasterii Principalis Assessores mihi indicari curarunt, quod Iohannes Mesomylius Wetteranus, studiosus et stipendiarius, Fislero, civi cuidam Wetterano ob rapinam capto ob adversam vero valetudinem in aedibus Pincieri, cujusdam civis, duobus excubitoribus custodito, scalas admoverit, quibus clanculum descenderit, ac ex custodia aufugerit, atque a me petierunt, ut Mesomylium ad me vocarem et inquirerem, num ita res se haberet. Mesomylius citatus comparebat, verum rem totam pernegabat, ancillae tamen Fislerianae, quae ex carcere in meas aedes eum in finem mittebatur, attestazione gravatus, custodiae usque ad ulteriorem facti explorationem tradendus judicabatur. Mesomylius cum Pedello ad carcerem abiturus aufugit, sed per Pedellum, Praefectum vigilum nocturnorum et Geislerum, civem quendam ex fuga retractus in carcerem missus est. IV Nonas Sextileis articulos inquisitionales pro detegenda innocentia sua exhibuit, quum vero ipse ex inquisitione, tempore fugae Fislerianae alibi fuisse, deprehenderetur, carcere laxatus est.

Fol. 43. b.

Disciplina.

Quandoquidem studiosi neoterici a veteranis iniquius vexabantur, aliquoties, videlicet III. Kal. et V. Idus Quint. item XV. Kal. Sextil. et VIII. Kal. Septembr. concilium Procerum Academicorum coactum et deliberatum est, qua ratione malo huic occurrendum, tandem vero conclusum, non nisi communi omnium Academicarum Evangelicarum statuto praeposteram hanc consuetudinem abrogatum iri. Commodum eo tempore de eodem malo averruncando Rector et Senatus Academiae Wittebergensis

ad nos scripserunt, e re idem, quod nos, fore rati, ut, si quis in eiusmodi Pennalium, quos vocant, divexationibus atque exactionibus deprehensus fuerit, relegatur, eiusque relegatio ab omnibus Evangelicis Academiis, ad quas typis impressa transmitti debeat, rata habeatur, nec ei in ulla aliqua earum Academiarum locus commorandi concedatur, usque dum in ea Academia, e qua relegatus, receptus fuerit, nec tamen prius, quam illa restitutio per rescriptum Academiae illius, quae ipsum relegavit, reliquis hac in parte correspondentibus, significata fuerit, et petierunt a nobis, ut id ipsum approbemus vel aliud remedium, quo malum hoc extirpetur, ostendamus. Omnes consilium Wittebergensium ratum habuimus, et de pleno consensu nostro ad eosdem VII. Kal. Septembris literas dedimus.

Disputationes pro honoribus Doctoralibus habitae fuerunt
in Facultate Theologica:

A Dn. M. Conrado Grebero Alsfeldiano, Hypodiacono Marpurgensi, designato Ecclesiaste Darmstadii, IV. Kal. April. de dicto 1. Iohan. 2. 1. 2.

A Dn. M. Iohanne Tonsore Alsfeldiano, SS. Theol. Professore et Paedagogiarcho pridie Non. April. de Baptismo.

A Dn. M. Petro Haberkornio Butisbacensi, Physices Professore de Ecclesia Catholica pridie Non. Iunii.

In Facultate Iuridica:

A Dn. Erico Gravio Marpurgensi XII. Kal. Quintil. de ineunda rei debita aestimatione.

A Dn. Valentino Bullenio Volcmariensi Westphalo XIIII. Kal. Septembr. ad cap. quamvis 2 de pact. in 6.

A Dn. Iohanne Henrico Wogessero Umbstadii XV. Kal. Sextil. de leg. diffamari c. de ingen. manumissis.

Promotiones.

Doctores SS. Theologiae a viro admodum Reverendo et Praeclarissimo | Dn. Iusto Fol. 44. a. Fewrbornio, SS. Theol. Professore Primario et Ecclesiaste, Promotore, rite designato, XIV. Kal. Septembr. creati sunt Dn. Iohannes Henricus Tonsor, SS. Theol. Professor et Paedagogiarcho, Dn. Petrus Haberkornius designatus Concionator Aulicus Darmstadinus, et Dn. Conradus Greberus, Ecclesiastes Darmstadinus, creati sunt.

Orationes in publico consessu Professorum habitae.

Nonis Ianuariis vir Consultissimus et Clarissimus Dn. Iohannes Kornmannus I. U. D. Institutionum Professor et Academiae Syndicus, manibus viri Amplissimi et Celeberrimi, Dn. Iohannis Goeddei, I. U. D. et Codicis Professoris, solemnem panegyricum indixit, eiusque vitam gravi repraesentavit oratione.

Lectissimae et Pientissimae virgini Annae Barbarae, viri Magnifici Nobilissimi et Excellentissimi, Domini Anthonii Wolfii a Zodenwart, Iurisconsulti eminentissimi, Aulae Caesareae et Palatii Lateranensis Comitum, Hesso-Darmstadini Cancellarii et Conciliarum intimi nec non Satrapae in Zimmern, Habichtshumb, et Ußberg, filiae unicae peste extinctae, M. Balthasar Mentzerus, SS. Theol. studiosus, magni illius et de

Ecclesia Christi optimi meriti B. Mentzeri filius VI. Idus Martii lessum solemnem oratione parentali fecit.

XV. Kal. Quintil. Consultissimus et Clarissimus vir. Dn. Theodorus Höppinck I. U. D. Historiarum et Oratoriae Professor, orationem Natalitiorum Universitatis nostrae memoriae consecratam, ac super iure sigillorum, eidem cum incunabulis tributo, conceptam habuit. Hanc sub persona Otanis Persae Megabyzi, et Darii, Histaspis filii, super optimo Rerumpublicarum statu, Herodoto in Thalia manuuctore, eruditae consultationes trium studiosorum, M. Iohannis Danielis Arcularii Gleibergensis, M. Authonii Kachelii Monasterio-Wedderavi et Alberti Otthonis Fabricii Laubacensis, exceperunt.

Kal. Quintilis Rector legum praelectioni orationem de disciplina, in Academiis observandae, necessitate, et de ejusdem, non observatae incommodis praemisit.

Quae Academiae donata sunt.

V. Kal. Martias nomine Illustrissimi et Celsissimi Principis ac Domini, Domini PHILIPPI, HASSIAE LANDGRAVII etc. Domini nostri Clementissimi, vir Amplissimus et Consultissimus Dominus Christophorus Kalfius, I. U. D. et Hesso-Butisbacensis Cancellarius, in Consistorio Cantharum inauratum Academiae obtulit, eo quod Illustrissimae Ipsius Celsitudinis nuptiis secundis cum Illustri et Generosissima Comite ac Domina, Dn. Christina Sophia, Comite Frisiae orientalis, Domina Esenensi, Satisdorpil et Witmundae etc. Auriciae in Orientali Phrysia IV. Nonas Iunii Anno MDCXXXII celebratis, humilime gratulata fuerit. Illustrissimae Ipsius Celsitudini pro magnifico hoc munere et Principali Clementia humilimas Rector egit gratias, et cum Facultatum Decanis Dn. Cancellarium convivio in hospicio ad album Equum excepit.

Fol. 44. b.

Concessiones, nomine Academiae factae.

XIV. Kal. Novembr. Ericus (vulgo Reiß) Cleß, conductor der Kolben mühlen prope Grunbergam sitae, sibi ab Academia molam etiam oleariam extruendi, capiam fieri petiit: Rector et ViceCancellarius Academiae, qui tum temporis ob pestem Marpurgo Grunbergam discesserant, coram prius aquae et molae conditionem intuiti, a facta juris nostri inquisitione, petitione molitoris Academici annuerunt, eique literas concessionis, sigillo Academiae munitas, exhibuerunt, ita tamen, ut mensuram frumenti, Grunbergensibus malter dictam, quotannis Academiae circa festum Michaelis Archangeli pro recognitione factae concessionis exolvat, prout id plenius in literis concessionis, Grunbergae XII. Kal. Novembris datis, videre est.

Professionnm vacantium suppletio.

Quandoquidem ab Illustrissimo et Celsissimo Principe ac Domino nostro Clementissimo in locum venerandi viri, Domini M. Tobiae Plaustrarii, Pastoris et Superintendentis quondam Darmbstadini, qui XVII. Kalendas Decembris Anni superioris MDCXXXII apoplexia in suggestu correptus, obierat, Reverendus plurimum et Clarissimus vir, Dn. Simon Leisingius, SS. Theol. D. et in Aula Darmbstadina Concionator, et in locum

Domini Concionatoris Aulici Clarissimus vir, Dn. M. Petrus Haberkornius, hactenus Physices Professor, surrogatus fuit, Domino M. Iohanni Conrado Schragmüllero Grunstadio-Palatino, Stipendiario Maiori doctissimo, Physices Professio demandata est. Quia vero Dn. M. Schragmullerus humilime impetraverat, ut sibi ad ferias autumnales adhuc in exteris Academiis commorari liceret, Illustrissimus et Celsissimus Princeps, ut Professores Philosophiae et Majores stipendiarii interea partes Professoris Physici subirent, literis Dresdae VII. Idus Ian. datis rescripsit. Verum Domini Philosophi[?], se solos id muneris obituros, XI. Kal. Mart. responderunt, in quo etiam Illustrissimus et Celsissimus Princeps, uti ex literis Dresdae III. Nonas Aprilis datis videre est, clementissime acquievit.

Iuramenta, ante officiorum Academicorum inchoationem praestita,
et reversales, religionis sinceritatem attestantes, literae.

Iuramenta in praesentia Rectoris et ViceCancellarii Gissae praestiterunt

X. Kal. Ian. 1634 M. Nicolaus Lansius Binstato-Wedderavus, Praeceptor Paedagogicus: Et III. Kal. eiusdem mensis et Anni Clarissimus vir Dn. M. Iohannes Conradus Schragmullerus, Physices Professor.

Literas itidem reversales iidem exhibuerunt: Ille quidem III. Non. Ian. 1633 Hic vero eo die, quo iuramentum praestitit, datas.

Statutorum Academicorum praelectiones.

Leges Academicae, suo quoque tempore, in libro statutorum praestituto praelectae | sunt, generales videlicet, omnes Professores concernentes, in Consistorio ab Fol. 45. a. Academiae Syndico VII. Idus Ian. Leges de Oeonomo et Praefectis itidem in Consistorio ante rationum Academicarum auscultationem ab Oeonomo VI. Idus Sextil. Leges vero de Studiosis publice in Auditorio Iuridico ab Academiae Notario Kalendis Quintil.

Rationes Academicae.

Ratio accepti et expensi Academici, non tempore, legibus praesignato, quod est Kalendae Maii, sed mense demum Augusto coram deputatis Principalibus Commisariis ab Oeonomis, Praefectis et Aedili Academiae reddita, et declaratio Illustrissimi et Celsissimi Principis super defectibus, in praedicta ratione deprehensis, pridie Kal. Octobris subsequuta est.

Nuptialia.

Quatuor Theologorum, quondam Gissae Collegarum, filiae hoc anno viris nupserunt. I. Filia mea primogenita, Anna Ursula, IV. Non. April. fidem matrimonialem dedit Dn. M. Martino Erythropilo, Hannoverano, Stiped. Majori, designato primum Pastori Widdersheimensi, postea Darmbstatum ad officium Ecclesiasticum vocato, qui cum ipsa sponsalia publica VI. Non. Quintil. nuptias vero anni sequentis III. Non. Maji apparavit. II. Filia Reverendi plurimum et Praeclarissimi Domini Iusti Feurbornii, SS. Theol. D. Professoris Primarii et Ecclesiastae, Elisabetha Catharina, cum Reverendo et Clarissimo viro, Dn. Petro Haberkornio, SS. Theol. D. et Ecclesiaste Aulico,

XIV. Kal. Septembris: Et III. Filia Venerandi plurimum et Celeberrimi Viri Domini Iohannis Winckelmanni, SS. Theol. D. quondam Professoris in Academia Marpurgensi et Gissensi Primarii, nec non Pastoris et Superintendentis Gissensis, Catharina, cum Consultissimo viro, Dn. Georgio Daniele Ebelio Gissensi I. U. D. X. Kalendas Octobr. nuptias celebrarunt. IV. Filia admodum Reverendi et Excellentissimi viri, Domini Christophori Helvici in Acad. Gissensi quondam SS. Theol. Doctoris, eiusdem, ut et Hebr. Ling. Professoris, Anna Elisabetha, fidem matrimonialem circa finem Anni Dn. M. Iohanni Balthasari Schuppio Gissensi, Stipend. Majori addixit. Sicut quatuor hae puellae uno anno thalamis desponsae, ita intra unum annum spacium in lucem editae sunt, mea quidem XV. Kal. Febr. Ann. 1617 Dn. D. Fewrbornii itidem Non. Sextil. et Dn. D. Helvici XI. Kal. Mart. eiusdem Anni Dn. D. Winckelmanni vero filia Anno praecedenti MDCXVI. Faxit praepotens Deus, ut cum dilectis suis maritis vitam piam, concordam et longaevam vivant et suos postgenitos longa serie florentes intueantur.

Funera.

Exequiae, publico programme indictae et redditae:

IV. Idus Ian. Iohanni Nicolae Consultissimi et Spectatissimi viri, Dn. Iohannis Malcomesii, Dicasterii Principalis, quod hic est, filiolo VI Idus eiusdem mensis catarrho suffocato.

XV. Kal. Febr. Annae Catharinae, Clarissimi viri, Dn. M. Caspari Ebelii, Logici et Metaphysici Professoris, filiolae, XVII. Kal. eiusdem mensis catarrho exanimatae.

VI. Kal. Iunii Catharinae, viri Excellentissimi Dn. M. Rodolfi Goelenii, Philosophicae Facultatis in hoc nostro Lyceo, dum viveret senioris et celeberrimi, viduae, IX. Kal. eiusdem mensis mortuae.

Fol. 45. b. III. Nonas Quintil. viro Spectatissimo et Gravissimo, Dn. Davidi Seippio Quaestori Marpurgensi.

Pridie Nonas Decembris Iohanni Iacobo, viri Experientissimi et Clarissimi, Domini Iacobi Mulleri, Medic. Doct. eiusdemque et Mathematicum Professoris, filiolo, IV. Non. eiusdem mensis subitaneo catarrhi suffocativi delapsu ad plures Gissae translato.

Contributiones.

IV. Idus Ian. Casparus Kellerus, Registrator Dicasterii Principalis, Rectori indicavit, Illustrissimi et Celsissimi Principis ac Domini Domini WILHELMI HASSIAE LANDGRAVII etc. exercitum Francobergam et in eius viciniam propediem venturum, eam ob causam Dicasterium, ne subditi eius regionis onus, alendi praedictum exercitum, soli ferre cogantur, omnique vitae sustentandae exuantur, contributionem quinque alborum de centum florenis ab hominibus, suae jurisdictioni subjectis decrevisse, et simul addidit, liberum Academiae esse, num, suae jurisdictioni subjectis hominibus eandem contributionem indicere velit. Re in Consistorio deliberata, conclusum est, quod spontaneo motu, non ex debito, ex sola commiseratione erga incolas regionis Francobergensis, omnes cives Academici, (exceptis Professoribus, Praeceptoribus Paedagogicis, eorum viduis et studiosis,) a magistratu Academico jussi, idem praestare

debeant, addita tamen hoc cautela, ne spontanea haec contributio unquam Academiae in praejudicium cedat, aut in exemplum trahatur, quasi ex mandato Dicasterii imposita fuerit, cum non nisi ex Christiana charitate emanarit, quam nec aliter se accepturos esse Cancellariae Assessores responderunt.

Praeter contributiones, quas status Provinciales viginti annos ferre consenserunt, Professores, Praeceptores Paedagogici, eorum viduae et studiosi alias nullas erogarunt. Reliqui tamen cives Academici neutiquam contributionum hebdomadariarum decimarum, in usum exercitus Anti-Caesariani impositarum, immunes fuerunt.

Academiae ob pestem, Marpurgi grassantem, translatio.

Quoniam aestivo tempore pestis, quae usque ad finem anni diurnavit, quae ex membris Academicis Margaretha Boeckingia uxor Clarissimi viri, Dn. M. Chunradi Matthiae, Critici Professoris X. Kal. Octobr. enecta est, una cum sorore, Anna Boeckingia et filia, ex priori matrimonio, cum Clarissimo viro, Dn. Petro Hermanno Nigidio, I. U. D. et Eloquentiae in Acad. Marpurg. et Gissensi quondam Professore contracto, suscepta, quarum illa III, haec vero IV. Nonas Octobris obiit, per totum vero tempus, quo grassata est, quadringenti fere homines absumpti sunt, in civitate hac coorta est, VI. Idus Sextil. in consistorio de certis quibusdam hominibus, qui civibus Academicis, si peste inficerentur, subvenirent, ex aerario Academiae conducendis deliberatio suscepta est.

XI. Kal. Septembr. a Magnifico, Nobilissimo et Excellentissimo viro, Dn. Antonio Wolfio a Lobentwart, Hassiae superioris Cancellario etc. Rectori significabatur, Illustrissimum et Celsissimum Principem Professoribus ob pestem, Marpurgo Grunbergam migrandi potestatem, clementissime concedere, qua de re IX. Kal. Septembr. in Consistorio deliberatum, et tandem IX. Kal. Octobr. ut Grunbergam quibus libeat, abeant, conclusum est.

VI. Non Octobr. Rector, Dn. ProCancellarius Anthonius Nesenus, Dn. D. Iohannes Kornmannus, et Dn. D. Nicolaus Braun, Grunbergam profecti sunt, | Dn. D. Hermannus Fol. 46. a. Vulteius Kirchhainam, ubi Dicasterium Hassiae supremum. Alii vero alio, utpote Dn. D. Theodorus Höpping Wetteram, Dn. D. Ieremias Causenius Fronhusiam, plures vero Gissam, utpote Dn. D. Fewrbornius, Dn. D. Menno Hannekenius, Dn. D. Iohannes Henricus Tonsor, Dn. D. Iohannes Breidenbachius, Dn. D. Iustus Sinolt, dictus Schütz, Dn. D. Iohannes Kempfius, Dn. D. Iacobus Mullerus, Dn. M. Cunradus Bachmannus et Dn. M. Casparus Ebelius se contulerunt. Marpurgi remanserunt Dn. M. Theodorus Victor Graecus, Dn. Marcellus Oliva Gallicanus et Dn. M. Churadus Matthias Criticus Professor.

Ne vero Academia prorsus dissiparetur, ab Illustrissimo Principe nostro Rector cum reliquis Professoribus, qui Grunbergae erant, Gissam ut ibi Professionibus suis incumbere, vocati sunt. Principali huic mandato humilime obsecuti III. Kal. Novembr. Gissam venerunt, qui Grunbergam profecti erant. Nomine etiam Illustrissimi a Rectore reliqui Domini Professores, praeter rude donatos, ut eo proficisci maturent, invitati sunt.

Kalendis Novembr. in Museo Rectoris Dnn. Professores convenerunt, de lectionibus instituendis deliberarunt, ipsisque consultum visum est, ut, cum locus, lectionibus habendis commodus, publicus haberi nequeat, quisque domi suae ad tempus juventutem scholasticam informet, id quod publico programmate V. Non. Novembr. promulgatum est; Disputationes vero Theologicae et graduales in templo, philosophicae vero in curia oppidana habeantur, in templo item Rector solus in suprema subselliorum parte, pro more antehac in Academia Gissena usitato, ad sacros sermones audiendum resideat.

XVII. Kal. Decembr. de carcere Academico in consessu Dnn. Professorum deliberatum, et, quia peréxiguum tempus Gissae mansuri simus, visum fuit, ut interea studiosi delinquentes alia, quam carceris poena, mulcentur.

IV. Kal. Decembris Rector et Syndicus, Marpurgum profecti, Academica Sceptra, statuta, pocula etc. Gissam transtulerunt.

Lectionum habitarum designationes.

Lectiones hyemales feriis vernalibus: Lectiones vero per aestatem a Dnn. Professoribus habitae feriis autumnalibus vigore statutorum ad Aulam Principalem missae sunt.

Historica.

Qui Anni hujus historias novisse discupit, Relationes publicas consulat, in iis satis funestas, ex civili Germaniae bello exortas, deprehendet, sed manum de tabula.

Novi Rectoris electio.

Electio Rectoris Magnifici, ob Kalendas Ianuar. jejuniis et solemnibus precibus destinatas, delata est usque ad Nonas ejusdem mensis, quibus vir Nobilis Amplissimus et Consultissimus Dn. Iustus Sinolt, cognomento Schütz, I. U. D. Pandectarum Professor et Hesso-Darmbstadinus Cousiliarius, in aedibus meis electus et publice in Auditorio, antehac Academicis promotionibus et Iuridicis lectionibus destinato, a me Studiosis commendatus est.

Programmata, publice affixa, et lectionum habendarum catalogi.

Fol. 46. b. Praeter programmata, numero quatuordecim, quorum sub rubricis: Principa | lia edicta: Promotiones: Orationes in publico consessu Professorum habitae: Statutorum Academicorum praelectiones: Funera: Academiae translatio: Et Novi Rectoris electio mentio fit, ante ferias vernas et autumnales catalogus lectionum habendarum, item duae paraeneses, quovis semestri una, ad subsidium Pedellis a Studiosis erogandum, publice affixa sunt.

Iohannes Steuberus D. spscr.

ANNO SALVATORIS NOSTRI IESU CHRISTI
1634.

Fol. 48.

Supra Millesimum Sexcentesimo trigesimo quarto Die 5. Ianuarii, cum ipsis Calendis jejunia et preces indictae essent, GIESSAE, quo Academia propter Pestem secesserat, in aedibus Magnifici Domini Rectoris Doctoris Iohannes Steuberi privatis, per suffragia senatus Academici est electus, RECTOR IUSTUS SINOLT cognomento Schütz U. I. D. etc. Pandectarum Professor ordinarius, renunciato autem in quondam Iureconsultorum Acroaterio facta est,

DECANI per hunc Annum fuerunt

In Facultate Theologica

Dn. Iohannes Steuberus SS. Theologiae D.

In juridica

Dn. Anthonius Nessenus U. I. D.

In Medica

Dn. Iacobus Mullerus Medicinae D.

In Philosophica

Dn. M. Casparus Ebelius.

Apud Rectorem per hunc Annum subsequentes professi sunt nomina sua, et ut in album reciperentur, petiverunt, quod praevia admonitione et data de observandis Statutis dextra factum est.

Georgius Ioachimus Jauß von Alshaffen-
burgh. 8. Ian.

Michael O. Wexionius Suecus. 10. Ian.

Werner David Reinhardt's Wolferbytanus
Brunswicensis. 18. Ian.

Theodorus a Pleffen Nobilis Megapolitanus.
21. Ian.

Ioachimus Frentag Hamburgensis. 22. Ian.

Iohannes Georgius Sauberus Roten-
burgensis. 28. Ian.

Georgius Hösch Francus Rottenburgensis.
28. Ian.

M. Iustus Schürmas Kindelbrucca-Thuring.
12. Febr.

Christianus Steven Petershaga Westph.
14. Febr.

Iohannes Wentzius Darmbstato Rhenan.
10. April.

Iohannes Philippus Stöltzerus Darmbstato
Rhenan. 10. Apr.

Petrus Nungesserus Ribberambstato Rhenan.
10. April.

Iohannes Stephanus Geßell Wormatiensis.
11. April.

Hugo Mörlin Hall. Saxonum. 11. April.
Adolarius Bonner Francohausia Thuringus.

11. April.
Henricus Schrottering Hamburgensis. 14.

April.
Georgius Bidderholdius Fridbergensis

Wetterav. 14. April.
Abrahamus Faber Martispurgensis Mis-

nicus. 20. April.
Iohannes Fritsch Argentoratensis. 23. Apr.

Philippus Nicolaus Perßbecher Baben-
hausanus. 24. April.

Sixtus Geißler Babenhausia Hannovicus.
24. Apr.

Iosephus Capeler Schorndorffia Wurten-
burgicus. 25. April.

- Wolfgangus Steuß Stodtato Rhenanus. 25. April.
 Iohannes Petrus Krugius Zwingenbergenfis. 25. April.
 Iohannes Wagner Neostadio Ayssanus Francus. 28. April.
 Leo Biedt } fratres Ulmani
 Iohannes Henricus Biedt } 1. Maii.
 Wolfgangus Ernestus Men Werthemia Francus. 7. Maii.
 Martinus Bartholomaeus Schellenberger Wilbunga Waldec. 8. Maii.
 Conradus Miflerus Münzberga Solmejus. 9. Maii.
 Leonhardus Lauterbachius Grunbergensis Wetteravius. 16. Maii.
 Wilhelmus Scipio Neqa-Waldecus. 18. Maii.
 Michael Pfauner Vienna Austrius. 21. Maii.
 Iohannes Conßbruch Bilveldensis Westph. 22. Maii.
 M. David Erythropilus Hannoveranus. 23. Maii.
 Georgius Reuth Hamburgensis. 23. Maii.
 Fol. 49. a. Abraham Bargeron Sedanensis Gallus. 2. Iun.
 Philippus Christophorus von Boyneburg. 9. Iun.
 Iohannes Iacobus Trautius Rhoda-Marchius. 10. Iun.
 Iohannes Ernestus Mylius Vinaria Turingus. 11. Iun.
 Hieronymus von der Osten Nob. Megapolitanus. 12. Iun.
 Iohan Albert Senger Cassell. Hassus. 19. Iun.
 Georgius du Vernoy Montbelgardensis. 19. Iun.
 Philippus Ernestus Assum Langenburga Hoenloicus. 19. Iun.
 Mengerus Hersenius Butjada Frisius. 23. Iun.
 Iodocus Burggrave Bilfeldensis Westph. 24. Iun.
 Iohannes Bernhardus Matthaeus Marpurgensis. 25. Iun.
 Hermannus Einholz Hildensis. 27. Iun.
 Iohannes Albertus Beermannus Germerodanus Hassus. 30. Iun.
 Michael Schrickelius Hilperhusanus Francus. 14. Iul.
 Andreas Friedericus Rohl Berlinus. 28. Iul.
 Iohannes Iacobus Weissenbachius Nassovius. 1. Aug.
 Martinus Böckelius Megapolitanus. 19. Aug.
 Friedericus Jeßen Husanus Holsatus. 26. Aug.
 Iohannes Sluterus Hamburgensis. 12. Sept.
 Gebhardus Beccerus Wilstr. Holsatus. 12. Sept.
 M. David Christiani Gripßmont. Pomeranus. 12. Sept.
 Daniel Sautenberg Iuchsensis Francus. 28. Sept.
 Nicolaus Fabritius Minda Westph. 30. Sept.
 Ioachimus Wilhelmi Lemgov. Westph. 2. Oct.
 Abrahamus de la Faye. etc. Hel. Bernas. 2. Oct.
 Iohannes David Sebusiensis. 3. Oct.
 Arnoldus Pungelius Lippiensis Westph. 3. Oct.
 Andreas Sandter Essinga Suevus. 16. Oct.
 Georgius Sachhorn Suevo Halensis. 16. Oct.
 Iohannes Henricus Berghoverus Gudensp. Hesus. 10. Nov.
 Wernerus Epping Lippia Westph. 27. Nov.
 Volrad Schüt Lippia. 27. Nov.
 Sebastian Cuno Magdeburgensis. 28. Nov.
 Conrad Lindeman Wolferbytanus. 28. Oct.
 Iohannes Beza Hirschfeldensis Hassus. 16. Dec.
 Burckhardus a Berlepsch Eques Hassiacus. 2. Ian. 1635.
 Hartmannus Clauer a Borra Eq. Hass. 2. Ian. 1635.

<p>Fol. 49. b. Casparus Rudolphus Schend Eq. Hass. 2. Ian. 1635.</p> <p>Balthasar Wideburgius Wolfferbytanus. 2. Ian. 1635.</p>	<p>Iohannes Helvicus Nicolaus Wolfgangus Iohannes Ieremias</p>	<p>} Stnolt dicti Schützen fratres germani Rectoris filii.</p>	<p>} 2. Ian. 1635.</p>
---	--	--	----------------------------

Paedagogici hi noviter ad Illustre Paedagogium hoc anno accesserunt

Inscripti sunt quinquaginta unus.

Fol. 50. a.

Summa hoc anno inceptorum Publicorum et paedagogicorum — 129.

Sequntur notabilia quae sub hoc Rectoratu contigerunt.

Status Academiae.

Fol. 50. b.

Status Academiae in hac annua gubernatione DEI Ter Opt. Max. benignitate Epitasi superioris anni in laetam mutari Ca.astrophen et sic felix futurus videbatur et administratio facilis, sed ut in rebus mundanis fieri solet, spes adeo firma non fuit, nec felicitas stabilis, sed subinde mutata, prout specialia docebunt.

Reditus Academiae Marpurgum.

Cum enim contagium Marpurgi cessaret, re in Consistorio ad studiosorum preces in scriptis exhibitas, deliberata, Illustrissimus et Celsissimus Princeps, GEORGIUS Dominus et Evergeta noster Clementissimus a Rectore, pro dimittendis Professoribus, humilime rogatus, annuit et sic die 29. Martii ad sedem ordinariam et pristinam Academia nostra reducta fuit, ubi efflorescere incepit, ut senioribus mirum visum fuerit, quod tanta frequentia studiosorum, tam brevi temporis spacio recolligi potuerit. Et quod magis mirandum studiosi ardentius et diligentius studiis suis incumbere visi sunt, quo Professores excitati in Lectionibus et Disputationibus publicis et privatis, maximam sedulitatem ostenderunt.

Floridum ergo ubique corpus fuit, sed Bellona ferox et dira pestis hanc felicitatem nobis inviderunt, quanta enim saevitia miles iniquus et truculentus, totam pene Germaniam et ita quoque fines nostros infestaverit, post in Historiis referam: Pestis autem Mense Octobri, hinc inde in hac urbe serpere coepit, ita ut studiosorum quidam Alsfeldam. alii Giessam, alii Cassellas, alii in patriam fugerint, reliqui a Rectore sibi locum, quo Academia itura significari petierint: Senatus igitur Academicus die 28. Octobris convocatus in Consistorio conclusit, Academiam tam diu Marpurgi retinendam esse, quam diu hoc fieri posset, emigrationem propter palantes milites et diversos irruentes exercitus, esse periculosam, si tamen, quod abominabantur pestis grassari inchoaret, tunc vel Kirchhainam vel Wetteram esse eligendam, Sed DEUS misericordia sua ductus, pestem, ne ulterius grassaretur, inhibuit.

Fol. 51. a.

GRATIA ET LARGITIONES PRINCIPIS.

Illustrissimus et Celsissimus Princeps ac Dominus noster a Rectore audiens, quod Academia per injurias temporis, reditus suos omnes colligere non possit, et quod

aerarium non tantum exhaustum sit, red et aes alienum contrahere cogatur, pro innata sua erga literas et literatos clementissima affectione supra duo millia ducentos clementissime largitus est florenos, juxta literas.

Deinde Celsitudo ipsius Academiae domum, Giessae, in platea Burgensi, in qua Paedagogium antehac fuit, plene donavit et cessit, juxta literas Celsitudinis ipsius, die 28. Februarii.

Quantam quoque gratiam in Promotione Doctorali praestiterit, et pocula duo inaurata Academiae largitus fuerit, postea dicitur, quantam curam pro hoc corpore ornando, conservando, privilegia et libertatem eius tuendo adhibuerit, ex sequentibus pro parte patebit, ita, ut tempore hoc calamitosissimo ubi Musae exulant, DEUS Ter opt. Max. Celsitudinem ipsius in solatium literatorum dedisse videretur, causam Academiae Nobilissimo et Magnifico viro Anthonio Wolffen in Tobemart, Cancellario Hassiae, siue dubio strenue agente et pro ea vigilante.

PRIVILEGIA LIBERTAS ET IURISDICTIO ACADEMIAE.

Cum per Statuta et juramenta Rector et Professores salutem et privilegia Academia defendere, pro posse et nosse obligati sint, id hoc quoque anno fideliter praestiterunt, nec quicquam scientes detrahi permiserunt: Nam mense Februario Nicolaus Klund civis et Mercator Marpurgensis cum Praefecto redituum Academiae Iacobo Bonacker, de horto aliquo litigare cepit, ubi Praetor non tantum dicto Praefecto
Fol. 51. b. jus dicere, sed | et punire minatus fuit, ideoque Rector et Professores implorati, astiterunt Praefecto contra Praetorem, sed lite nondum finita Praefectus mortuus est.

Die 30. Maii Studiosi quidam Widderholt, Will, Römer, Defer, Bed, et Roßbach in oenopolio domus Teutonicae vulgo die Firmaney inter se rixantes et cultellos stringentes a Trapezite et Magistro Census locum tenentibus, donec pro delicto satisfacerent, detenti et ad cautionem domum dimissi fuerunt: Rector hos ad se vocavit, debitas poenas sumsit et quidem Willium et Romerum carceri inclusit, reliquis poenam pecuniariam, pro pauperibus, imposuit, ignarus, quod se domui Teutonicae sistere promisissent, donec Scriba dictae domus ad eum missus, ut remitterentur peteret, inde ab utraque parte Protestationes et Repestationes iterato interpositae fuerunt, et a Rectore praedictis Studiosis severe interdictum, ne se sisterent, nec obulum pro poena Administratoribus dictae domus persolverent, addito, quod is, qui contra faceret, pro tunc ut ex nunc et ex nunc ut pro tunc pro relegato et excluso haberi debeat, ne dicta domus actum aliquem possessionis, contra privilegia Academica praetendere posset, Unde causa haec ad Illustrissimum a Dn. Doctore Christiano Siebenthaln, qui pro tempore tanquam Commissarius, nomine Illustrissimi nostri Principis dictam domum administrabat delata fuit: Celsitudo eius die 20. Iulii mandat Rectori et Professoribus, ut ad quaerelam Domini Commissarii responderent: Quod Academia fecit die 24. Augusti, causamque suam firmissimis fuudamentis defendit 1. e privilegio Caesaris Friderici ex Auth. habita. et ne fil: pro patre. 2. e privilegio ab Imp. Carolo V. huic Academiae indulto. 3. e Confirmatione dictorum privilegiorum ab Illustrissimis Principibus
Fol. 52. a. | Hassiae facta. 4. ab observantia et quasi possessione, in qua hactenus Rector fuit,

et studiosos in aede teutonica delinquentes punivit (prout in terminis terminantibus, ut loquuntur) praëjudicia extant, ubi Studiosi caverant de se sistendo, et mulctas solvendo, sed Rectore prohibente et ipsos puniente Commendatores Teutonici acquieverunt, unum extare Anno 1593 sub Rectoratu Doctoris Hermanni Wolffii, alterum Anno 1605 Rectore Doctore Iohanne Gødde, 5. Esse etiam absurdum inde secuturum, nam cum Academia territorium non habeat, sed studiosi in alieno ita plerumque delinquant, sequi quod Rector nullum studiosum punire possit. Tria quidem ab Administratoribus objecta fuerunt. 1. Privilegium Caesareum ordini Teutonico indultum. 2. Transactio Carlstadina inter Magistrum ordinis et Illustrissimos Hassiae Principes inita. 3. Observantia. Ad. 1. respondimus, privilegia Scholarum esse antiquiora, quam ordo hic in Germaniam receptus fuerit. 2. Esse rem inter alios actam, nostra privilegia ab Imperatore dependere, transactionem, ut quae stricti juris, de Studiosis nihil disponere, generali in dispositione non venire personas et causas specialiter privilegiatas, ad 3. Hanc esse facti probari non posse, nisi velint ex violentis actibus possessionem elicere, quando forte, clausis portis per vim studioso gladium abstulissent, Nullum autem actum allegari posse, quod studiosus mulctam solvisset, vel ad promissionem se stiterit, et etiam si hoc factum esset, quod tamen nunquam factum fuit, toti ordini academico ullum praëjudicium inde generari posse.

Ad hoc Illustrissimus noster die 30. Augusti rescripsit, se velle, ut causa haec quiescat et mandavit, ut Rector Academiae studiosos hasce delinquentes puniret sub n. 5.

Cum 7. die Ianuarii contributiones subditis Illustrissimi | nostri Principis a Fol. 52. b. Suecico Regime et Statibus Evangelicis imperarentur et Illustrissimus pro redimenda hostilitate non tantum consentire cogeretur, sed et exactores earum constitueret, membra Academica quae in numero docentium et discentium non comprehenduntur (nam his immunitas concessa fuit) ut recta (*sic!*) in cassam, ut vocant Marpurgensem suas quotas conferrent, per literas a Dicasterio Marpurgensi iussa sunt. Cum autem hoc novum et exemplo periculosum esset, Academia intercessit et impetravit, ut cives Academici suas quotas Oeonomo Academiae solverent, hic vero Collectoribus daret.

Cives quidam Oenopolium, huiusque Monopolium, et super hoc privilegium ab Illustrissimo impetraverant, in quo Professoribus singulis sex amphorae vini *Sechs Ohm* oder ein fuder ad proprium usum emere permittebatur, cum autem hoc ut et alia circa hanc rem occurrentia de quibus Volumen 3 Actorum Rectoratus huius videri potest, contra libertatem et privilegia Academiae fierent et reipublicae nostrae maximum damnum essent allatura, Senatus Academicus maxime necessarium putavit, Illustrissimum nostrum ea de re per Legatos accedere et humiliter pro conservandis privilegiis implorare: In hunc finem ergo ablegati sunt Rector et ProCancellarius et quidem cum certo et limitato mandato, ab omnibus Professoribus subscripto. Darmstadtium proficiscentes ab Illustrissimo audientiam petiverunt, a Celsitudine eius ad Consiliarios intimos remissi sunt coram quibus commissionem suam proposuerunt: Sed collatione hinc inde facta obtulerunt Professoribus, singulis annis 36 fudras oder fuder, frey einzulegen, et cum deputati de hoc se non instructos esse dicerent, sed ut privilegia sarta tecta manerent, peterent, eaque e jure communi Caesareo, 2. prae | cipue fundatione Fol. 53. a.

Illustrissimi ac Celsissimi Herois ac Domini Philippi Hassiae Landgravii de anno 1529 hujusque filii Wilhelmi de Anno 1560. 3. Et Illustrissimi ac Celsissimi Principis GEORGII iam dum viventis expressa confirmatione. 4. Et immemoriali huius observantia. 5. ut et aliarum Germaniae Academiarum exemplo, hanc immunitatem et libertatem deducerent et probarent, Domini Consilarii omnia Illustrissimo fideliter se narraturos pollicentes, eos dimiserunt: Exinde Domino Procancellario D. Neseno domum abeunte, Rector in negotiis Celsitudinis propriis manere jussus est. Post aliquot dies Celsitudo ipsius abituro Clementissime mandat, ut Professoribus omnibus et singulis gratiam et salutem annunciet, et quod ipsi nunquam in mentem venerit, quicquam vel facere vel permittere, quod vel honori Professorum, vel Privilegiis Academiae detraheret, et ut in causa praesenti Professores essent quieti; Nam Celsitudinem ipsius Marpurgum venturam, talem finem ipsi imposituram esse, ut Professores non haberent, de quo conquererentur: Sed cum Illustriss. aliis gravioribus negotiis publicis impediretur, hactenus Professores jure suo et immunitate et huius quasi possessione usi sunt.

Hinc alia difficultas die 25. Augusti successit, cum enim Magnus Olaus Astrophorus Suecus, Georgium Sonnenjchein gladio punctim ita aggressus fuerat, ut intra paucas horas animam exhalaret, Occisor vero aufugerat, Domini Consilarii ab initio Rectoris arbitrio reliquerunt, num velit nomine Academiae, ministris suis ad inquirendum, in aedibus etiam Academicorum, deputatis aliquem adjungere, cui Rector annuens, ministrum publicum misit: Sed Domini Consilarii sententia mutata admittere noluerunt, et a Rectore per Secretarium Malcomesium postularunt, ut Rector omnibus civibus Academicis mandaret, ne ministris scrutantibus aedes et Musaea impedimento, sed adjumento essent, Rector hoc facere recusavit, Esse enim contra Privilegia, 2. contra notissimam observantiam, 3. aequitatem quae non patitur, ut Academia propter factum alterius, libertate sua privetur 4. Obtulit se autem ad adjungendum aliquem, quem

Fol. 53. b. si non admitterent, se vereri, ut studiosi admittant caeteros, Illustrissimi esse Academiam, ejusque jurisdictionem aequae ac urbicam et sic Celsitudini eius nihil decedere, nos aequae ministros ipsius esse, et hoc tantum ad tumultum praecavendum facere: Et cum instanter precaretur, ne hoc in praecedendum Academiae fieret, Secretarius autem pro certe affirmaret, esse conclusum, quod remoto adjuncto, perscrutatio fieri deberet, Rector rem indigne ferens, ait se tumultum timere, et si Domini Consilarii in hac sententia persistere velint, tunc magno numero opus esse. Post toti Consistorio et Senatui haec retulit, qui probarunt et in Dicasterium Dn. Doctorem Kornmannum et Dn. Doctorem Causenium, ad jura et observantiam in hoc casu remonstrandum et ne quid contra fieret petendum ablegarunt, Interim omnes et singuli Professores, ut aedes clausas tenerent, nec quenquam qui perscrutari velit, intrmitterent, familiis suis praeceperunt: Rumore de aedibus contra voluntatem Professorum introeundis per urbem sparso, studiosi plurimi ad aedes defendendas se praepararunt, ita ut facile tumultus exoriri potuisset nisi DEUS avertisset. Domini Consilarii se excusarunt nec hoc in mandatis Secretario dedisse asseverarunt, et quod perscrutatio hac in causa tanquam supervacua plane omitti deberet significarunt, dicunt quidem sed certo hactenus non constat, nec enim propter absentiam Illustriss. certitudinem habere potuimus, Dominos

Consiliarios hanc causam ad Illustrissimum nostrum detulisse et responsum accepisse: Si talis in posterum accidat casus, quo periculum in mora non esset, tunc prius communicandum esse cum Rectore, huiusque adjumento esse inquirendum, Si vero periculum in mora esset, tunc per cives armatos aedes Academicorum posse circumdedi, Sed sine Rectoris scientia et adjunctione personae Academicae, illas introiri non debere.

Die 27. Augusti ipsemet Praetor Doctor Thomas Riemenſchneider petiit, ut tres studiosos Lucanum, Felicem et Scheiblerum ad dicendum testimonium in causa homicidii supra memorati, ad se mitteret, Rector respondit in literis esse petendum, quod si factum esset, sese declarare velle: Petitione ergo in literis facta studiosi a Rectore | ad Fol. 54. a. Praetorem missi sunt, cum responso itidem in scriptis dato, quod scilicet pro hac vice ad petitionem ipsius, cum expressa protestatione de non praedjudicando privilegiis et observantiae et de non trahendo in consequentiam, hoc fiat. Hoc autem ideo factum est, quia ex annalibus et actis nostris constat, uniformiter observatum non fuisse, quandoque enim ab ipso Iudice criminali citati et evocati fuerunt cives Academici, ad testimonium in causis criminalibus dicendum, quandoque a Rectore missi, quandoque ab ipso Rectore ad subsidiales examinati inveniuntur.

Henricus Günther Colonus Academiae in Grünberg Novercae et fatribus litem super bonis Academicis movit et postquam ab Academia die 4. Februarii, sententia in possessorio publicata esset, Cancellariam adivit, ibique ius sibi diu petiit, nos intercedentes nobis tantum de bonis Academicis ius dicendi potestatem esse contendimus, Causa ergo coram Rectore et Domino Praefecto Grunbergensi Friderico Siften amabiliter composita est.

Eodem tempore Rector cum Syndico Academiae et Praedicto Domino praefecto controversiam quae inter Colonas Academiae in monte S. Viti ober Weizberg et incolas illius pagi super impensis militaribus fuit, sopita est, ita ut Coloni certam partem conferrent, et contra rustici ipsis retribuerent, si damnum aliquod a militibus paterentur, salvis tamen immunitatibus Academiae et ipsorum colonorum in caeteris. Sic cum Andreas Subtwig et ejus frater super bonis academicis, privignos suos in Cancellaria convenirent, Academia rursus intercessit et causam ad se pertinere contendit, eamque die 28. Sept. per sententiam definitivam diremit.

MUTATIO PROFESSORUM ET PRAECEPTORUM CLASSICORUM.

Mense Majo Illustrissimus ac Celsissimus Princeps noster virum Clarissimum et experientissimum Dn. Iohannem Rempſ Medicinæ Doctorem et professorem, ad aulam pro Archiatro clementissime vocavit, ita tamen, ut nomen dignitatem et jura pro- | fessorum Fol. 54. b. in hac Academia salve retineret, publice legere et disputare posset, pro salario autem annuo Viginti florenos e Fisco Academico acciperet. In huius locum Illustrissimo nostro Principi, a Rectore et Professoribus nominatus et praesentatus est, Clarissimus et experientissimus vir Dn. Iohannes Moltherus Medicinæ D. in cujus personam Celsitudo eius, clementissime quidem consensit, ipse vero propter aetatem iam ingravescentem et quod ipsi difficile videretur, Reversales ut vocant, dare, et juramentum Religionis praestare, se excusavit.

Cum M. Philippus Richardus Gualterus Praeceptor classicus ad Parochiam in Beirn vocatus descenderet, eius in locum Iohannes Erich Giessensis suffectus est, et die II. Septembris in Consistorio iuramentum praestitit ac Reversales super synceritate Religionis exhibuit.

Sic et ad finem huius anni M. Cunradus Bachmannus junior officium suum, quo hactenus in Paedagogio functus fuit, resignavit.

OECONOMICA.

Illustrissimus ac Celsissimus Princeps noster Clementissime admonuit, ne frumenta intempesive et viliori precio venderentur.

Rationes reddituum ab Oecono et Praefectis die 29. Maii redditae sunt. Cum Praefectus in Calbern et Marpurg Iacobus Bonader peste correptus obiisset, eius in locum a Rectore et Professoribus, prout statuto volunt, M. Iohannes Philippus Rafeman substitutus est, qui die II. Decemb. in Consistorio fidelitatem iuravit et cautionem fideiussoriam, ante finem huius anni praestitutum se promisit.

ANNALES seu libri RECTORALES.

Fol. 55. a. Cum ab aliquot annis neque notabilia quae contigerant, neque nomina studiosorum his inscripta essent, Illustrissimus et Celsissimus Princeps diversis vicibus sub poena praecepit, ut complerentur, cui Professores, qui munus Rectoratus gesserant, humilime obdixerunt, ita ut non tantum Volumen tertium impletum sit, verum etiam quartum inceptum.

EDICTA.

Cum male feriati non tantum extra sed et intra civitatem bombardas exploderent, id publice sub gravissima poena prohibitum est. Cumque novi Oenopolae studiosis nimis leviter vinum credere viderentur, Edictum propositum germanice excusum, quo omnes cives cuiuscunque conditionis essent, admoniti fuere, ne praeter necessitatem studiosis facile crederent, secus Rectorem petentibus credita, officium denegatum esse.

DISPUTATIONES et ORATIONES INAUGURALES.

Publice solenniter pro bono Professionis Physices auspicio, Giessae in auditorio quondam Iureconsultorum magno de bono Principe contra Machiavellum, peroravit M. Conradus Schragmüller Grünstadenfis.

In SS. Theologia, pro gradu Doctorali hoc anno Giessae in templo disputarunt duo Candidati:

M. Ertwinus Zur Wohnung Osnabrugensis et praedictus

M. Conradus Schragmüller Grünstadenfis.

Pro summis autem honoribus in jure hoc anno sex Candidati Disputationes, ut vocant, inaugurales habuerunt.

Iohannes Kolbius Weilburgensis Nassovius.

Henricus Gerlaciuss Giessensis.

Carolus Arndts Mariaeberga Brunsvicensis.

Iohannes Iacobus Weiffenbach Nassovius

David Bestell Mindanus Westph.

designatus Professor Heidelbergensis,

Marius Pensin Hamburgensis.

quinque priores Giessae, Sextus vero hic Marpurgi.

PROMOTIONES.

Fol. 55. b.

Videbatur propter Martis furorem et Pestis tyrannidem actum esse de studiis et honoribus eorum, sed immensa DEI bonitas Celsissimum Principem nostrum singularem quasi literatorum Maecenatem dedit, qui non tantum Academiam e loco contagioso et periculoso, in purum et securum fortalitiū nempe Giessenum recepit, sed et nihil intermisit, quo affectionem nunquam satis laudatam erga literatos ostenderet, multis modis promotionem Doctoralem clementissime iuvit et ornavit.

Die enim 24. Martii duobus Candidatis Theologiae

Ertwino Zur Wohnung Osnabrugensi Ecclesiastae Darmstadino.

et Conrado Schragmüllern Grunstadensi Physices Professori ordinario viris excellentissimis in Theologia summos honores, quos vocant Doctorales: Vir Admodum Reverendus et Clarissimus Dominus Iohannes Steuberus SS. Theologiae Doctor et Professor, stipendiariorum Ephorus et ad Divam Elisabetham Pastor contulit.

Eosdem quoque in jure Clarissimus et consultissimus vir Dominus Iohannes Breidenbach U. I. D. et Professor Codicis pub. ac Consiliarius Darmstadinus viris decem praestantissimis impertivit, nempe:

Iohanni Gualthero Hirsfeldensi Hasso
Philippo Ludovico Fabricio Birsteinenft
M. Gregorio Tulsnero Lipsiensi Misnico
Iohanni Iacobo Kolbio Weilburgo Nassovico, qui quatuor a Consiliis Illustrissimi nostri sunt,

Georgio Danieli Ebell Giessensi Hasso
Erico Gravio Marpurgensi
Davidi Posteln Mindensi Westphalo
Marco Pensin Hamburgensi et
Georgio Henrico Gerlaco Marpurgensi Hasso.

Georgio Danieli Schaubantꝝ Giessensi Hasso

Actus sane splendidus et Illustris, non tam propter multitudinem et praestantiam Fol. 56. a. Candidatorum, sed et loci spectatorum, aliorumque accidentium, qualem nec Marpurgum nec Giessa unquam vidit: Celebratus est enim in conclavi quod olim Iureconsultorum fuit Acroaterium, sed ad hunc actum jussu Illustrissimi splendide instructum et ornatum fuit, Celsissimus Princeps cum Illustrissima conjuge Eleonora Sophia Ducissa Saxoniae et Nobilissimis ac Amplissimis Consiliariis et Gynaeceo a principio usque ad finem actui interfuit, Princeps dextram, Principissa Sinistram partem Conclavis occupat, Rector et Professores in medio sedere.

Potestatem honores conferendi, non a ProCancellario Academiae, prout alias in absentia Principis fieri solet, sed recta ab ipsius Celsitudine antequam Candidati procumbebant, Promotores petiere, quibus Amplissimus et Consultissimus vir Anthonius Nessenus U. I. D. et Professor ac ProCancellarius Academiae a sinistro Principis stans latere, Celsitudinis ipsius nomine, petitam facultatem secundum privilegia Caesarea concessit: Ad prandium maxima ex parte Illustrissimi munificentia et sumptibus paratum, Celsitudo ipsius venisset, nisi infirmitas corporis obstitisset, Adfuerunt autem Consiliarii et inter hos Strenuus et Nobilissimus Dominus Cuno Quirinus Schütꝝ ab Solthausen Mareschallus et Dominus Anthonius Wolff a Tobewart Cancellarius aliique. Illi duo mandatu et nomine Illustrissimi Academiae et promotis Doctoribus gratulantur

et de principali favore certos reddunt, ac pocula duo sat magna inaurata, cum inscriptione ad perpetuam rei memoriam offerunt et Rectori et Procancellario Academiae praebibunt.

NUPTIAE.

Inter laeta et festivitates nuptiales primo loco referendum puto rem novam et non novam: Ecce enim Illustrissimi instinctu, Cognatorum hortatu vir Nobilis et Amplissimus HERMANNUS VULTEIUS Iurisconsultus per orbem terrarum celeberrimus, quoniam | cum Adelheida Happeliana 53 annos in matrimonio felicissime sine querela vixit, annum Iubilaeum instituit, quem ita celebravit, ut in Nuptiis Neptis suae Domino D. Pichtelio nuptae die 28. Aprilis cum nominata uxore ad Altare accederet, in genua procumberet, DEO T. OPT. Max. Verba Domino D. Feurbornio praelegente, pro omnibus beneficiis gratias ageret et de futuro rogaret, Et tanquam sponsus cum Sponsa, quae tamen nova non fuit, ad festivitatem deductus est: Die sequenti RECTOR et Professores, nec non Dominus Praeses et Consiliarii, praedictum Dn. Vultejum in Auditorium Iuridicum, solenni processione deducunt, ibique per Rethorem, Clarissimum et Consultissimum virum Dominum Theodorum Göpping U. I. D. et oratoriae Professore gratulati sunt, quae oratio, ut et Programma a Rectore praemissum et carmina typis excusa extant. Simile ante hunc nulli Professori felicitatis exemplum contigit, det DEUS ut plures sequantur.

Alius primus qui hoc anno Academiam ad festivitatem nuptialem invitavit, fuit vir prae-tantissimus Dominus M. Christophorus Tonsor Praeceptor Classicus, quam cum virgine Dorothea Domini M. Aegidii Schröbts filia die 17. Februar. Marpurgi celebravit.

Eandem festivitatem die 20. Aprilis celebravit Lichae, Emanuell Goclenius, viri quondam Clarissimi Rudolphi Goclenii Professoris et Philosophi celeberrimi filius, cum Maria Iulianna Dn. M. Christiani Ludovici Consiliarii quondam Solmensis filia. Post nuptias contraxit et publice celebravit Marpurgi 28. Aprilis vir Clarissimus et Consultissimus Dominus Conradus Balthasar Pichtelius Ambergensis U. I. D. cum castissima virgine Christina Adelheida Freundin praedicti viri Nobilis Domini Hermanni Vultei e filia Nepte,

Die 5. Maii sequitur Reverendus et doctissimus Dominus M. Martinus Erythro-
Fol. 57. a. pilus, cum virgine pudicissima Anna | Ursula viri admodum Reverendi et Clarissimi Domini Iohannis Steuberi SS. Theologiae D. et Professoris filia.

His successit vir admodum Reverendus et Clarissimus Dominus Iohannes Conradus Schrögmüller (qui duxit viri admodum Reverendi et Clarissimi Domini M. Christophori Scheibleri Superintendentis Tremoniensis filiam Barbaram Catharinam lectissimam, Nuptias autem Tremoniae celebravit die 19. Maii) SS. Theol. D. et Physices Professor.

Die 16. Iunii filia Domini Doctoris Mentzeri beatae memoriae Margaretha Domini M. Martini Helvici vidua, nupsit Domino Ertwino Zur Bohnung SS. Theologiae Doctori.

Ad nuptias suas quoque invitavit Academiam Balthasar Gerlach Academiae praefectus redituum Giessenus, quas cum virgine Anna Sigefridi Dieterichs Consulis Wetzflariensis filia celebravit ad diem 21. Iulii.

DISCIPLINA.

Secundum statuta et morem receptum Calendis Iulii leges Academiae publice in Iurisconsultorum Auditorio repetitae et praelectae fuerunt, et post Domini Professores Domini Consilarii Senatores aliique Principis Officiales prandio excepti sunt. Interim Stalbürger patricius Francofurtanus convivium pennale, Vulgo pennalschmauß contra Legum, eodem die lectarum prohibitionem, studiosis dedit, ideoque in Consistorio tacite relegatus, sed ad intercessionem patris sui ac aliorum poena, in carceris poenam mutata fuit.

Cum vero Otto Mülpfort Hamburgensis saepissime contra leges peccasset, et in aedibus Rectoris cum populari suo Freytag manus conseruisset, die sequenti contra prohibitionem specialem, duellum iniisset, ante aedes Rectoris Freytagium multis convitiis et vociferationibus exagitasset, cum bombardam et gladio per plateas cucurrisset admonitionem et dehortationem Rectoris, susque deque habuisset, et hunc non levi injuria affecisset, unanimi omnium Professorum exceptis Rectore et ProCancellario, illo quia laesus, hoc quia hospes, secundum Statuta abscedentibus, publice relegatus est, relegatione typis impressa in patriam mittenda. Fol. 57. b.

CAEDES.

Magnus Olaus Astrophorus Suecus Medicinae studiosus die 24. Augusti circa horam decimam Georgium Sonnenstein Tremoniensem SS. Theologiae studiosum inermem non procul a coemeterio ante aedes Andreae Meulers, non alia de causa occidit, quam quod semel vel bis clamaverit, hi duo ante funestum hunc actum, familiares et boni amici fuerunt, Suecus occisor statim aufugit, vulneratus circa tertiam matutinam, postquam animam DEO servatori suo commendaverat, expiravit, DEUS in posterum ab ejusmodi funestis casibus Academiam benigne custodiat.

FUNERA.

Iohanni Helvico, viri Clarissimi et experientissimi Domini Iohannis Kempfen Medicinae Doctoris et Professoris filiolo ante aliquot dies in hunc mundum edito, justa persolvimus Giessae 10. Martii.

Hunc sequitur 16. Martii Balthasar, viri admodum Reverendi et Clarissimi Domini Menonis Hannekenii SS. Theologiae Doctoris et Professoris filiulus cujus corpusculum die 18. ejusdem Giessae terrae mandavimus, qui natus fuit 23. die Octobris anni proxime praeteriti.

Die ultimo Iulii Hermannus Vultejus Iurisconsultus celeberrimus | lumen hujus Academiae Clarissimum annum aetatis 79 agens, postquam paucos dies decubuisset, animam DEO reddidit et in templo aedis teutonicae die 5. Augusti, cum magna pompa et processione numerosa sepultus est, in cuius honorem per aliquot septimanas Professores lugubria vestimenta gesserunt. Fol. 58. a.

Die 27. Augusti Georgii Sonnenstein Tremoniensis SS. Theologiae studiosi a Magno Olao Astrophoro Sueco interfecti corpus ad sepulturam diduximus.

Die 2. Septemb. Hermannus Cottich juvenis praestantis ingenii, viri Consultissimi

Domini Doctoris Hieronymi Cottici filius Domini Hermannii Vultei e filia Nepos diuturno morbo extinctus et die 5. ejusdem sepulturæ traditus est.

HISTORICA.

Non est huius loci quicquam de bello truculentissime ultra 14 annos fortuna ambigua inter ligam Catholicam et Evangelicos quosdam status gesto commemorare, vel cladem illam ab Evangelicis prope Nordlingam acceptam, referre, vel mala, quae inde patriae nostrae accidere, narrare. Ea enim omnia vel tanta sunt, ut describi non possint, imo non satis deplorari. Tanta saevitia in propriae religionis Principes et subditos, tanta effrenis militum licentia fuit, quanta nec apud Ethnicos vel Barbaros unquam tolerata legitur, solum fidei humanae vinculum, fides exulare jussa fuit, ut non immerito propter magnitudinem vitiorum bellum magnum sit appellandum. De eo legat qui velit Historicos et relationes historiarum ordinarias: Hoc tantum notatu mihi dignum visum est, quod DEUS T. O. M. inter medios exercitus, qui nihil hostilitatis quidem praeferebant, sed tamen amicitiae officia non praestabant, Academiam hanc et

Fol. 58. b. sine dubio propter | eam totam urbem clementissime ab occupatione, incursu et hospitacione militum conservavit, cuius tamen rei causam post DEI misericordiam, Illustrissimi nostri Principis circumspectae prudentiae et devotissimae pietati, adscribendam esse omnes boni fatentur, omnes enim actiones et consilia ad exemplum parentis Domini LUDOVICI, ob id fidelis dicti Landgravii Hassiae beatissimae memoriae, ad gloriam DEI, propagationem verae Religionis et aureum pacis bonum direxit, credens unam pacem innumeris triumphis potiozem, et hanc certam, sperata victoria meliorem esse, in nullius partis castra transire, nullum foedus inire vel ulli auxilium ferre voluit, summum tamen caput a DEO ordinatum S. Caesaream Majestatem debita veneratione extra belli causam respexit. Nam ante, in et post conventum Lipsiensem et foedus Heilbrunnense non tantum blande invitatus sed et minis atrocibus et quidem hostilitatis indictione, in praedictum foedus, ut coiret interpellatus, rem totam DEO commisit, jejuniis et solemnibus precibus indictis conventus Consiliariorum, statuum provincialium et Professorum coegit, causa pie et sobrie deliberata, Neutralitas, ut retineretur nec in ullius partes iretur semper conclusum fuit, rationes eius rei plurimae et urgentissimae fuerunt, quae tamen mihi reticenda: Ne tamen, ut comminati erant, hostilitatem Evangelici exercerent, per Legatos eam magna vi pecuniae et frumenti Francofurti redemit. Ego, qui his negotiis, legationibus et Consiliis, licet indignus, interfui Principis constantiam, candorem, dexteritatem prudentiam, amorem patriae et studium pacis saepius miratus | fui:

Fol. 59. a. Nihil intermisit, nullis laboribus et impensis pepercit, nullo periculo, nullo timore perterritus fuit, quo minus pacis negotium pro posse promovere studuerit. Bis in Saxoniam in persona in Saxoniam profectus, prout et post cladem Nordlinganam hoc iter suscepit nullas largitiones intermisit, quo patriae salus redimeretur, singulari quoque gratia a DEO donatus, ut id efficere posse videatur, de quo Reges desperasse videntur in quo negotio adhuc occupatus est. DEUM oramus, ut conatum Ducis pium, in solatium patriae ruinam minantis fortunet, nec quin misericordia ejus demum moveri velit non dubitamus, immortalem vero laudem quin Celsitudo eius apud posteritatem sit habitura, nemo negabit, quin et bene-

dictionem divinam expertura sit. Beati enim pacifici, quia filii DEI nominabuntur. In hoc quoque Celsitudo singularem a DEO gratiam experta est, quod prudentissimos et piissimos Consiliarios nacta sit, qui in eodem pacis negotio indefessi hactenus, corpus et bona pro eo ponunt, inter quos merito nomino virum Nobilissimum Dominum Anthonium Wolffium a Tobemart Consiliarium et Cancellarium omni laude dignum. Iustus Sinolt cognomento Schütz U. I. D.

Fol. 59. b.
vac.

(1635).

Anno Domini nostri Iesu Christi

Fol. 60. a.

MDCXXXV.

Kalendis Ianuariis unanimi Professorum consensu Rector Academia Marpurgensis electus et proclamatus est

IACOBUS MÜLLER,
Med. Doctor, eiusdem et Mathematicum Professor Ordin.

Decani huius Anni fuerunt

In Facultate Theologica D. D. Meno Hannekenius, In Iuridica D. D. Iohannes Breitenbach, In Medica D. D. Nicolaus Braun, In Philosophica D. M. Theod. Viotor.

(*Reliqua desunt.*)

Fol. 60. b.
— 67. vac.

(1636).

Quod felix et faustum sit, et Academiae nostrae fructuosum et salutare.

Fol. 68. a.

Anno, a nato Christo, redemptore nostro unico,

M.DC.XXXVI.

Communibus et consentientibus omnium Dominorum Professorum votis et suffragiis, Rector electus et publice renunciatus fuit,

CASPARUS EBELIUS
Logicae et primae philosophiae Professor ordinarius.

Decani fuerunt

In facultate Theologica, Dn. D. Iustus Feurbornius.
In Iuridica, Dn. D. Iustus Sinolt, cognomento Schütz.
In Medica, Dn. D. Iacobus Müller.
In Philosophica Dn. M. Conradus Bachmannus.

NOTATU DIGNA QUAE SUB HOC RECTORATU CONTIGERUNT.

STATUS ACADEMIAE.

Quod hunc concernit, potuisset equidem, ut pluribus praecedentibus, ita hoc quoque anno Academia nostra consueta sua tranquillitate frui, nisi fatales illae

Germaniae nostrae calamitates, et per quatuor ferme annorum lustra continuati bellici tumultus eandem turbassent. Cum miles Caesareus, urbem Hanoviam, Duce Lambojo, diuturna obsidione ad deditionem pene coëgisset, initio mensis Iunii hujus anni, Wilhelmus Hassiae Lantgravius et Leslaeus, Suecici in Westphalia exercitus generalis, conjunctis viribus eandem diuturna illa obsidione liberare constituerunt, ut quoque factum. Transeuntes itaque per nostram hanc Regionem, omnia quae attigerunt loca

Fol. 68. b. | barbara quadam crudelitate tractabant, et praeterea ipse Leslaeus Scotus impossibilia nobis imperans, per minas et exactiones militares extorquere nitebatur ducenta florenorum millia, totidem libras panis, quinquaginta Cerevisiae et decem vini culeos, fuder, quibus minis et periculis aliqui nostratium permoti relicta Marpurgo, 29. Iunii Giessam (quam tamen et hi facile sese expugnatos somniabant et minabantur) tanquam ad locum tutiorem migrabant. De his plura videri possunt in actis Rectoralibus adjuncta copia Protocolli Num. 1. Idem contigit sub finem anni, cum idem periculum a Bannerio, reliqui Suecici exercitus Campi Mareschallo, nobis imminere videretur, qui post pugnam ad Witstochium IV. Octobr. hujus anni commissam, Misnia subacta, per Thuringiam cum exercitu in Hassiam inferiorem Cassellas usque penetravit, quod tamen Dei T. O. M. providentia, illum ad expugnationem Torgae, Lipsiaeque ferventissimam licet, irritam tamen oppugnationem, retrahente, evanuit. Auxit tumultus hos miles praesidiarius, quem illustrissimus noster Princeps, pro majori securitate et tutela urbis hujus, immiserat, eique tanquam supremum locum tenentem Nobilem Rudolphum von Binam praefecerat, qui, cum contra clementissimam illustrissimi Principis voluntatem, praesidiariorum nequitiae, si non faveret, saltem conniveret, aut forte literatis, ut plerumque genus illud Galeatorum leporum consuevit, infensor esset, saepius studiosos inter et milites, ejusmodi rixae et contentiones exortae, modo his, modo illis vulnera inflixerunt, nullius tamen vitae periculo, ut ita, Deo sit laus et

Fol. 69. a. gloria, inter tot adversitates et discrimina | totus hic annus, sine caede et homicidio praeterierit. In omnibus autem his singularis Illustrissimi ac Celsissimi nostri Principis, et paterna providentia enituit, qui non tantum severo mandato, ad praedictum illum Praefectum praesidii, transmissio, ulteriorem militum petulantiam cohibuit, verum etiam mature satis, et quidem circa medium mensis Maji, sceptrum Academica, cum omni reliqua ejusdem suppellectile, Giessam, tanquam in locum ab improvisis hostium insultibus magis securum et immunem, transferri jussit, ut et hoc fusius supra dicta copia Protocolli Num. 2. docet.

Privilegia Academica.

Ut haec quoque in tanto armorum strepitu salva et sarta esse possent, omni cura vigilandum fuit, utpote quibus a malevolis (his enim tum forte commodus videbatur in aqua turbida piscatus) non uno modo insidiae structae fuerunt. XXVI. Iunii, cum D. Tilemannus aliquot salarios ex inferiore Hassia, in arcem introduxisset, ut inde quae in ea tanquam loco tutiore deposuerat, aveherent, praetextu nescio cujus vane praesumptae prodictionis, praedictus praefectus arcis von Binam, et hos, et illum arresto in arce, et quidem sub militum custodia, detinuit, nec Pedellum, pro liberatione

D. Tilemanni ad eum missum, audire voluit. Re itaque per Academiam ad ill. nostr. Principem delata, ulterior illius rei, et exactior inquisitio Domino Sigfr. Happelio commissa fuit, ex qua, cum Ill. ipsius Celsitudo omnia vana percepisset, pristinae libertati omnes arresto detentos restituit. Circa finem Iulii d. 30. iudicium | Ill. nostri Principis criminale per literas num [sic!] a me petiit, ut studiosum quendam, Leonhardum Lauterbach, ipsis examinandum (in causa enim criminali testis nominatus fuerat) mitterem. Cum autem literae illae jus aliquod quaesitum prae se ferre viderentur, respondi in arbitrio Rectoris et Academiae positum esse, vel mittere studiosum vel per Acad. Syndicum, aut Notarium ipsum examinare: Quo igitur haec libertas salva et integra maneat, petere me, ut Praeses iudicii vel Praetor scripto caveat, ne hoc in consequentiam trahatur, et sic deinceps in praejudicium Academiae libertatis vergat: vel articulos interrogatorios ipse mittat, juxta quos ab Academ. examinari debeat. Cal. Aug. scriba illius iudicii Peter Braun, reversus, indicavit mihi, Praetorem D. Riemschneider nec scripto cavere, nec articulos mittere velle, quia id quod petit, non petat ut Praetor: respondi ego, hoc nihil ad rem facere, si ille neutrum ex duobus illis eligere velit, nec me studiosum examinandum missurum: Ille: Ergo, se rem ad Consiliarios Ill. nostri delaturum: Ego: per me id ei integrum esse, faciat, quando et quoties velit, nec enim illos me jura Academiae tueri, prohiberre, vel prohibituros esse. Sic dimissus, demum, fracta Praetoris pertinacia, 13ma Augusti rediit, articulosque interrogatorios offerens, petiit studiosum praenominatum, mediante juramento, examinari, quod a Syndico Dn. D. Kornmanno, 15ta hujus in Consistorio Academico factum, et attestata Praetori transmissa. Consul civitatis homo equidem non malus, at plebeji magis quam politici ingenii, cum Senatu aliquoties hoc anno idem attentavit, inprimis XIX. Octobr., qua ex decreto Ill. nostri militem praesidiarium cives sustentare tenebantur: hic praetense illo decreto | quo nemo omnium, ut illi somniabant, ab onere illo immunis esse juberetur, Academicos in communionem oneris illius militaris trahere conabantur, eaque de causa duos ex ordine suo ad me ablegabant, petentes ut nomine Academiae aliquem illis adjungerem, qui habitaculis militum designandis deputati essent, ne quis Academicorum deinceps de illato sibi gravamine conqueri possit. Respondi, de decreto Ill. nostri mihi nihil constare, si id in Originali monstrent, visurum me quid sit e re Academiae. Videatur plenius appendix Num. 3.

Fol. 69. b.

Fol. 70. a.

Officia Academica.

Cum primariatus in facultate juridica, a discessu Domini D. Hunnii ViceCancellarii vacaret, peculiari Ill. nostri rescripto, ad Dn. ViceCancellarium D. Antonium Nesenum devolutus fuit, et eodem rescripto Dn. D. Iusto Sinold Schützenn stipendium Professionis: auctum, ut indicant literae N. 3. Eadem ratione Dn. D. Hartmanno Braun Medico, rude donato et emerito, propter labores extraordinarios, cum Medicinae studiosis suscipiendos addebantur p. t. 25. floreni per lit. Num. 12. Cumque praeter praedictum Dn. D. Braun, Professore emeritum, et D. Iacobum Müllerum, negotiis Ill. nostri, ratione aedilitatis fere semper occupatum nullus alius Professor Medicus superesset, Ill. noster ad Acad. bis scripsit, ut indicant lit. N. 11 et 13, quo in ordinem Medicorum

cooptandae personae habiles et idoneae ipsius Cels. nominarentur, quibus in Consistorio lectis, conclusum fuit, ut ad D. Helwigum Dietericum, antehac Ill. nostri, nunc temporis Fol. 70. b. Electoris Brandenburgici Archiatrum, et fratrem meum D. Georg. Valent. Ebell | Phys. Wormatiensem Ord. scriberetur, an praemissa vocatione sequi et provinciam hanc in se suscipere velint? Cumque modeste, gravibus ex causis recusarent, ad Academias Wittenb. et Argentorat. eadem de causa scriptum fuit, ut docent literae Acad. N. — — XIIIX. Februarii duo Praeceptores Classici M. Melchior Ebell, et M. Ioh. Daniel Arcularius iuramentum praestiterunt, et 19. seq. literas reversales tradiderunt. Tandem enim Burckardo Lotzio officium ministri Academici publici, quem Pedellum vocant, quod vacuefactum libello supplicii petierat, commissum fuit, 20. Ianuarii.

Disputationes Graduales.

In Facultate Iuridica pro gradu D. disputarunt Seqq.: 1. Conradus Schnelle Bremensis Saxo, de Austregis VI. Id. Martii. 2. Hermannus Georgius Goclenius Marpurgensis XVII. Martii positiones miscellaneas ex jure universo. 3. Conradus Lonicerus Hervordia Westphalus, Iunii XXI. de beneficio Inventarii. 4. Iohan Cöppen Servesta Anhaltinus XXVI. Iulii pro defensione C. Raynutius X. de Testam. 5. Christianus Friderich Lignicensis Silesius mens. Nov. de Legatorum sanctitate et inviolabilitate. In Facultate Medica. 1. Iohannes Tilemannus Wertheimensis Francus, de natura et cura Pestis. XIIIX. Februar. 2. Iohan. Wilhelmus Stephani Gleibergensis Nassovius, Mense Martio de convulsione proprie dicta. Cum enim oratio publica in Natalem Academiae quotannis a Professore publico, juxta seriem Facultatum habenda, aliquot annis omissa fuisset, decretum fuit in Consistorio 6. Maji ut Oratoriae Prof. Dn. M. Ioh. Balthasar Schupfius, initium illius rei rursus faceret, cui deinceps reliqui juxta Fol. 71. a. praedictam seriem succederent, qui etiam libenter id muneris in se suscepit, quod tamen postmodum ob praedictos motus et tumultus bellicos, nolens volens intermisit.

Promotiones.

Sterilior quodammodo fuit hic annus ob saepe dictus tumultus, nec nisi unica promotio Doctoralis habita fuit in Facultate Medica XXIII. Februarii, qua Dn. D. Iacobus Müllerus, honores illos contulit praedicto Iohanni Tilemanno Med. Licentiato. In Facultate Philosophica etiam tredecim studiosi philosophiae pro consequendo Magisterii gradu disputationes habuerant, sed iidem motus bellici actum Promotionis ad Mensem Martium Anni sequentis 1637 differre jusserunt.

Nuptiae.

Nuptias celebrarunt 1. Nobiliss. Dn. Cancellarius D. Antonius Wolff a Zodenwart etc. cum Nobilissima Virgine Sophia a Baumbach, Nobiliss. et strenui Dn. Erasmi a Baumbach Gubernatoris Giesensis etc. filia VI. Martii, in arce Marpurgensi, praesentibus Principibus Illustrissimis Domino Georgio, Domino Philippo, Dn Iohanne, Hassiae Landgraviis etc. Quibus pompa et solennitate maxima peractis, omnes Professores Academici, XI. Februarii ab ipso Ill. nostro Principe invitati, interfuere, et postmodum

VII. Martii quatuor pocula argentea inaurata eidem Domino Sponso obtulerunt. Primum nomine totius Senatus Academici a Rectore oblatum fuit, cuius valor erat 122³/₄ thal. Imp. Secundum obtulit Facultas Theologica, 60 Thalerorum. Tertium Facultas Iuridica, totidem. Et quartum Facultas Medica et Philosophica junctim 70 thal. imperialium. VI. Martii in arce peracta copulatio. VII. celebratae nuptiae, et munera oblata, nomine Imperatoris, Regis Hungariae, Electorum, Moguntini, | Coloniensis, Saxonis, aliorumque Principum etc. IIX Convivium repetitum, et Comoedia, Fol. 71. b. de Comite Gleichensi Bigamo, a Paedagogicis habita, solennitatibus his finem imposuerunt. 2. praedictus D. Iohannes Tilemannus cum Christina Schmittin, relicta vidua aedilis Illustrissimi nostri, Christophori Schmitts 22. Febr. Marpurgi. 3. Dominus M. Iohan Balthasar Schupffus, Prof. Oratoriae cum lectissima virgine Anna Elisabetha, celeberrimi quondam Theologi, Dn. D. Christophori Helvici filia, itidem hic Marpurgi, VII. Idus Maji. 4. Dominus M. Ioh. Hieronymus Frech Praeceptor Classicus, cum casta virgine, Margretha, Domini Gerhardi zur Trost, Pastoris Lützelindani, filia, Stauffenbergk X. Octobris. 5. M. Nicolaus Lantz itidem Praeceptor Classicus, cum pudicissima virgine Anna Dorothea, Domini Henrici Happelii, Consulis quondam Kirchhainensis, filia, Kirchainae XXIII. octobr. Praeterea XXIX. Februarii, in arce hic institutus fuit actus baptismalis, ab Ill. nostro Principe, filiulae nuper natae, qui peractus quoque fuit a Concionatore Aulico Dn. D. Haberkorn, et filiae impositum nomen Loysae Christinae. Cumque ad actum hunc, ut et solenne Principale convivium, pridie ejus diei, ab. ill. nostro Principe Rector et trium superiorum Facultatum Professores invitati fuisset, etiam omnes interfuimus. 29. seq. ad convivium repetitum, rursus quidem invitati fuimus, sed plerique mansimus domi. VII. Aug. institutus fuit actus baptismalis conversi Iudaei, ad quem ille inter reliquos susceptores ult. Iulii quoque rogaverat Academiam, quae ipsius petitioni etiam per Rectorem et Vice | Can- Fol. 72. a. cellarium satisfecit, eique imposuit nomen Iohannis Christophori. De hoc actu et contentione de praecedentia Rectori et Academiae a Praeside Wolff Adolf von Carben etc. et reliquis Dicasterii Principalis Consiliariis, 6. et 7. Augusti mota, videatur appendix N. 4.

Funera.

Nec haec tristissimis his temporibus Academiae nostrae defuerunt. I. Andreas Meusel Norimbergensis, Legum studiosus, XIX. Februarii, peste extinctus et XXI. sepultus fuit. II. Marcellus Oliva Parisiensis, Gallicae linguae Professor ordinarius, ipsa Senectute ad capulum deducente, XXIV. Martii pie et placide in Domino obdormivit, cujus cadaver XXVII. ejusdem terrae mandatum fuit. III. Filia Clarissimi quondam Iurisconsulti, Domini Iohannis Goeddae, Margaretha, D. Henrici Worthen, Dicasterii Hassiaci Superioris Assessoris, relicta vidua, XVI. Iulii vitam cum morte commutavit, et XX. ejusdem sepulturae tradita fuit. IV. Henricus von Trepnich Medicinae D. et Practicus hic loci experientissimus, diarrhaea tentatus, valetudine in dies remittente, IV. Septembris pie et placide extremum diem clausit, et VI. ejusdem corpus sepulchro illatum. V. Anna Hedwigis von Siebenthal Amplissimi Iurisconsulti, Dn. Christiani von Siebenthal Com. Pal. Caes. et Consil. Darmstadini uxor, morbo

Iustus Andreas Benn Corbacensis Waldecus
 17. Oct.
 Conradus Zysenius Lauco Waldecci. 20.
 Oct.
 Bartholomaeus Zysenius Lauco Waldecci.
 20. Oct.
 M. Ernestus Mylius Aconia Magdeburgicus.
 3. Nov.

Fridericus Ulricus Blum Wolfferbytanus.
 eod.
 Levin von Winthheim eod.
 Iustus Reich Hamelensis Brunswigus eod.
 Iustus Eberhard Reich, Wolfferbytanus eod.
 Iohannes Meelbaum Hannoveranus eod.
 Iohannes Evers Hannoveranus eod.

M. Caspar Ebelius Professor. sbse.

Fol. 74. b.
 seq. vac.

Am 4. November werde ich das Rectoramt meinem vom akademischen Senat gewählten und von Sr. Excellenz dem Herrn Minister der geistlichen, Unterrichts- und Medicinal-Angelegenheiten bestätigten Nachfolger,

Herrn Richard Greeff,

Doctor der Medicin und Philosophie, Professor der Zoologie, Direktor des zoologischen Instituts,

übergeben. Zur Theilnahme an dieser im Auditorium VIII. stattfindenden Feierlichkeit werden die Lehrer, Beamten und Studirenden der Universität hierdurch ergebenst eingeladen. Nachmittags 3 Uhr findet in der reformirten Kirche ein akademischer Gottesdienst statt.

Marburg, den 31. October 1888.

Justi.